The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi",
— Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792.
Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

LATVIJA
AMERIKA

Latviešu laikraksts Amerikā
iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vilsna, J. Vītols, A. Gailīte, Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. 8.50; par 1 gadu $16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.00 tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

SATURDAY, AUGUST 15, 1959. 65./890. s-rs. SESTDIEN, 1959. G. 15. AUGUSTĀ 9. gads.

AR SKAIDRU SKATU

Chruščeva un Eizenhauera gaidāmās apmaiņas vizītes vairs n a v sensācija. Skaļie optimisti, kas notikumā saskatīja mūžīga miera radīšanu visā pasaulē, pamazām sāk apklust vai vismaz savos pareģojumos sāk kļūt piesardzīgāki, un sākumā piesardzīgie sāk izrādīt nepārprotamas pesimisma pazīmes, jo, izdomājot tuvākās nākotnes notikumu virkni līdz galam, var redzēt vienīgi neizbēgamā novilcināšanu, bet ne starptautisko problēmu atrisināšanu.

Un kamēr abu augšminēto grupu domāšanā radies mazs sajukums, par vietu uzmanības centrā sācis cīnīties kāds trešais novirziens — tie, kas ir kategoriski pret Chruščeva uzņemšanu Sav. Valstīs, to ieskatīdami par amerikāņu ārpolitikas kapitulāciju un aiz dzelzs priekškara dzīvojošo pretkomūnistu morāles graušanu. Viens no šiem cīnītājiem ir lielā laikraksta U.S. News and World Report galvenais redaktors Dāvids Lorenss, kas minētā 10. augustā numurā ievietojis ievadrakstu „Nāc iekšā, car Ņikita".

Redaktors Lorenss starp citu saka: „Oficiāli Sav. Valstu valdība nevar nevienam citas valdības pārstāvim liegt apmeklēt šo zemi, ja tas ierodas kā tūrists. Un Vašingtonai nav nekādu iespēju aizliegt kādam amerikāņu pilsonim izteikt savas domas jebkuram tūristam, lai kas arī viņš būtu. Runas brīvība ir Amerikas likums.

Gadījumā, ja notiek tā, kā tagad tiek runāts, ka padomju premjērs apmeklēs Sav. Valstis, mūsu amatpersonām pret viņu būs jāizturas korģiāli. Bet tas nenozīmē, ka tiem mūsu starpā, kas ir pret šādu vizīti, ir jāiet uzgavilēt Chruščevam, uz kuŗa rīkojumiem nogalināti un izsūtīti desmitiem tūkstošu viriešu un sieviešu Ungārijā, Austrumvācijā un citās apspiestajās nācijās, kā arī pašā Padomju Savienībā.

Kāds noziedznieks, kas pēc izciestā soda atgriežas sabiedrībā, var tikt, bet var arī netikt uzņemts kā līdzīgs. Bet Chruščevs brauks uz Sav.Valstīm, par saviem noziegumiem nekādu sodu neizcietis, savus darbus nenožēlodams, iedomīgs diktātorisks un bez jebkādas vēlēšanās atsaukt kādu no saviem draudiem mūsu drošībai.

Tie amerikāņi, kas stāv par Chruščeva braucienu, cer, ka viņš iepazīsies ar patiesību par Sav. Valstīm par tās saimniecisko varenību un vēlēšanos pēc miera. Optimistiski tiek domāts, ka, labāk iepazīstoties ar Sav. Valstīm, viņam zudīs nepareizās domas par mūsu nolūkiem un viņš kļūs pielaidīgāks sarunās.

Tā tomēr ir gluži aplama teorija. No džungliem iznācis leopards savus plankumus nemaina. Chruščevs nav nekas cits kā vienīgi cits Hitlers. **Viņš ir ticis Padomju Savienības vadītāja amatā, tikai sabradājot savu opozīciju un sagrozot patiesību. Viņš ir piedraudējis apakt Sav. Valstu iedzīvotājus zem atomrakešu lavīnas. Viņš ir izdevis ultimātu, lai piespiestu mūs izvākties no Rietumberlīnes. Savam ārlietu ministram viņš likapiekāpīgas nevienā jautājumā. Par Vācijas apvienošanu viņš negrib ne dzirdēt. Viņš pieprasa, lai mēs izvācam savus bruņotos spēkus no Eiropas un lai mēs likvidējam savas aviācijas un raķešbazes.**

Daži nesapratēji Rietumos domā, ka Chruščeva prasībām ir zināma loģika, ka mūsu bazēm nevajadzētu apņemt padomju imperiju. Bet viņi aizmirst, ka, mums aizejot, mēs vairs nevaram tik ātri tikt atpakaļ, kamēr Padomju Savienībai būtu vajadzīgas tikai dažas stundas, lai tās armijas un lidmašīnas atrastos uzvaras gājienā pret Vāciju, Franciju un Angliju.

Ir bezgala svarīgi, ka Sav. Valstis patur savas pašreizējās psiholoģiskās un militārās pozicijas. Padošanās Chruščevam nozīmē apspiesto nāciju iedzīvotāju morāles iedragāšanu; vēl vairāk, ar to tiktu iedragātas brīvības tikotāju cerības visā pasaulē . .

Jā, ja cars Ņikita grib apmeklēt mūsu krastus, Sav. Valstu valdība oficiāli var sacīt tikai, ka viņš tiek gaidīts. Bet amerikāņu tauta patur tiesību sacīt, ka neviens tiranns vai slepkava nekad netiks gaidīts brīvajā Amerikā."

ĀDENAUERS PRASA REĀLISMU

M i l ā n ā. Atvaļinājuma laikā Itālijā Rietumvācijas kanclers Ādenauers uzstājās dažu minūšu intervijā itāliešu televīzijā. Pieminot gaidāmās prezidenta Eizenhauera un premjēra Chruščeva sarunas, vācu kanclers uzsvēra, ka situācijai jāpieiet ar vislielāko reālitāti. Ja tas tā tiek darīts, tad no sarunām var cerēt sagaidīt ko labu.

Nebrauciet uz mēnesi

K a i r o. Ēģiptiešu laikrakstā Al Akhabar parādījusies ziņa, brīdinot pasaules lielvalstis no mēģinājumiem sasniegt mēnesi. Ziņas autors esot kāds 45 gadi vecs „pravietis", kuram ap 2000 sekotāju. „Pravietis" stāsta, ka kādu nakti miegā viņu apmeklējis kāds „Dieva vēstnieks", brīdinādams, ka tiklīdz kāds cilvēks spers kāju uz kādas svešas planētas, mūsu pasaule tiks iznīcināta.

CHRUŠČEVS UZRUNĀS APVIENOTĀS NĀCIJAS

Padomju Savienības premjērs grib uzrunāt pilnsapulci jau sesijas atklāšanas dienā.

A p v i e n o t ā s N ā c i j ā s, Ņujorkā. Atbildot uz Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra Hammeršilda aicinājumu, Padomju Savienības premjērs Chruščevs paziņojis, ka ar vislielāko prieku uzrunās Apvienoto Nāciju pilnsapulci Ņujorkā. Cik zināms, Chruščevs Apvienotajās Nācijās runās pēc 21. septembŗa, kaut gan galīgais datums vēl nav izlemts. Pats Chruščevs Hammeršildam paziņoja, ka gribot runāt jau 15. septembrī, tas ir dienā, kad viņš ierodas Sav. Valstīs. 15. septembris ir arī diena, kad Apvienoto Nāciju pilnsapulce sāk savu gadskārtējo rudens sesiju. Tā kā pirmajā dienā parasti izvēl pilnsapulces prezidentu, tad ģenerālsekretārs Hammeršilds aizrādījis Chruščevam, ka šai dienā viņa uzstāšanās nav iespējama un ka viņa runa atliekama uz vēlāku laiku — 21. septembrī, vai īsi pēc tam, atkarā no Chruščeva plāniem.

EIZENHAUERS LIETOS STIPRU VALODU

Chruščevam izskaidros bažu nepieciešamību

Sav. Valstu prezidents solās nekavēties izskaidrot padomju premjēram Chruščevam pasaules saspīlējuma iemeslus un kā šo saspīlējumu likvidēt.

G e t i s b u r g ā. Kārtējā preses konferencē, kas šoreiz notika prezidenta vasaras mītnē, Eizenhauers lielāko uzmanību veltīja gaidamām sarunām ar Padomju Savienības ministru prezidentu Chruščevu. Prezidents solījās nekavēties Chruščevam teikt acīs patiesību — gan par saspīlējuma iemesliem, gan par līdzekļiem šī saspīlējuma mazināšanai. Viņš esot paredzējis runāt arī par tādiem jautājumiem, kā Laosu un Ženēvu. Un, proti, Laosas gadījumā tiktu pārrunāta tagadējā komūnistu sacelšanās un komūnistu partizānu iefiltrēšanās Laosā no Ziemeļvietnamas. Par Ženēvu prezidents gribot prasīt Chruščevam, kādēļ pēdējais aizkavējis ārlietu ministru konferenci no pat vismazākajiem panākumiem, ar ko būtu pietiekts, lai rastu iespēju valdību galvu konferences sasaukšanai.

Chruščevam tikšot izskaidrota arī aizjūras militāro bāzu nepieciešamība — aizsargs pret pārsteiguma uzbrukumu. Un, lai padomju premjēru pārliecinātu, ka bazes aizjūras zemēs un Sav. Valstu robežās domātas vienīgi aizsardzības nolūkiem, Chruščevs saņems aicinājumu kādu no tām arī apskatīt. To sacīdams, prezidents uzsvēra, ka tas nenozīmē, ka viņš sagaida, lai arī krievi viņam rādītu savas bazes. Chruščevs gan jau ir pasteidzies pasacīt, ka neko militāru viņš Sav. Valstīs redzēt negrib.

Bet prezidentam bija vēl kas cits padomā. Kā jau zināms, pārējiem sabiedrotajiem, jo sevišķi Anglijai un Francijai, Eizenhauera un Chruščeva sarunas ne sevišķi patīk — vispirms jau tādēļ, ka tās jūtas atstātas novārtā un, otrkārt, ka vienmēr jācīnās ar bailēm, ka Padomju Savienība un Sav. Valstis varētu mēģināt sadalīt pasauli savā starpā, pārējos aizmirstot. Ja prezidentam Eizenhaueram ir tā nav un nebūs, tad tam ir arī savs iemesls — gaidītais viesis Chruščevs. Padomju Savienības propaganda pašreiz visiem spēkiem cenšas pasauli pārliecināt, ka Chruščeva un Eizenhauera starpā paredzami slepeni darījumi, kā piemēram, pasaules sadalīšana Sav. Valstu un Padomju Savienības iespaida sfairās. Ar šādas propagandas palīdzību Maskava gribētu saķēlt Rietumu sabiedrotos. Prezidentam Eizenhaueram līdz ar to jābūt piesardzīgam jau ilgi pirms īsto sarunu sākšanās. Eizenhauers ir solījies, ka konkrētu Chruščeva priekšlikumu gadījumā viņš pirms atbildes došanas sazināsies ar Angliju, Franciju un Rietumvāciju. Citādi viņš runās vienīgi kā Sav.Valstu prezidents un nevis kā Rietumu bloka pārstāvis.

Eizenhauers uzsvēra, ka viens no galvenajiem iemesliem Chruščeva aicināšanai bijis diplomātiskais sastrēgums, kas ilzdzis kopš Korejas kara beigām. Tagad Chruščevam tiks dota iespēja iepazīties ar Sav. Valstīm, tās iedzīvotājiem un viņu dzīves veidu. Prezidents izteica cerību, ka gaidāmās vizītes rezultātā Chruščevs mainīs savus līdz šim nepareizos uzskatus par Sav. Valstīm, līdz ar to liekot pamatus tālākai sadarbībai abu valstu starpā.

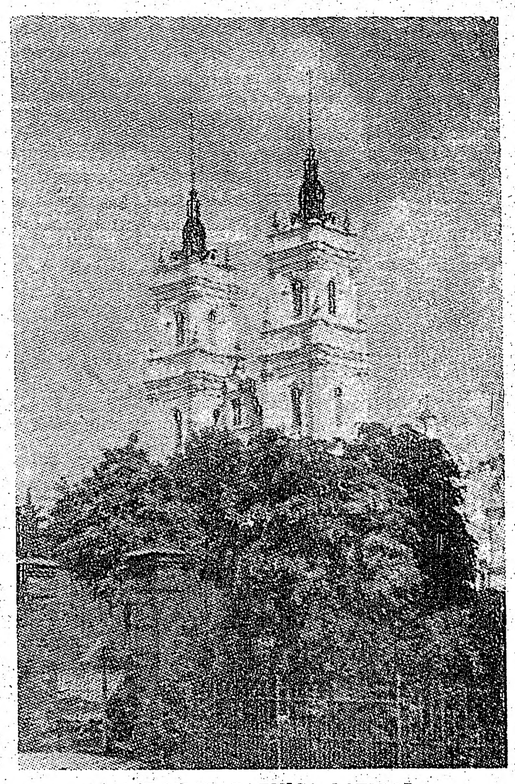

AGLONAS BAZNĪCA LATVIJĀ, kur katru gadu 15. augustā pulcējas daudzi tūkstoši katoļticīgu dievlūdzēju, lai zemotos Brīnumdarītājas Svētās Jaunavas Marijas priekšā.

BAIGAIS GADS PADOMJU IZSTĀDĒ ŅUJORKĀ

IZSTĀDĒ IZPLATĪTA KRIEVIEM NEPATĪKAMA BROŠŪRA, KO IZDEVUSI DZINTARZEME

Krievu izstādes rīkotājiem Kolisejā, Ņujorkā, pēdējās dienās pirms izstādes slēgšanas (10. augustā) nācās piedzīvot dažu labu pārsteigumu. Kādu dienu Padomju izstādē starp izstādītiem priekšmetiem parādījās vienkārša brošūra ar uzrakstu „Padomju zinātnes, tehnoloģijas un kultūras izstāde". Papildus informācija un daži fakti, kas nav minēti Ņujorkas izstādē." Kā izdevējs minēta latviešu grupa Dzintarzeme. Atšķirot brošūru, dūrās acīs šādi virsraksti: Padomju valdība ir par mieru: par Katinas un Budapeštas mieru". „Papildus informācijā" tālāk bija lasāms, ka padomju kultūru labi raksturo fakts, ka š. g. maijā krievi pārvērtuši Latvijas lielāko dievnamu Archibīskapa katedrāli koncertzālē. Seko vēl daudz citu līdzīgu ziņu. Brošūras iekšpusē mums labi pazīstamais „Baigais gads" ar angļu tekstu.

Varēja novērot, ka izstādes apmeklētāji diezgan vienaldzīgi paņem brošūru, bet paskirstot to un ieraugot attēlus, viņu acis ieplešas, un tie tūlīņ pievāc brošūru. Pagāja labs laiks, iekāms krievu personāls pamanīja brošūru un tad sākās liels uztraukums. Krievu gīdi sāka skraidīt pa izstādi, lai pievāktu vēl atlikušās brošūras.

Bet ar to krievu nepatikšanas vēl nebeidzās. Izrādījās, ka uz visiem izstādītiem priekšmetiem, kas ražoti Baltijas valstīs, bija uzlīmētas zīmītes ar šādu tekstu: „Šos priekšmetus nav pagatavojuši krievi — tie ir ražoti vienā no Baltijas kolonijām Padomju imperijā." Pa visu izstādi vēl bija izlīmētas citas zīmītes ar šādu saturu: „Padomju ražojumi pagatavoti ar vergu darbu; padomju strādniekiem ņemtas tiesības apvienoties brīvās arodorganizācijās." Šīs zīmītes atkal sagādāja krieviem galvassāpes, jo tās nebija viegli nokasāmas. Zīmītes bija izlīmētas arī izstādes ēkas ārpusē un tuvākās pazemju stacijās.

Latviešu grupa ir veikusi šo darbu visā klusībā bez lielas spriešanas, neprasot nevienam līdzekļus. Šādam propagandas paņēmienam radās sekotāji arī citu tautību grupās, un izstādē parādījās cita satura zīmītes. Tas bija atkal viens gadījums, kas krieviem lika atcerēties netaisnību, ko tie nodarījuši Baltijas un citām apspiestajām tautām.

Kāda izstādes apmeklētāja, pēc izskata ķīniete, pievērsusi uzmanību „Baigajam gadam", kas novietots pie baznīcu attēliem. (Lai gan lielākā tiesa baznīcu Krievijā ir slēgtas, Ņujorkā tās tomēr rāda).

AFRIKĀŅI PRASA NEATKARĪBU ALŽĪRIJAI

M o n r o v i j ā, L i b e r i j ā. Brīvo Afrikas valstu konferencē, kurā pārstāvētas Apvienotā Arabu Republika, Sudana, Abesīnija, Tunisija, Maroka, Lībija, Gāna un Gvineja, minēto valstu delegāti aicināja Franciju atzīt alžīriešu neatkarības tiesības, ja pēdējie to vēlētos, Savu iespaidu izmantot tika mudinātas visas pasaules valstis, lai piespiestu Franciju apstādināt 4 gadu ilgo asinsizliešanu Alžīrijā. Konferencē piedalījās arī Alžīrijas pagaidvaldības pārstāvji. Tās sēdeklis atrodas Kairo.

Franciem konference var radīt jaunas nepatikšanas, jo brīvās Afrikas valstis gatavojas pieprasīt Alžīrijas jautājuma uzņemšanu Apvienoto Nāciju pilnsapulces darba kārtībā. Franči, kā zināms, Alžīriju ieskata par daļu no Francijas, Alžīrijas karu par savu iekšēju lietu un tādēļ Apvienotajās Nācijās nedebatējamu.

KASTRO CĪNĀS AR VECAJIEM IENAIDNIEKIEM

BAUMAS PAR INVĀZIJU KUBĀ KĻŪST REĀLĀKAS

M i a m i, F l o r i d ā. Kopš 26. jūlija kustības nākuma Florida ir bijusi viena no darbīgākajām Kubas nemiernieku nometnēm. Savā laikā te darbojās Kastro atbalstītāji, mēģinot no Sav. Valstīm izvest ieročus un municiju; reizēm arī cinītājus. Tagad laiki mainījušies. Kastro ir uzvarējis un valda Kubā, un Floridā aktivitāti uzsākusi viņa ienaidnieki — mēģinot izvest ieročus un municiju un reizēm arī padzītā diktātora Batistas cīnītājus atpakaļ uz Kubu. Bet cīnītāji pret Kastro nāk arī no citām malām. Pagājušā nedēļā tika ziņots, ka Kubā krastā izcēlušies Batistas atbalstītāji no Dominikāņu republikas un ka Kastro, „personīgi" vadīdams militārās operācijas, iebrucējus pilnīgi sakāvis.

Pēc vairāku dienu klusuma baumas par kara darbību Kubā atkal atjaunojušās. Ir pieteikami daudz faktu, kas liecina, ka Kubā kaut kas tomēr notiek un, ka, lai kas tās arī būtu, tas katrā ziņā nav pa prātam ministru prezidentam Kastro. Un, proti, Las Villas provincē, kur savā laikā tik spīdošas uzvaras izcīnīja Kastro partizāni, tagad notiekot smagas kaujas starp valdības un Batistas cienītāju spēkiem. Ir likts saprast, ka agrākā ģenerāļa Pedraza vadībā no Dominikāņu republikas Kubā ieradušies ievērojami pret-Kastro spēki; tik ievērojami, ka no Havanas uz Villas provinci aizsteigušies visi ievērojamākie revolūcionāru militārie vadītāji ar armijas komandieri majoru Raulu Kastro priekšgalā.

PAPLAŠINĀS RADARA TĪKLU

O t a v ā. Sav. Valstu aizsardzības ministrs Makelrojs un Kanadas aizsardzības ministrs Pērkss 11. augustā Otavā nolēma paplašināt radara tīklu Kanadas ziemeļos. Nepieciešamība aizpildīt jau pastāvošo radara tīklu tukšumus, — kā aizsardzības ministri paskaidroja presei, — radušies sakarā ar padomju radara stiprākām traucēšanas metodēm. Papildinājumus, tāpat kā līdzšinējās stacijas, Sav. Valstu un Kanadas valdība finansēs kopīgi, pēdējai sedzot izdevumu vienu trešo daļu, kamēr divas trešdaļas maksās amerikāņi.

HERRIMENS BRĪDINA

Uzrunājot Sav. Valstu žīdu kara veterānus, agrākais Ņujorkas gubernātors Herrimenes brīdināja, ka ar gaidamām prezidenta un premjēra Chruščeva apmaiņas vizītēm Vašingtonā un Maskavā pašos pamatos stāvoklis tomēr nav mainījies — **ka Padomju Savienības mērķis vēl vienmēr ir iegūt virskundzību visā pasaulē.**

Herrimens uzsvēra, ka tikmēr, kamēr Padomju Savienība turpinās veicināt komūnistu revolūciju citās zemēs, lai sev pakļautu visu pasauli, saspīlējumi un domstarpības turpināsies.

KAUT LĒNĀM, BET TOMĒR KĀRTOJAS

KB rentes sāk saņemt arī Kanadā dzīvojošie invalidi

Kā mums ziņo, tad KB rentes ir jau izmaksātas dažiem Kanadā dzīvojošiem invalidiem. Rentes maksā, sākot ar 1. maiju, lai gan pēc noteikumiem tās it kā pienāktos jau no š. g. 1. janvāra. Tā kāds Toronto dzīvojošais kara invalids ar 30% darba spēju zaudējumu no kara gūtajiem ievainojumiem, saņēmis paziņojumu, ka viņam piešķirta rente DM 30.- jeb apm. $7,50 apmērā mēnesī. Tā kā šī ir samērā maza summa, tad šis invalids lūdzis to iemaksāt savā bankas kontā Vācijā, reizē iesniedzot papildus rentes pieprasījumu par laiku no 1. janvāra līdz 30. aprīlim.

Cik redzams, tad lietas pamazam kārtojas, un invalidi, cerams, saņems rentes no Rietumvācijas vadības, atkarā no darba spēju zaudējuma apmēra. Lai arī pārvēršot dolaros, tās nebūs nekādas lielās, tomēr tas būs zināms atbalsts, it sevišķi tādiem, kam atzīti 100% darba spēju zaudējumi, kā neredzīgajiem un dubultamputētajiem. Tie var rēķināties ar $40,—$50,- mēnesī. Tādiem tas būs liels atbalsts.

„PIENA KUĢIS"

Atbalstīsim šo akciju, lai noorganizētu sūtījumu arī tautām aiz dzelzs aizkara

Dienas laikraksts The Telegram Toronto bija noorganizējis preses konferenci, kur cita starpā tika deklarēts, ka ir noorganizēta palīdzības akcija, kas ar CARE organizācijas starpniecību sūtīs piena pulveri trūkumcietējiem Grieķijā, Italijā, Ēģiptē un Turcijā. Sūtījums sauksies The Tely Milk Ship.

Šī akcija tiek organizēta ar Kanadas valdības ziņu, kas ir apgādājusi miljoniem mārciņu piena pulvera pilnīgi bez maksas, samaksājot tikai transportu, līdz ar to palīdzot likvidēt piena pārpalikumu. Piena pulveri iesaiņos 50 mārciņu saiņos, uz kuŗiem būs uzraksts: „Dāvana no Kanadas etniskās preses" vai arī tiks atzīmēts attiecīgas tautības laikraksta vārds. Illustrācijas pēc paskaidrojam, ka šis sūtījums būs ārkārtīgi izdevīgs. Par $1,- iespējams aizsūtīt piena pulveri, no kuŗa var sagatavot 1920 glāžu piena, bet par 10 centiem — 192 glāzes piena. Lai arī šie sūtījumi neies uz tām zemēm, kur dzīvo latvieši lielākā skaitā, mūsu laikraksts to atbalstīs, reizē ierosinot CARE sabiedrībai un Kanadas valdībai: vai būtu iespējams noorganizēt šādu lētu piena produktu sūtījumus uz zemēm aiz dzelzs aizkara?

Tā kā mums ir zināms, ka Grieķijā un Italijā dzīvo latvieši diezgan trūcīgos apstākļos, tad mūsu laikraksts ir izvēlējies savus sūtījumus adresēt uz minētajām divām zemēm, nosūtot 19.200 glāžu piena, kas iztaisa ap 6o spaiņu.

Bet ieteicams arī lasītājiem no savas puses šo akciju atbalstīt, iesūtot kaut vai dažus desmit centus mūsu laikraksta birojā. Naudu, minot ziedotāju vārdus, nosūtīs šīs akcijas organizētājiem. Jo lielāks būs atbalstītāju skaits, jo vairāk cerību panākt mūsu laikraksta ierosinājumu — šāda veida sūtījumus virzīt arī uz zemēm aiz Dzelzs aizkara.

Amerikas Rietumpiekrastes 8. JAUNATNES DIENAS š. g. 5., 6. un 7. septembrī, Sietlā, Wash.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS

KANADAS ĀRPOLITIKA

Kanada ir jauna valsts, un tai savas izteiktas ārpolitikas līdz šim nemaz nav bijis, ja par ārpolitiku ieskata ilgstošu, tāl ejošu un konsekventu savas valsts interešu nodrošināšanu militārā, diplomātiskā un saimnieciskā laukā. Faktiski Kanada gan ir patstāviga valsts, bet pagātnes saites, acīmredzot, tai vēl ilgi neļaus šo patstāvību īstenot.

Ārpolitikā, tāpat kā citās valsts dzīves nozarēs, valdība z-jūt sabiedriskās domas spiedie nu, un ir vajadzīgs īsti izcila kalība valstsvīrs, kam savas valsts intereses ir skaidras un kas spētu sabiedrisko domu pakļaut šīm interesēm, nevis pats pakļautos ielas spiedienam.

Sabiedriskās domas veidošanās Kanadā ir komplicēta lieta, jo iedzīvotāji pēc tautības, reliģijas un citām īpatnībām ir tāds sajukums, kā reti kādā valstī. Kanadas iedzīvotāju aptuvens iedalījums pēc tautību grupām būtu: anglo - sakši, franči, etniskās grupas = 4:3:2. No tā redzams, ka nevienai tautību grupai pašai par sevi nav vairākuma, bet katra grupa savu kārt, nav nekas viengabalains. Vēsture māca, ka lieli valstsvīri, kam šta politiska veiklība, tomēr spēj notikumus risināt savas valsts interesēs arī šādos apstākļos. Nevienam tas šeit vēl nav izdevies, un Kanadai jāgai da uz savu atmodinātāju.

Tāpēc Kanadas ārpolitika nav nekāds skaidrais jēdziens, un to mazāk noteic kāda amatperso na nekā pūļa diriģenti ar pret līdzekļu starpniecību. Ārpolitikas ietekmēšana Kanadā šādos apstākļos galvenokārt ir vērsta pret ASV.

„L.A." š. g. 21. martā bija iespiests „C.S." raksts, kurā la sām: „Neatbildīga antiamerikā nisma kultivēšana vai citu na cionālu aspektu veicināšana pašlaik ir visai populāra lieta, bet Kanadas dabiskai augšanai tā var nodarīt neizlabojamus launumus," — Ļoti labi teikts, bet raksts bija lieks latviešiem vai citām etniskām grupām, jo šīs grupas p a š a s cinās pret Kanadai kaitīgo aprobežotību. Līdzīgi raksti būtu vajadzīgi tais laikrakstos, kas lasītājus ik dienas sa'nde, bet tur viņi nepa rādās, jo ir spēki, kas par to gādā.

Lai atgādinām dažu laikrakstu rakstus par to, it kā ASV ietekmē Kanada nebūtu varējusi pār dot sarkanai Ķīnai par 1 milj. dolariem preces, kaut gan tāda piedāvājuma nemaz nav bijis.

Vēl atgādināsim daudzu Ka nadas laikrakstu lielās rūpes ne senā pagātnē par Eizenhauera un Dallesa veselību, kas necsot laba, un tāpēc šie valstsvīri būtu nomaināmi. Nav novērots, kā šie laikraksti būtu izsekojuši jebkuras citas valsts amatperso nu veselībai, Kanadu ieskaitot.

Daži laikraksti nesen bija no rūpējušies par Niksona vizīti Krievijā, jo viņš esot tikai ama tieris, tur nekās labs neiznākšot, būtu jābrauc tādiem vīriem kā bijis Rūzpelts vai Čerčils. Uz to lasītāju vēstulēs gan kāds at bildēja, ka Rūzvelts ar Čerčilu jau bijuši Jaltā, un šo konferen ci brīvā pasaule gadu simteņus atcerēsies ar kaunu. Īstenībā Niksona panākumi bija labi, un „vienmēr gudrie" vīri ar lietus sargiem no viņa varētu tikai mācīties.

Jāapbrīno ASV iecietība pret sistēmatiskā naida kurinātā jiem, jo, tām atspēlējoties, Ka nadas saimniecība nedēļas laikā būtu viena pelnu čupiņa. Vai šāda diena reiz nevar pienākt? Vai neatbildīgo vadītāju slepe nie nolūki būtu svarīgāki par Kanadas labklājību?

Jautāsim, kā ir ar valstsvīriem? — Tikai nedaudz labāk. — Nesen kāds valstsvīrs parla mentā izteicās, ka pat Kanadas valdības locekļiem esot vajadzī ga ASV atļauja, lai apmeklētu kādu aizsardzības ceļtni Kana das ziemeļos. Teiktais nebija patiesība, bet „patriotiskais" mi nistrs ir amatā vēl šodien. Vai tas varētu notikt valstī, kas rū pējas par labām attieksmēm ar kaimiņiem un kur dzentlmeņa vārds nav tukša skaņa?

Jaunieceltais ārlietu ministrs H. Grīns nesen teica savu pro grammas runu. Sai runā viņš pateica, ka Kanadas ārpolitika nebūšot atkarīga no ASV vai „jebkuras citas vietas". Mēs ne ticam frazes pēdējai daļai un domājam ,ka atkarība būs liela no kādas vārdā nesauktas vie tas. Ar izteicienu, varbūt, do māts „nogludināt" teikuma pir mo daļu, kam maz sakara ar diplomātu valodu un kas kaitī ga Kanadas īstajām interesēm.

Kas ir jaunais ārlietu mi nistrs? Grūti atbildēt, jo līdz šim par ārpolitiku viņš nav in teresējies. Tomēr kāds žurnāls nupat publicējis viņas pieejamās ziņas.

Personīgā saskarē viņš esot patīkams un humora apveltīts, bet ietiepīgs un nepiekāpīgs, kā pēc vientuļš. Viņam dziļas sim patijas pret Britu impēriju un sagaidāma Lielbritanijas poli tikas atbalstīšana, bet atturība pret ASV, jo viņš baidoties no kļūt „zem kaimiņu kurpes". Vi ņam esot stingri principi un tik pat stingri aizspriedumi, kas dažkārt sajūkot.

Sueces kara laikā, kad Kana da Apvienotajās Nācijās nobal soja kopā ar vairākumu, kas nosodīja Anglijas un Francijas rīcību, H. Grīns parlamentā teica: „Ir pēdējais laiks Kanadai tikt pie valdības, kas nedurtu nazi Kanadas labākajiem drau giem mugurā." Pagājušajā gadā, kad Dž. Difenbeikers bija Āzi jas ceļojumā un toreizējais ār lietu ministrs S. Smiss arī bija prombūtnē, no Kanadas delegā cijas Apvienotajās Nācijās ienā ceis pieprasījums valdībai, kā balsot Kipras salas lietā. Minis tru prezidenta vietas izpildītāja H. Grīna atbilde bijusi īsa: bal sot tāpat, kā briti.

Ja Kanada vēl nav nobriedu si savu interešu aizstāvēšanai, bet karstus kastaņus grib uzlasīt priekš citiem, tad par to vismaz vajadzētu piemaksāt.

Savādā kārtā dažiem cilvē kiem ir bailes no teorētiskas var būtības — kādreiz nākotnē no kļūt zem kaimiņu kurpes, bet nav bailes faktiski atrasties zem kādas citas kurpes.

Pirms pāris nedēļām Dž. Di fenbeikers ir teicis ārpolitisku runu lielā ukraiņu sanāksmē Vinipegā. Viņš izteicies, ka sa runas ar krieviem ir nepieciešā mas, bet nedomā, ka drīkstētu ziedot tautas, kas stāv par brīvī bu pasaulē. Kanada neatzīs Ber līnes pamešanu vai sabiedroto tiesību izbeigšanu.

Tanī pašā sapulcē ir runājis L. Pīrsons, kas teicis, „ka „ko eksistence nav politiska doktrī na, bet politisks fakts. Viņš brīdinājis no ārējas intervenci jas solījuma Krievijas apspies tajām tautām un teicis, ka tā būtu nodevība ierosināt ceribas uz drīzu atbrīvošanu caur rīci bu no ārienes vai intervenciju.

Daudzkārt dzirdēts, ka min. prez. Dž. Difenbeikeram ir lie la interese par ārpolitiku un ka viņš pats to arī noteiks. Vismaz attiecībā uz komūnisma bries mām Dž. Difenbeikera vārdi bieži ir bijuši drusku tuvāki mū su domāšanas veidam kā daudzu citu vārdi. Tāpēc cerēsim, ka viņš gribēs un varēs Kanadas ārpolitiku noturēt kaut cik pa šas Kanadas interešu aplokā.

Pagātnē austie un Kanadā iz mestie politiskie tīkli tomēr ne lauj izpausties pašas Kanadas domai un daudzu speciālu or ganizācīju (gan atklātu, gan slēgtu) ietekme joprojām tik lieta, ka mazākuma doma tiek deklarēta par vairākuma domu un sentimentālām pagātnes at miņām tiek ziedotas pašas Ka nadas intereses. Kanadas iecirk tība pret kaimiņiem nav dibinā ta uz faktiem, bet radīta sen timentālu sapņu ietekmē, un tai nav nekā kopīga ar Kanadas nā kotni.

N. N.

Zeltkalis A. KIVLENIEKS
VALUDE
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.,
HO 3-1008.

AGLONAS DIEVMĀTES SVĒTKOS

Kanadā dievkalp. 15.—16. aug. Londonā (Ont.)

Starp Ciriša un Egles ezeriem, kā balts brīnums, pašā Latgales sirdī stāv Aglonas baznīca ar Brīnumdarītājas Sv. Jaunavas Marijas svētbildi. Jūdzēm tālu ceļinieks redz baznīcas augstos un baltos torņus, un 3 reizes die nā dievnama zvani dzied savu „Ave" un aicina plašās apkārt nes ticīgos pacelt augšup savus skatus. Tos dzirdot, atsedz gal vu nogurušais arājs tīrumā, ma zais ganiņš sausajā norā un noputējušais braucējs uz baltā lielceļa, bet mātes pagriež bērnu sejas uz baznīcas pusi un māca tos salikt lūgsnā rokas un pār mest krustu.

Uz šo baznīcu visa Latgale raugās ar bijību un nes turp sa vas rūpes, bēdas un asaras, jo, kā krāšņs ietvars, tā slēpj arī Māras zemes lielāko svētumu — Aglonas Dievmātes gleznu. Ga ros vainagos ap šo gleznu vijas miesas un dvēseles ciešanu mēt ras un pa retam atmirdz sarka nā prieka magone vai zilā lai mes rudzupuķe. Neskaitāmas paaudzes ir nākušas pie tās ar savu cilvēcisko mazumu un mā ziskumu, ar savu nožēlojamību un visām pretrunām, ko slēpj se vi mazā un tomēr tik bezdibenī gā cilvēka sirds. Bet Aglonas Dievmāte nepagurst izlūgties svētību un žēlastību visiem. Kaut arī cilvēki pastāvīgi no jauna to ievaino ar saviem grē kiem, viņa nemitas mīlēt un pie dot. Jo Viņa ir mīlestības māte un Viņas piedošanai nav robe žu.

To zina katrs latgalietis, to zi na katrs katolis. Mīlestība un paļāvība uz Aglonas Dievmāti ir dziļi iedēstīta viņa dvēselē. Ja arī nereti to kā bieza pelnu kārta apsedz ikdienas rūpes, viņa paša straujā un nesavaldīgā da ba un kautrība no ziņkārīgiem skatiem, izdzist tā nemūžam ne izdziest. Aglonas Dievmātes at tēls stāv goda vietā arī katrā mājā. Asarām slacītu, mātes to ieliek savu dēlu un meitu drēb ju nastiņā, kad tie atstāj tēva pajumti, lai dotos svešumā pel nīt maizi vai mācīties, un šo at tēlu tur mirušā stingušās rokas, kad cilvēks ir nolicies pēdējai atdusai uz skaidu spilvena.

Vasarsvētkos un 15. augustā šī mīlestība izpaužas uz āru diženā krāšņumā. Tad Latgale no liek pie Brīnumdarītājas kājām dārgāko, kas viņai pieder — sa vu sirdi. Nepārredzamas ļaužu straumes tad plūst uz Aglonu. Cik tālu vien acis redz — viss ir kā viena vienīga ļaužu jūra. Ne tikvien baznīca, be viss lielais baznīcas laukums un klostera pagalms ir pārpildīts cilvēkiem.

Dienu un nakti dzied zvani. Svinīgos gājienos, zeltītiem krustiem vizuļojot saulē, nāk svētceļnieki no visiem nova diem: meitenes baltos plīvuros nes purpurā un zeltā izšūtus ka rogus, svētbildes un ziedus, jau nekļi un vīri ar zīlām un sarka nām lentām pār plecu tur rokās raibus lukturus ar degošām sve cēm; bērni kaisa puķes, ērģeles dūc, viraks smaržo, un dzies mas dreb gaisos kā baltu dūju bari. Neskaitāmu sveču gaismā zaļumiem un ziediem greznotā baznīcā mirdz Aglonas Dievmā te. Līdz vēlam vakaram nemitās kāpt pie viņas lūgšanu viraks, un vakarā, kad debesīs iedegas pirmās zvaigznes, desmittūkstoš galvainais lūdzēju pulks stāv ce ļos plašajā laukumā baznīcas priekšā un izklāj pie viņas kā jām visu savu dzīvi.

„Noskumušo iepriecinātāja, lūdz Dievu par mums!" ceļos stāvēdama un savu bērnu zīdi dama lūdzas sakņupusi nabaga dzērāja sieva, un kluss prieks ie list viņas sirdī, bet viņas bērns ar mātes pienu iezīd pārliecību, ka Dievmāte tiešām var remdi nāt visas bēdas.

„Slimnieku veselība, lūdz Die vu par mums!" murmina ve cais ubags, kas atklibojis šurp no liela tāluma, un viņš jūt brī numainu vieglumu savos kroplajos locekļos.

„Grēcinieku patvērums, lūdz Dievu par mums!" dzied karst asinīgais puisis, kam jau vairā kas reizes nācies saskarties ar likumu. Bet šai brīdī viņš to no žēlo un solās saņemties un uz sākt citu dzīvi.

„Visskīstākā Jaunava, lūdz Dievu par mums!" gavilē meitē ņu balsis ,un viņu dvēselēs mos tas ilgas vairīties no visa, kas zems un netīrs.

Arī tagad, par spīti aizlieguiem, Latgales dēli un meitas šinīs svinīgajās dienās pulcējas savā dižajā svētnīcā. Ne bolše viku politika, ne svelmainais karstums, nedz lietus vai lielais nogurums, darbus veicot kolchō za laukos, nespēj apturēt viņu soļus uz Dievmātes svētkiem 15. augustā.

Ne tikvien dzimtenē, bet arī te, svešumā, Londonā (Ontario) jau kopš 10 gadiem pastāv šī jaukā tradicija — sapulcēties un iz lūgties Māras zemes Karalienes svētību. Mūsu ilgas un domas tad ceļ tiltus pāri jūrām uz dzimteni, un sirdis vienojas lūgsnā.

„Ved mūs pie Dieva, ak Marija!"

Majestātiskā, ar tikko jaušamu smaidu sejā, Aglonas Dievmāte nolūkojas uz dzimtenē un tālos trimdas ceļos izkaisītajiem cilvēkiem. Cilvēku nodomi ir kā mākoņi, kas ātri maina savu virzienu un izskatu, bet Viņa redz šo cilvēku sirdis un zina, ka blakus nožēlojamai savtībai, šaurumam un neieciētībai tajās ir arī bezgala daudz aizkustino šī laba. Un Viņa salasa cilvēku ilgas un sniedz tās ar trišzubu raino rožu zaru savam mīļajam Dēlam, bet pāri visām nepilnī bām pārklāj savas milestības segu.

Arī šogad Kanadas katoļticī gie latvieši 15. un 16. augustā pulcēsies Londonā (Ont.) savos gaišajos svētkos, lai izlūgtos svē tību un atpestīšanu sev, savai tautai un dzimtenei.

Biruta Senkēviča

KANADĀ i-p TORONTO

8.000 lielu mūsu tautiešu skaitu Toronto. B. Rubess „Daily Star" reportierim paskaidrojis, ka Toronto esot visu Ziemeļamerikā dzīvojošo latviešu centrs.

● Arī latvietes šad un tad izmēģina laimi skaistuma konkursos. Pirms diviem gadiem „Miss Toronto" vēlēšanās piedalījās Zaiga Paparde, bet šogad — Astrida Balode. Pēdējā iecerējusi nākošajā gadā piedalīties „Miss Canada" skaistumkonkursā, par spiti lielajai konkurencei arī šajā laukā.

● Toronto latviešu jauniešu Darba kopa, kas nodibinājās Jaunatnes svētku laikā, patlaban pošas uz jaunatnes vaditāju kursiem, kas notiks 22. un 23. augustā Londonas (Ontario) tuvumā kāda latviešu lauku īpašumā. Šajā laikā paredzēts arī kopīgs izbraukums uz Stratfordas Šekspira festivālu.

● Piedalieties izbraukumā 15. augustā, plkst. 4 p.p. TLB valde riko izbraukumu zaļumos uz P. Ziedīņa lauku īpašumu, apm. 20 jūdžu no Toronto. Piedalīties var ikviens, kas vēlētos nedēļas nogali pavadīt zaļumos. Lai nokļūtu uz zaļumu vietu, jābrauc pa 400. ceļu uz ziemeļiem ap 20 jūdžu no 401. ceļa krustojuma. Jānogriežas pa kreisi (uz rietumiem) otrā lauku ceļā aiz King Rd. Šis ceļš atrodas 3 jūdzes no benzīna stacijas, kas atrodas 400. ceļa labajā (austrumu) pusē. Pēc apmēram 200 jardiem atrodas P. Ziedīņa lauku īpašums, kur pie iebrauktuves ir uzraksts uz P. Ziedīņa farmu. Zaļumniekiem ieteicams ņemt līdz grozus ar pārtiku un atspirdzinājumiem.

● Toronto latviešu biedrības sestdienas skola darba gadu uzsāks 12. septembrī, plkst. 10.30.

Jaunu skolēnu reģistrēšana no pl. 9.30 — 10.45 skolā, Sv. Andreja baznīcas telpās. Tajā pašā laikā kārtojami pēcpārbaudījumi un vasaras darbi.

Skolas darbu uzsāks ar svētbridi un aktu plkst. 11.00.

Pirmā paidagogu padomes sēde notiks 26. augustā, pl. 8 vakarā, Sv. Andreja baznīcas telpās.

● Šinīs dienās Toronto viesojās ievērojamā kartografa Pētera Mantinieka dēls A. Mantinieks, kas studē inženierzinātnes Briseles universitātē. M. ieradās, lai pavadītu 2 mēnešu vasaras brīvlaiku. Centīgais jaunietis pa skaidro, ka šis ceļojums noticis, tā sakot, „uz savu roku." Ceļojums ar kuģi, kaut tūristu klasē, bijis ļoti jauks. A. Mantinieks piedalījās Toronto latviešu jauniešu Darba kopas pirmajā sanāksmē.

Pēc dažu dienu uzturēšanās Toronto, A. M. dosies tālāk uz Montreālu un Kvebekas pilsētu.

● Pagājušajā nedēļā „Toronto Daily Star" bija ievietojis ap 60 rindu garu rakstu par latviešu jaunatnes žurnāliem — „Jaunā Gaita" un „Mazputniņš" ar virsrakstu „Latvian Magazines Move to Toronto". Rakstā minēts, ka B. Rubess ieņemšot izdevēja posteni („publishing director"), bet Laimonis Zandbergs kļūšot par „Jaunās Gaitas galveno redaktoru. Tālāk šajā rakstā norādīts, ka visā Kanadā esot 18.000 latviešu ar

DAUGAVAS VANAGU NAMS MILVOKOS

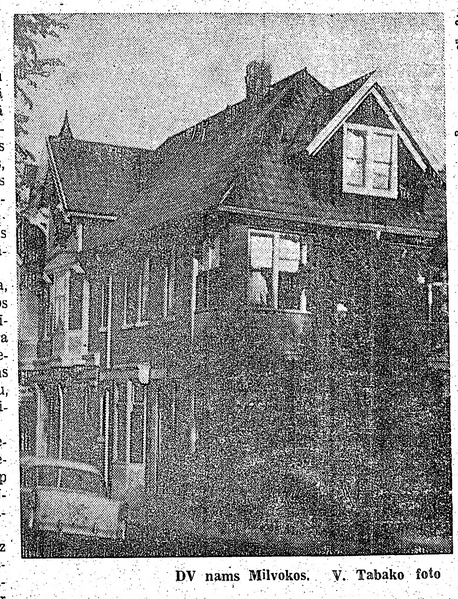

DV nams Milvokos. V. Tabāko foto

Jaunākais DV īpašums neapšaubāmi ir Milvoku apvienības nams, kuru apvienība jau ir aizpirkusi un ar augusta mēnesi pārņem savā īpašumā.

Tā kā DV apvienība ir izvirzījusies Milvoku sabiedriskās dzīves vadībā, tad arī apv-bas valde jau vairākus gadus apsvēra jautājumu par piemērota objekta iegādi Milvokos. Vairākās valdes sēdēs iztirzājot jautājumu, kādam jābūt īpašumam, kas atbilstu pirkšanas spējām, beidzot izkristallizējās kopējs viedoklis, ka vispiemērotākais būs tāds īpašums, kur atrastos plašākas telpas pašdarbības vienību nodarbībām un meģinājumiem, valdes sēdēm, organizāciju biedru sanāksmēm, mazākiem aktiem un tml., bet tai pašā laikā daļu telpu varētu iznomāt, kas līdz ar to palīdzētu segt nama aizdevumu maksājumus.

Vadoties ar šādu apsvērumu, apv-bas valde izraudzīja namu N. 33. ielā (Galena ielas krustojumā), kas ir tuvu pilsētas vidum, klusā un tīrā rajonā.

Nams ir divstāvu ķieģeļu celtne ar divstāvu ķieģeļu garāžu Galena ielas sānā. Ēkas apakšstāvā ir lielas veikala telpas, kas ērti pārveidojamas sabiedrisko nodarbību vajadzībām. Blakus šai telpai atrodas trīs istabu (iesakāmi virtuvi) dzīvokļi, piemērots nama pārziņa - apkopēja dzīvoklim. Otrā stāvā trīs gulamistabu dzīvokļi, kuŗš iznomājot segtu lielāko tiesu tiešo maksājumu. Dzīvokļveidīgā garāža apakšstāvā viegli piemērojama sabiedriskām vajadzībām, tur kā galvenais papildinājums būtu ierīkojama apkure, ko ērti varētu iekārtot ar nelielu eļļas krāsni. Garāžas 2. stāvs piemērots apv-bas inventāra (dekorāciju un tml.) uzglabāšanai, kā arī ērti izmantojams dekorāciju un skatuves iekārtas gatavošanai.

Īpašnieks pirkuma cenu noteicis uz $20.000,-, kas, ievērojot īpašuma būves kapitālo raksturu, sevišķi labo stāvokli iekš- un ārpusē, atzīstama par mērenu un atbilstošu apv-bas pirkšanas spējām un vajadzībām.

S. g. maijā valde pieņēma lēmumu par nama iegādi un uzaicināja apvienības biedrus īpašumu apskatīt no ār- un iekšpuses. Pēc tam sekojošā apvienības pilnsapulcē biedri (diviem atturoties) nobalsoja par īpašuma pirkšanu un nolēma griezties pie apv-bas biedriem un pārējiem tautiešiem ar aicinājumu atbalstīt nama iegādi ar ziedojumiem un aizdevumiem, jo īpašnieks sakarā ar pārcelšanos uz citu AS valsti, vēlas pie līguma līgšanas saņemt pilnu pārdošanas summu. Protams, šādā ceļā sagādātā summa nesegs visu pirkuma maksu, bet katrā ziņā krietni pazeminās bankas aizdevuma apmērus un līdz ar to samazinās mēneša maksājumus bankai.

Šādi iepirktais īpašums sava lētuma un dzīvokļa rakstura dēļ materiāli neapgrūtina apvienību, ir piemērots pašdarbības vienību un pārvaldes vajadzībām un uz biedru vēlēšanos katrā laikā samērā viegli un bez lielākiem zaudējumiem likvidējams.

Tā kā līdzekļu vākšana vēl nav noslēgusies, tad pašlaik ir grūti precīzi noteikt akcijas rezultātus, bet, pazistot Milvoku DV saimes vienotību un tautiešu uzticēšanos un lielo atsaucību DV aicinājumiem agrākos gados, nav šaubu, ka panākumi būs apmierinoši.

Pirms īpašuma līgums nav galīgi noligts ,nav nosakāmi mēneša maksājuma apmēri, bet, ievērojot to, ka augšējais dzīvoklis ir jau izrentēts, jāpieņem, ka maksājamā summa neko neparsniegs līdzšinējos telpu īres maksājumus, pie kam tagadējie maksājumi nebūs zuduši, ar tiem būs iegūts sabiedrības īpašums.

DV apvienības valde, viru kora dziedoņi, teātŗu ansambļu dalībnieki, tautas deju trupas de-

(Nobeigums 4. lpp.)

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem paraktītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

V BEBRIS
APDROSINASANAS
SPECIALISTS
41 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO. PL 9 - 0268.

TAUTIEŠI,
noguldiet savus
ietaupījumus
LATVIEŠU
KREDĪTSABIEDRĪBĀ
(LATVIAN TORONTO CREDIT UNION)
Atvērta pirmdienās no 8-10 vak.
Sv. Andreja baznīcas telpās
(Carlton & Jarvis).
P. O. Box 37, Terminal „R",
Toronto. Tel. HU 3-9283 vakaros.

Toronto Latviešu b-bas
SESTDIENAS SKOLAI
vajadzīgi
SKOLOTĀJI
DZIEDĀŠANAI, TAUTAS DEJĀM un ROTAĻĀM
un LATVIEŠU VALODAI.
Lūdz pieteikties A. Martinsonei pēc pkstl. 6 vak. pa tālruni — RO 9-3802, vai
189 Quebec Ave., Toronto.

LASĪTĀJU VĒSTULES
NAV MŪZIKAS INSTRUMENTS
Latvijas Amerikā red.:
Kādreiz divdesmitajos - trīsdesmitajos gados gadījās aiziet Rīgā uz cirku, kur kāds cirkus mākslinieks nospēlēja Toselli serenādi uz zāģa — „fuksīša". Fuksīti gan nekādā gadījumā nevar saukt par mūzikas instrumentu, bet par akordeonu domāju citādi, jo to taču nevar lietot ne malkas zāģēšanai, ne arī citam nolūkam — kā vienīgi spēlēšanai.
Gribu jautāt A. Medņa kundzei: kādēļ akordeona spēlēšana nebūtu vēlama latviešu jaunatnei? Vai tad latviešu jaunatne pieder pie kādas izredzētas cilts, kas stāv pāri par pārējiem mirstīgajiem, un nav cieniga spēlēt akordeonu, kā to dara citas tautas? Sevis izcelšanā un slavināšanā esam daudz centušies kā Vācijas nometņu laikā, tā arī šeit.
E. S., Hamiltonā

SIDRABENĒ
Ugunskura vakars Sidrabenē sestdien, 15 augustā, pl. 8.30. Priekšnesumus ievadīs ar Annas Brigaderes lugas Maija un Paija I. cēliena izrādi, ko iestudējusi vadītāja Dagmāra Gribuste.
Svētdien, 16. augustā, nometnes sporta svētki, sākums plkst. 10.00 ar dievkalpojumu.

SAULAINE
Saulainē bērniem un pieaugušiem paredzētas divas lielas filmu izrādes:
14. augustā — „The Heart Of A Boy" un 21. augustā — „White Wilderness" (filmu ieguvusi Oskara godalgu). Abas filmu izrādes papildinātas ar Walt Disney zīmētajām joku filmām. Ieeja bērniem 25¢, pieaugušajiem — 35¢ no personas.

6.
Daugavas Vanagu dienas Kanadā
4. SEPTEMBRĪ
DV namā, 123 Huron St., TORONTO. Sākums plkst. 8,30 vakarā.
SVINĪGĀ JUNDA
5. SEPTEMBRĪ ŠAUŠANAS SACENSĪBAS
BRAMPTONĀ, Verļa lauku īpašumā. Sākums plkst. 11,00 no rīta.
5. SEPTEMBRĪ D.V. DIENU BALLE
PALACE PIER telpās, TORONTO. Sākums plkst. 8,00 vakarā.
6. SEPTEMBRĪ
DIEVKALPOJUMI baznīcās un aizlūgumi par karavīriem notiek parastā laikā uz vietām pie draudzēm, izpilda draudžu mācītāji. Radio raidījums BRĪTIŅŠ AR DIEVU sniegs savu programmu no Ošavas raidītāja, no pl. 10,30—11,00 no rīta. Viņa garums 1350.
6. SEPTEMBRĪ SVĒTKU AKTS
Sv. Andreja b-cā (Jarvis un Carlton), Toronto. Sākums plkst. 5 p. p.
Pēc tam DV TEĀTRA KANADĀ IZRĀDE
M. Zīverta komēdija ‚CENZŪRA' 3 cēlienos, 4 ainās
Personas: Iza ..... MAIJA ZVAIGZNE
Turlums HUGO MIKELSONS
Režisors OSKARS ZVIEDRIS
Dekorātors .... VALDIS VARE
Komandants .... EDGĀRS ĀBELE
Janelis STANISLAVS BUTKĒVICS
Sufliere ..... ĀRIJA GRASMANE
Apgaismotājs VALDIS TURĶIS
Ieejas maksa $1,50 no persons. Skolēniem un studentiem puscena. Skautiem un gaidām formas tērpos ieeja brīva.

UNO MANKIN REALT
292 Danforth Ave., Toronto. HO 1-1
MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOAR
PĀRSTĀVIS K. KĀRKLIN
Birojā HO 1-1114. Mājā HO 5-6

SŪTĪJUMI UZ LATVIJU

BŪSIM PIESARDZĪG

Ļoti dzīvās sarakstes un saiņu sūtīšanas akcijas dalībniekiem brīvajā pasaulē derētu ieguvumēt dažus faktus, kas pa lielākai daļai gan zināmi Latvijā, bet reti kādam ārpus tās. Katra vēstule no brīvās pasaules vispirms nokļūst Rīgas pasta speciālā izmeklēšanas daļā. Līdz 1950. gadam šādas vēstules „apstrādāja" tieši Maskavā. No 1950. līdz 1952. gadam tās nodeva tieši čekas ricībā Rīgā.

Pēc 1952. gada Rīgas pastā vēstules attaisa un visu saturu — tekstu vai fotogrāfijas nokopē, noņemot fotokopijas. Speciālās kartotēkās atzīmē adresātus un tāpat sava kartotēka vēstuļu sūtītājiem, kur rūpīgi vāc sevišķi tādus, kuŗu adreses nav kartotēkā vai adrese mainīta. Speciāls izmeklēšanas ierēdnis izšķiŗ, vai pasts aizturams, vai tālāk virzāms. Izziņa ar kopijām tiek nosūtīta čekas ārzemju daļai Alberta ielā Nr. 11. Tur viss tiek kārtots personīgās aktīs (kādas ir kā sūtītājam, tā saņēmējam). Saņēmējiem ir „sakari ar Rietumu valstīm". Pēdējos nevar uzņemt partijā, uztcēt atbildīgākus amatus, un tie atrodas zināmā uzraudzībā atkarā no sarakstes svarīguma un intensitātes. Daudzi adresāti arī izsakuti tur pratināšanām un papildus ziņu vākšanai par svarīgākiem sūtītājiem.

Šos aspektus tautiešiem dzimtenē ļoti labi zina, un tādēļ no sarakstes ar Rietumiem mēģina izvairīties visi, kas vēlas talsīt karjēru, arī cilvēki spēka gados bailēs par savas ģimenes drošību, nemaz nerunājot par partijas biedriem. Gados veci cilvēki atļaujas visvairāk, neretī arī pusaudži, un vīsdrošākie ir no Sibirijas atgriezušies — sodu izcietušie.

Sūtot vēstules uz Rietumiem, procedūra ir īsāka: atzīmē tikai sūtītāju, un izmeklēšanas ierēdnis cenzē pēc sava ieskata — vēstuli vai nu sūtot tālāk vai aizturot (fotokopijas neņem).

Maskavā ir ļoti rūp ta galvenā kartotēka bēgļiem brīvajā pas arī nokļūst jaunie v reses. Par katru va ķi bēgļu sarakstus nodaļa attiecīgās val bā. Nereti uzticība (aģentiem) dodot datu pareizību. Lielā pukošanos sagādā sū vas adreses un vārd

Pavisam atsevišķi tas kaitniekus", (ka izbēguši no nāves s portāciļām, vai pēc mašja izbēguši uz To korrespondentie draud noteiktas vai represijas. Par darbu vai pensiju. I dījumi, kur „kaitnie piederīgo pazīstamie savā vārdā, ir šos pārbaidījuši, ka tie katru tīkšanos ar augšā minētiem Jāpiemetina, ka rokrakstu eksperti nāti, izsekojot fiktīv totāļiem, lai sadzī sūtītāju. Šī lemesla izsekošanas tiklam mašinrakstā sūtītās

Attiecībā uz palī šiem procedūra šād sta atzīmē sabiedrī sainišu daudzumu u kādās saņem vērtīgā saiņus ļoti bieži, ta jas apkaŗošanas ie izseko, vai saiņu s sistēmatiski izlīdzēt bas graušanai", pār tirgū.

Uz laukiem sain bieži grūtākā stāvo šanas faktu zina jie. Notikušas lau upuriem izraugot sainīšiem daudz u sonas. Dabiski, ka jau ceļā (pastā) j „pazust" vienam o metam. Jo garāks c vairākas rokas ar t jo lielāka varbūtīb zušanai. Sevišķi tas uz Sibīriju sūtītā sainīšiem. Ir gadij agrākos gados), kur maz nav nonākusi kās. — Iekaŗēto sū tu un nodevas (p. p Kanadas), t. i. ārz patur sūtniecība, a Kremlim par sūtņi šanu un valūtas sa šī fonda algo arī a tējās komūnistu s ieplūdums (pēc „ devumā nodarbinā tu aprēķina) ik g vairākus miljonus, ASV. Kremlis nem nāts ar problēmu, ienākumus pavairo šā laikā kā pama saņēmēju profitu, vērtīgumu komūn Valūtas plūdi pār lai šo divpusīgi ir ciju pārtrauktu pa gais ieteikums sūtī reniba un apdomī piemirstot, ka kat rinda vēstulē tiek s matotā čekā

KAD IR ARVIEN GRŪTĀK RUNĀT

Kas noticis Saturnam, ka nebaras un nepasmejas vairs? jautā viens un otrs. Uznācis melnais? Galvā tukšums? Plinte iemesta krūmos? Varbūt trimdas dīķi saslapis pulveris? Jeb vai trimdas dzīvē nekas vairs nav slavējams vai pelams un visu būtu apklājusi pelēka viduvējība?

Kādā latviešu vasaras nometnē, kur cilvēkiem laika gana būtu padomāt arī par savu tautu, runāja kāds, kas visu trimdas laiku ir runājis ar tiri vai šovinistisku patosu par Latvijas atbrīvošanu. Viņam, acīmredzot, piemetusies vēlmju diktētā domāšana: viņš grib, lai Latvija būtu briva, un tādēļ tic, ka tā būs briva, un saka to citiem kā patiesu ticību, kas nevar nepiepildīties, ja to vēlas.

Šis runātājs pēkšņi teica klausītājiem, ka viņam ir ar katru runu grūtāk un grūtāk runāt, jo sen jau izjutis, ka vārdi nesasniedz klausītāju sirdis. Viņš aicināja būt atsaucīgiem kādai akcijai Apspiesto tautu nedēļas gadījumā. Akcija notika, bet no klausītājiem neatsaucās un neieradās nevienas.

Lūk, tādēļ Saturnam arī ir arvien grūtāk bārties un smieties: lieta ir pārāk bēdīga ar latviešu trimdiniekiem. Vienaldzīgajiem pienākusi kārta kārtis dalīt . . .

KAUT TU LEPNS PALIKTU!

Bet kad latviešu diplomāts no Vašingtonas in cognito pavadīja savu atvaļinājumu tās pašas vasaras nometnes tuvumā un ne reizi neatnāca pasērst un parunāties ar nometnes iemītniekiem, tad sacēlās sašutuma vētra nometnē: lūk, tādi ir mūsu diplomāti — lepni. Ar savu tautu negrib sastapties un runāt. Tā mēs Latviju neatbrīvosim.

— Jā, tagad ir peldēšanās, saulošanās un parunāšanās laiks . . . Tā ir cīņa par Latviju, un mūsu diplomāts ir atsacījies no tās, jo peldējies un saulojies, bet nav runājis ar savu tautu ne vārda.

Kaut tu lepns paliktu — reiz dzimtenē teica čigāns. S.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

KAUT TU LEPNS PALIKTU!

Bet kad latviešu diplomāts no Vašingtonas in cognito pavadīja savu atvaļinājumu tās pašas vasaras nometnes tuvumā un ne reizi neatnāca pasērst un parunāties ar nometnes iemītniekiem, tad sacēlās sašutuma vētra nometnē: lūk, tādi ir mūsu diplomāti — lepni. Ar savu tautu negrib sastapties un runāt. Tā mēs Latviju neatbrīvosim.

— Jā, tagad ir peldēšanās, saulošanās un parunāšanās laiks . . . Tā ir cīņa par Latviju, un mūsu diplomāts ir atsacījies no tās, jo peldējies un saulojies, bet nav runājis ar savu tautu ne vārda.

Kaut tu lepns paliktu — reiz dzimtenē teica čigāns. S.

TREŠAIS
J. MEDIŅŠ
5 la
PAU
Stokhol
diri
S. g. 8. septemb
Zviedrijas valst
dzot
RAKSTIS
Tuvākās dienās
lielākajā Sk
Šodien lielā cīt
sic. Ko do

OS

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC., TORONTO. PL 9 - 0266.

TAUTIEŠI,
noguldiet savus ietaupījumus
LATVIEŠU KREDĪTSABIEDRĪBĀ
(LATVIAN TORONTO CREDIT UNION)
Atvērta pirmdienās no 8-10 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās (Carlton & Jarvis).
P. O. Box 37, Terminal „R", Toronto. Tel. HU 3-9283 vakaros.

Toronto Latviešu b-bas
SESTDIENAS SKOLAI
vajadzīgi
SKOLOTĀJI
DZIEDĀŠANAI, TAUTAS DEJĀM un ROTAĻĀM un LATVIEŠU VALODAI.
Lūdz pieteikties A. Martinsonei pēc pkstl. 6 vak. pa tālruni — RO 9-3802, vai
189 Quebec Ave., Toronto.

foto
ema le-
un uz-
us īpa-
n iekš-
apvieni-
(diviem
īpašu-
griez-
un pā-
nājumu
r ziedo-
em, jo
celšanos
pie lī-
pilnu
rotams,
ma ne-
su, bet
zeminās
ērus un
mēnešā
ns sava
tura dēļ
upvieni-
darbības
vajadzī-
vēlēšanos
i un bez
likvidē-
šana vēl
ašlaik ir
cijas re-
Milvoku
n tautie-
atsauci-
agrākos
panākumi
s nav ga-
kāmi mē-
nēri, bet,
ējais dzī-
jāpieņem,
neko ne-
elpu īres
tagadējie
aduši, ar
ības īpa-
. viru ko-
ambļu da-
rupas de-
pp.)

esības manuskriptus saīsināt.
skriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs
nota pastmarka.
vai iniciāļiem paraktītajos rakstos izteiktās
st redakcijas viedoklim.

dienas Kanadā
RĪ
. Sākums plkst. 8,30 vakarā.
UNDA
S SACENSĪBAS
. Sākums plkst. 11,00 no rīta.
ENU BALLE
Sākums plkst. 8,00 vakarā.
RĪ
umi par karaviriem notiek parastā laikā
Radio raidījums BRĪTIŅŠ AR DIEVU
10,30—11,00 no rīta. Viļņa garums 1350.
KU AKTS
Toronto. Sākums plkst. 5 p. p.
NADĀ IZRĀDĒ
NZŪRA' 3 cēlienos, 4 ainās
Komandants .... EDGARS ĀBELE
Janelis STANISLAVS BUTKĒVICS
Sufliere ..... ĀRIJA GRASMANE
Apgaismotājs VALDIS TURĶIS
studentiem puscena. Skautiem un
iceja brīva.

UNO MANKIN REALTOR
292 Danforth Ave., Toronto. HO 1-1114
MEMBER TORONTO REAL ESTATE BOARD
PĀRSTĀVIS K. KĀRKLIŅŠ
Birojā HO 1-1114. Mājā HO 5-6384.

ĪPAŠUMI TORONTO, MĀJAS, VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS UN LAUKU APKĀRTNĒ.

DANFORTH - BROADVIEW: 8 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, 2 modernas virtuves un ūdens izlietne 3. stāvā, 2 vannas istabas, garāža. Cena $14.900,-.

DANFORTH - WOODBINE: 5 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, moderna virtuve, vannas istaba. Iespēja garāžai. Īpašums labā stāvoklī. Cena — $10.000,-.

YONGE - LAWRENCE: 6 istabu atsevišķa dubultķieģeļu māja, moderna eļļas apkure, plaša moderna virtuve, vannas istaba. Iebraucamais ceļš un garāža. Cena $17.900,-.

MUMS IR IESPĒJA MĀJU PIRCĒJIEM SAGĀDĀT NAUDU IEMAKSĀM BEZ PROCENTIEM.

SŪTĪJUMI UZ LATVIJU

BŪSIM PIESARDZĪGI!

Ļoti dzīvās sarakstes un saiņu sūtīšanas akcijas dalībniekiem brīvajā pasaulē derētu iegaumēt dažus faktus, kas pa lielākai daļai gan zināmi Latvijā, bet reti kādam ārpus tās. Katra vēstule no brīvās pasaules vispirms nokļūst Rīgas pasta speciālā izmeklēšanas daļā. Līdz 1950. gadam šādas vēstules „apstrādāja" tieši Maskavā. No 1950. līdz 1952. gadam tās nodeva tieši čekas ricībā Rīgā.

Pēc 1952. gada Rīgas pastā vēstules attaisa un visu saturu — tekstu vai fotogrāfijas nokopē, noņemot fotokopijas. Speciālās kartotēkās atzīmē adresātus un tāpat sava kartotēka vēstuļu sūtītājiem, kur rūpīgi vāc sevišķi tādus, kuŗu adreses nav kartotēkā vai adrese mainīta. Speciāls izmeklēšanas ierēdnis izšķir, vai pasts aizturams, vai tālāk virzāms. Izziņa ar kopijām tiek nosūtīta čekas ārzemju daļai Alberta ielā Nr. 11. Tur viss tiek kārtots personīgās aktīs (kādas ir kā sūtītājam, tā saņēmējam). Saņēmējiem ir „sakari ar Rietumu valstīm". Pēdējos nevar uzņemt partijā, uzticēt atbildīgākus amatus, un tie atrodas zināmā uzraudzībā atkarā no sarakstes svarīguma un intensitātes. Daudzi adresāti arī izsaukti tur pratināšanām un papildus ziņu vākšanai par svarīgākiem sūtītājiem.

Šos apstākļus tautieši dzimtenē ļoti labi zina, un tādēļ no sarakstes ar Rietumiem mēģina izvairīties visi, kas vēlas taisīt karjēru, arī cilvēki spēka gados bailēs par savas ģimenes drošību, nemaz neruņājot par partijas biedriem. Gados veci cilvēki atļaujas visvairāk, nereti arī pusaudži, un visdrošākie ir no Sibirijas atgriezušies — sodu izcietušie.

Sūtot vēstules uz Rietumiem, procedūra ir šāda: atzīmē tikai sūtītāju, un izmeklēšanas ierēdnis cenzē pēc sava ieskata — vēstuli vai nu sūtot tālāk vai aizturot (fotokopijas neņem).

Maskavā ir ļoti rūpīgi sastādīta galvenā kartotēka par visiem bēgļiem brīvajā pasaulē. Tur arī nokļūst jaunie vārdi un adreses. Par katru valsti atsevišķi bēgļu sarakstus glabā čekas nodaļa attiecīgās valsts sūtniecībā. Nereti uzticības personām (aģentiem) dodot pārbaudīt datu pareizību. Lielāku darbu un pukošanos sagādā sūtītāju fiktīvas adreses un vārdi.

Pavisam atsevišķi izseko „tautas kaitniekus", (kaŗ savā laikā izbēguši no nāves soda vai deportācijām, vai pēc 1945. gada maija izbēguši uz Rietumiem). To korrespondentiem dzimtenē draud noteiktas pratināšanas vai represijas. Parasti atņem darbu vai pensiju. Ir zināmi gadījumi, kur „kaitnieki", rakstot piederīgo pazīstamiem un ne arī savā vārdā, ir šos paziņas tā pārbaidījuši, ka tie pārtraukuši katru tiksanos ar attiecīgiem augšā minētiem piederīgiem. Jāpiemetina, ka Alberta ielā rokrakstu eksperti ļoti nodarbināti, izsekojot fiktīvo vārdu lietotājiem, lai sadzītu rokā īsto sūtītāju. Šī iemesla dēļ milzīgam izsekošanas tīklam ļoti nepatīk mašinrakstā sūtītās vēstules.

Attiecībā uz palīdzības saņēmējiem procedūra šāda: Rīgas pasta atzīmē saņēmējus, saiņšu daudzumu un saturu. Ja kāds saņem vērtīgākas lietas vai saiņus ļoti bieži, tad „spekulācijas apkaŗošanas ierēdniem" jāizseko, vai saiņu saturs netiek sistēmatiski izlietots „saimniecības graušanai", pārdodot melnā tirgū.

Uz laukiem saņēmēji bieži grūtākā stāvoklī, jo saņemšanas faktu zina visi apkārtējie. Notikušas laupīšanas, par upuriem izraugot visbiežāki ar saņēmējiem daudz apveltītās personas. Dabiski, ka no saņēmējiem jau ceļā (pastā) jo bieži gadās „pazust" vienam otram priekšmetam. Jo garāks ceļš saņēmējam vairākas rokas ar to darbojušās, jo lielāka varbūtība daļējai pazušanai. Sevišķi tas sakāms par uz Sibiriju sūtītiem palīdzības saņēmējiem. Ir gadījumi (sevišķi agrākos gados), kur sūtījumi nemaz nav nonākuši adresātu rokās. — Iekasēto sūtīšanas muitu un nodevas (p. p. no ASV un Kanadas), t. i. ārzemju valūtā, patur sūtniecība, atņemot rūpes Kremlim par sūtniecību uzturēšanu un valūtas sagādi. ASV no šī fonda algo arī aģentus un vietējās komūnistu šūnas. Dolāru ieplūdums (pēc „challenge" izdevumā nodarbināto ekonomistu aprēķina) ik gadus sasniedz vairākus miljonus, t. i. tikai no ASV. Kremlis nemitīgi nodarbināts ar problēmu, kā šos savus ienākumus pavairot, un tajā pašā laikā kā pamazināt saiņšu saņēmēju profītu, t. i. saiņšu vērtīgumu komūnistu zemēs. Valūtas plūdi pārāk kārdinoši, lai šo divpusīgi intriģējošo akciju pārtrauktu pavisam. Vienīgais ieteikums sūtītājiem — mēreniba un apdomība, tāpat nepiemirstot, ka katra uzrakstītā rinda vēstulē tiek svērta un grāmatota čekā.

Z.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

KAD IR ARVIEN GRŪTĀK RUNĀT

Kas noticis Saturnam, ka nebaŗas un nepasmejas vairs? Jautā viens un otrs. Uznācis melnais? Galvā tukšums? Plinte iemesta krūmos? Varbūt trimdas dīķi saslapis pulveris? Jeb vai trimdas dzīvē nekas vairs nav slavējams vai pelams un visu būtu apklājusi pelēka viduvēja? ba?

Kādā latviešu vasaras nometnē, kur cilvēkiem laika gana būtu padomāt arī par savu tautu, runāja kāds, kas visu trimdas laiku ir runājis ar tiri vai šovinistisku patosu par Latvijas atbrīvošanu. Viņam, acīmredzot, piemetusies vēlmju diktētā domāšana: viņš grib, lai Latvija būtu briva, un tādēļ tic, ka tā būs brīva, un saka to citiem kā patiesu ticību, kas nevar nepiepildīties, ja to vēlas.

Šis runātājs pēkšņi teica klausītājiem, ka viņam ir ar katru runu grūtāk un grūtāk runāt, jo sen jau izjutis, ka vārdi nesasniedz klausītāju sirdis. Viņš aicināja būt atsaucīgiem kādai akcijai Apspiesto tautu nedēļas gadījumā. Akcija notika, bet no klausītājiem neatsaucās un neieradās neviens.

Lūk, tādēļ Saturnam arī ir arvien grūtāk bārties un smieties: lieta ir pārāk bēdīga ar latviešu trimdiniekiem. Vienaldzīgajiem pienākusi kārta kārtis dalīt . . .

KAUT TU LEPNS PALIKTU!

Bet kad latviešu diplomāts no Vašingtonas in cognito pavadīja savu atvaļinājumu tās pašas vasaras nometnes tuvumā un ne reizi neatnāca pasērst un parunāties ar nometnes iemītniekiem, tad sacēlās sašutuma vētra nometnē: lūk, tādi ir mūsu diplomāti — lepni. Ar savu tautu negrib sastapties un runāt. Tā mēs Latviju neatbrīvosim.

— Jā, tagad ir peldēšanās, saulošanās un parunāšanās laiks . . . Tā ir cīņa par Latviju, un mūsu diplomāts ir atsacījies no tās, jo peldējies un saulojies, bet nav runājis ar savu tautu ne vārda.

Kaut tu lepns paliktu — reiz dzimtenē teica čigāns.

S.

MĒS IESIM TUR, KUR TĒVU ZEME SAUKS

3. Jelgavas kājnieku pulka 40 gadu dibināšanas atcerei

16. augusts bija 3. Jelgavas kājnieku pulka karavīriem ievērojama diena, jo pirms 40 gadiem pulks nodibināts kaujas apstākļos. Drīzi pēc boļševiku padzīšanas no Rīgas 1919. g. 22. maijā un Latvijas pagaidu valdības ierašanās no Liepājas, Rīgā uz kaŗa ministra J. Zāliša pavēli 1919. gada 16. augustā sākās 3. Jelgavas kājn. pulka formēšana. Par pulka komandieri tika iecelts LKOK kpt. Jēkabs Dombrovskis, kas vēlāk ar valsts prezidenta pavēli tika paaugstināts par pulkvedi.

Pirmās pulka vienības ja: no plkv. Kalpaka bataljona studentu rota, Bauskas bataljons un Augškurzemes partizānu vienības.

Jelgavas pulka karavīriem, stāvot sardzē par tēvuzemi opā ar pārējām Latvijas armijas vienībām, bija jāizcīna vairākas cīņas ar boļševikiem un Bermonta-Avalova karaspēku. Vismagākā kauja pulkam bija 1919. gada 3. oktobrī pie Līvāniem, kad pulka vienības uz plkv. Dombrovska iniciātīvu cēlās pāri Daugavai, lai padzītu boļševikus no Daugavas labā krasta un tiem atgrieztu atkāpšanās ceļu.

Šīs kaujas gaita sīki aprakstīta vitn. K. Labsvīra sakārtotajā 3. Jelgavas kājn. pulka vēsturē, kas izdota pulka 10 gadu atceres svētkos. Lai atsvaidzinātu minētās kaujas piemiņu, pulka orķestra vadītājs adm. kpt. Ernests Kuškevics bija komponējis pulka maršu „Cel mani pār par Daugavu . . ." pēc mūsu tautas dziesmas melodijas.

Atbrīvošanas cīņās pulks zaudējis 74 kritušos karavīrus.

Pēc miera noslēgšanas ar Padomju Savienību 1920. gada rudenī pulks pārceļas uz miera laika mītnēm Jelgavā, novietojoties Ganību dambja kazarmās. 1922. gadā Jelgavas sabiedrība pulkam dāvāja sarkanbaltsarkanu karogu, kurā ierakstīta pulka devize: „Mēs iesim tur, kur tēvu zeme sauks".

Miera laika gaitās pulka virsnieki un virsdienesta instruktori nenogurstoši piedalījušies militāri - nacionālā audzināšanā, obligātā dienesta jaunkareivju un rezervistu apmācībās, instruktoru sagatavošanā, dažādās šaušanas un sporta sacensībās, Kurzemes divizijas un armijas manevros.

Ētiski-reliģiskās audzināšanas labā tika nodibināta Jelgavas garnizona draudze pie Jelgavas Sv. Annas baznīcas, un par mācītāju darbojās prāvests J. Ķullītis.

Kad neatkarīgās Latvijas dzīves standarts uzrādīja augšupeju, pulka mītnes tika paplašinātas. Vašingtona prospektā izveidoja jaunas kazarmas un priekš citām vienībām pārbūvēja pilsētas nespējnieku patversmi „Roma". Tāpat izbūvēts tika pulka šaušanas laukums. Karavīri čakli piedalījās savu mītņu iekšējā un ārējā izdaiļošanā.

Līdz boļševiku otrreizējai okupācijai, pulku komandēja pulkvedis Augusts Apsītis. Bez tam pulka pagaidu komandieri bija plkv. Prauls un plkv. Rozenšteins.

K. Bencons.

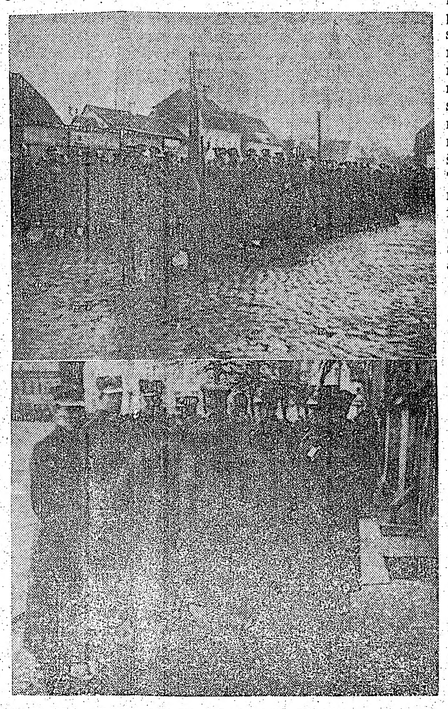

Augšā: pulka parāde Jelgavā. Apakšā: Vīrsnieku grupa parādes tērpā.

VECĀS ROMANTIKAS GARĀ

Šinīs dienās Nujorkas valsts gubernātora vecākais dēls Stivens Rokfellers oficiāli paziņojis, ka viņa laulības ar norvēģieti Annu Mariju Rasmuseni notiks 22. augustā.

Rokfellera līgava ir mazturīgu vecāku meita, dzīvo Norvēģijā, Segni pilsētiņā, kur viņas tēvam pieder kāds mazs veikaliņš.

1956. gadā, lai iemācītos angļu valodu, Anna Marija Rasmusene devusies uz ASV un nonākusi par mājkalpotāju Rokfelleru ģimenē, kur iedraudzējusies ar Stīvensu. Šī gada aprīlī viņa atgriezusies pie vecākiem Norvēģijā. Arī jaunais Rokfellers, beidzis karadienestu, devās uz Norvēģiju pie savas iecerētās. Notika saderināšanās, kam pēc pāris nedēļām sekos kāzas.

Stivens izteicis žurnālistiem cerības, ka uz viņa kāzām Norvēģijā ieradīsies vecāki, radi un draugi. Sakarā ar to, ka līgavas vecāku naminš ir ļoti mazs, kāzu mielasts notikšot tuvumā esošās pilsētas Kristiānzundas hotelī.

Iespējams, ka šis laulības nebūs miljonu mantinieka untums, bet gan īstas mīlas apgarots mūža derības akts senās romantikas garā.

LATVIAN MUSIC
Vedevāgslingan 22 Bandhagen Sweden
TREŠAIS RAIDĪJUMS LATVIJAI:
J. MEDIŅŠ
5 latvju tautas dziesmas
PAULA BRĪVKALNE, soprāns
Stokholmas Filharmonijas orķestris,
diriģents ARVĪDS NORĪTIS
Š. g. 8. septembrī, plkst. 17,30 pēc Latvijas laika, pārraidīs Zviedrijas valsts radiofona visas raidstacijas, ievadā sniedzot informāciju par latviešu folkloru.
RAKSTISIM PAR RAIDĪJUMU SAVIEŠIEM.
Tuvākās dienās par Latvian Music parādīsies apcerējums lielākajā Skandināvijas laikrakstā Dagens Nyheter.
Sodien lielā cittautu prese labprāt raksta par Latvian Music. Ko dosim tai rīt? Nāciet talkā — gādāsim!

Savienotas VALSTIS

KALAMAZŪ

● Jēkaba dienai veltīti dārza svētki notika Latviešu biedrības priekšnieka J. Grotēna mājas skaisti iluminētajā dārzā. Tajos piedalījās vairāk kā 60 viesu — Grotēnu draugi, organizāciju un draudžu pārstāvji, gan vietējie, gan arī no Milvokiem.

● Kalamazū ev. - lut. draudzes pērminderis un padomes locekļis Kārlis Silis ar savu dzīvesbiedri 2. augustā nosvinēja savu laulību jubileju — zelta kāzas. Cienījamos jubilārus viņu pašu mājās Pleinvillē sveikt nākuši bija piederīgie un kupls skaits draugu.

B.

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Grand Rapidu un apkārtnes latviesu ev. - lut. draudzes dāmu komitejas organizētie bērnu svētki notiks 16. augustā bērnu vasaras nometnē „Daugava" — Muskogon County X — 4 - H Center pie Wolf ezera. Bērnu svētku sarīkojumā darbosies dažādi stendi, kur bērni varēs parādīt savas zināšanas, atjautību un veiklību. Būs noorganizēts arī atspirdzinājumu galds un viesi pret atlīdzību varēs saņemt dāmu komitejas sagatavotās pusdienas. Laipni aicināti bērni un pieaugušie svētkus apmeklēt, lai visi varētu pabūt kopā ar nometnes dalībniekiem, audzinātājiem un ikviens varētu baudīt veselīgu svētdienas atpūtu brīvā dabā.

● Latviešu ev. - lut. Vienības draudzes kapu svētki notika 9. augustā Vūdlavna kapos šīs draudzes nodalījumā. Sprediķoja jaunās paaudzes teologs K. Zuika, piedaloties pašu draudzes māc. J. Lazdam. Iesvētīja arī kapu piemiņas plāksnes L.K.O.K. Pēterim Kalnaraupam un Teodoram Amatniekam. Piederīgie bija pušķojuši savu aizgājušo kapu kopas krāšņiem ziedīem.

● Grand Rapidos ir krietni liels to jauniešu skaits, kas pavasari beidza vidusskolas. Gandrīz visi turpinās izglītību augstākās mācību iestādēs Ann Arborā, Lansingā, Grand Rapidos vai citur. Zīmīgas kādas jauniešu domas par izglītības un mācīšanās nozīmi: „Mēs, latviešu studenti un studentes, esam universitātēs tādēļ, ka jūtamies aicināti iegūt augstāku izglītību. Mēs jūtam augstākās izglītības nepieciešamību, lai gūtu jēgu un pilnību mūsu turpmākai dzīvei kā latviešiem un sava aroda pratējiem. Ja mēs tā jūtam, tad arī, universitāti vai kolledžu beidzot, mums neliksies, ka mēs kaut ko „nobeigtu", bet gan, ka šis ir tikai nepieciešamais solis, kas ved uz sākumu darbigai, rosīgai un patstāvīgai dzīvei."

● Pasaules bēgļu gada ietvaros Grand Rapidu publiskā mūzejā bija rikota pretdominācijas skate. Pie tās iekārtošanas piedalījās arī mūzeja bibliotēkas darbiniece Lūcija Skuja. Ar viņas gādību skatē starp citu bija redzami krāsu uzņēmumi no Jura Soikāna gleznu mapes „Zem svešām debesīm". Par šo skati plašāki bija rakstījis Grand Rapidu vietējais laikraksts, pastāstot par Lūciju Skuju un pievienojot viņas un otras mūzeja darbinieces Y. J. Lau Wong, kuŗa nāk no Kantonas, Ķīnā, attēlus. Par L. Skuju teikts, ka viņa izbēgusi no Latvijas 1944. g., īsi pirms krievu okupācijas, tad devusies uz Ķili, Vācijā, kur ieguvusi vidusskolas izglītību. 1951. g. ieradusies ASV, apprecējusies ar latvieti un strādā Grand Rapidos kopš 1955. g. L. Skuja, atceroties pirmo krievu okupācijas gadu Latvijā, reportierim pastāstījusi, ka nevēlējusies vairs otrreiz tādas briesmas pārdzīvot.

V. Z.

SLIMĪBU LAIKĀ

BONNAS PIEZĪMES

MŪSU LIDZSTRĀDNIEKA ZIŅOJUMS NO VĀCIJAS

Turpat 3 mēnešus slimoja Ženēvas konference, lai augusta pirmajās dienās izbeigtu savu slimošanu un dotos „nāves" gultā. Trīs gari mēneši pagāja neauglīgās sarunās. Deviņdesmit dienu brīvā pasaule klausījās komūnistu nešpetnības un melus. Visu šo ilgo laiku Rietumu valstsvīri bija spiesti raudzīties Andreja Gromiko sejā, lai tikai kaut nieciņu pieturas punktu rastu kaut kādai izejai no strupceļa. Tādu neatrada, un, kā jau teikts, pēc deviņdesmit dienu „slimošanas" Ženēvas ārlietu ministru konference „mirusi". „Mirusi" bez testamenta.

☆

Kad Kremļa diktātors Ņikita Chruščevs pēkšņi atteicās braukt uz Skandināvijas valstīm, tad presē un politiķu aprindās minēja, ka sarkanais varasvīrs esot slims. Īstenībā Chruščevs ir tikpat spirgts, kā pirms daudziem gadiem. Vienīgais iemesls, kāpēc Ņikita nebrauca uz Skandināviju, ir turienes cilvēku nelabvēlīgā izturēšanās pret Padomijas vareno.

Skandināvu tautu laba daļa bija pārcietusi nelāgu kaiti vienmēr un visur izpatikt Padomju Savienībai. Šie atveselojušies ļaudis tad nu skaidri un nepārprotami pateica, ka viņiem ar masu slepkavām nav nekas kopīgs. Bravo! Tā ir veseligu cilvēku valoda.

☆

Taču dzīves patiesība ir tāda, ka ne visi uzreiz slimo, tāpat kā visi nav vienmēr veseli.

Nu šāda slimošana, liekas, piesitusies arī amerikāņiem. Cik vēl ilgi, kopš ASV prezidents Eizenhauers it skaļi pieteica, ka viņam tik ilgi, kamēr Ženēvas ārlietu ministru konferencei nav konkrētu panākumu, nav nekas runājams t. s. „galotņu konferencē", resp. šāda konference nav sasaucama. Bet nepagāja ilgs laiks, lai Eizenhauers vēl tikai nesen teikto uzskatītu par „slimīgu" uzskatu un piesūtītu ielūgumu Ņikitam Chruščevam viesoties ASV. Un tā var būt priekšspēle galotņu konferencei.

☆

Fiziskās kaites pašlaik visvairāk piemeklējušas Bonnas politiķus. Isi pēc Dr.h. c. Heinricha Lübkes ievēlēšanas par valsts prezidentu, sirmais politiķis bija spiests doties uz slimnīcu.

Lielāko satraukumu izraisīja Eitinas slimnīcas vaddības paziņojums, ka Lübkem vajadzīga „ilgāka un sistēmatiska atpūta". Šāds komunikē deva vielu dažādiem zilējumiem. Neizslēdzot pat tādu iespēju, ka jaunievēlētais prezidents slimo ar vēzi.

Arī kanclers Konrāds Ādenauers bija spiests palikt gultā un ārstēt vieglu gripu. Pēdējā laikā novērots, ka ar 83-gadīgā kanclera veselību nav kaut kas kārtībā. Sirmais valstsvīrs it bieži saaukstējas, vārdu sakot, nav viņa ķermenis vairs spējigs sekmīgi pretoties slimību digliem.

Un tieši šī pēdējā nelaime ir iemesls tam, ka arvien nenoklusējamāk atskan balsis par Ādenauera aiziešanu arī no kanclera amata. Maz to, kas tic, ka 10 gadus pie valsts stūres bijušais sirmgalvis vēl būs varīgs novadīt valsti līdz nākamajām parlamenta vēlēšanām pēc 2 gadiem.

☆

Bet ne tikai Bonnas valdības aprindās slimo ar fiziskām kaitēm. Slimība iemetusies arī opozicijas rindās. Un visvairāk slimnieku ir sociālistu nometnē.

Pēdējie slimo ar savādu kaiti — visu redzēt labāk, nekā patiesībā ir. Bonnas sociāldemokrati saskatījuši, ka komūnisms nemaz tik jauns nav, par kādu to pataisījuši pilsoņi - kapitālisti.

Jā, šāda slimība ir bīstama. Daudzi, kas ar šo slimību saslimuši, nav varējuši to pārciest un nelaikā, spēka gados, miruši. Vai Bonnas sociālistiem un citiem demokratiem labāk nevajadzētu savlaicīgi uzmeklēt labu ārstu, lai tas šo gara kaiti radikāli iznīdē?

Ar Mommeru, Knēringenu vien nepietiek, šiem „ārstiem" nav tā respekta parīļā, kas tādiem „virsārstiem, kādi ir Ollenhauers, Vēners, Erle.

Jā — slimības ir dažādas . . .

Mkz.

JAUNIEŠU DARBA KOPA UZSĀK DARBĪBU

Lieli nodomi nākotnē

Pagājušajā nedēļā Toronto latviešu jauniešu darba kopa pulcējās uz savu pirmo sanāksmi, kuŗā tika ievēlēta valde un revizijas komisija. Līdz ar šo sanāksmi ir nākusi klāt viena jauna latviešu organizācija, kas spraudusi sev par mērķi pulcināt jaunatni. Jau pirmajā sanāksmē daži vēlējās zināt, kādēļ šī kopa dibināta. Uz to Dagnija Treijere, jaunās valdes biedrzene, paskaidroja: „Mūsu nolūks ir strādāt un nezaudēt to draudzību, kas iegūta starp jauniešiem, kuŗi tik sekmīgi darbojās Jaunatnes svētku organizācijas komitejā."

Sapulce, ko vadīja V. Gulēns, sākās ar vispārējām pārrunām, pēc kam sekoja statūtu komisijas vēlēšanas. No paredzētajām 3 personām, šajā komisijā ievēlēja A. Prieditī ar 18 balsīm, V. Zariņu ar 16 un D. Treijeri ar 13 balsīm. Kandidātos palika E. Preise. Pēc tam, jo plašas pārrunas izraisīja jautājums par iestāšanās maksu un biedru naudu. L. Zuntaka domāja, ka sākumā ar biedru naudu vien nevarēs iztikt un tādēļ būtu jāparedz arī iestāšanās maksa. Tomēr vairums klātesošo bija pret šādu priekšlikumu. Pēc lietiškām debatēm jaunieši nolēma, ka visiem, kas grib iestāties darba kopā, ir jāmaksā 6 dol. biedru nauda gadā, ar 3 dol. iemaksu pie iestāšanās.

Sanāksmes tālākā gaitā jo dzīvas pārrunas izraisīja jautājums, vai visiem Darba kopas biedriem ir jābūt LNJAK locekļiem? Kaut ieskati šajā jautājumā bija ļoti atšķirīgi, balsošanas kārtībā kopas dibinātāji vienojās, ka būtu vēlams visiem iestāties Kanadas latviešu jauniešu „jumta" organizācijā. Īsi pirms valdes vēlēšanām, sanāksmes dalībnieki nolēma, ka valde, kas tiks vēlēta uz vienu gadu, būs tā, kas uzņems jaunus biedrus, bet vienīgi pilnsapulcei būs tiesības uzņemtos biedrus izslēgt, ja tāda nepieciešamība rastos. — Darba kopā tiks uzņemti visi jaunieši vecumā no 14 līdz pilniem 30 gadiem. Jaunā kopa uzņems arī biedrus veicinātājus, prasot no pēdējiem krietni augstāku biedra maksu. Kopas jaunais priekšnieks V. Gulēns izsakās, ka tās darbība ar laiku tiks izvērsta pa sekcijām. Pagaidām pie kopas nodibināta tikai viena sekcija ar A. Prieditī kā vadītāju: tā saistīta pie jaunnatnes apgāda „Ceļinieks".

B. Rubess norādīja, ka „jābūt kādam lielam mērķim priekš kā strādāt." Viņš vēl ierosināja pie Darba kopas nodibināt „mazo teātri", kā arī paturēt prātā ideju par eventuāla baltiešu tautas deju festivāla nonorganizēšanu Toronto nākošajā gadā. B. Rubesa ierosinājumiem sekoja priekšsēža vēlēšanas, par ko jau ziņots LA iepriekšējā numurā.

Sanāksmes noslēgumā klātesošie pieņēma sekojošus lēmumus: a) Darba kopa pakāpeniski pārņems jaunatnes apgāda „Ceļinieks" techniskās un saimnieciskās daļas vadību, b) Darba kopa pārņem „Jaunās Gaitas" technisko un saimnieciskā daļu, sākot ar 22 numuru, c) „Jaunās Gaitas" ārlietu un rēklāmu daļas pienākumus uzņemas Inta Adamoviča, bet saimnieciskās daļas vadību — Liene Rode.

Ego

Voldemārs Akacis

MIRUŠAIS KAS DZĪVO

Gandrīz fantastisks, bet patiess pastāsts grenadiera Osvalda Domkina un viņa kara draugu piemiņai.

Droši vien, jūs viņu nepazināt. Vienalga, bet viņš ir viens no tiem, kuriem bija lemts tajā tālajā un mūžam tuvajā vasarā, nu jau tieši pirms 15 gadiem, saļimt kaujā. Viens no tiem mūsējiem, kuŗi, pārspēka mākti, palika uz mūžiem kaut kur pie Lubānas, Cesvaines, Ergļiem, Madonas vai Mores . . . Kas gan visas tās vietas var saskaitīt, un, viņu pieminēdams, piemīnu viņus visus. Visus tos mirušos, kas dzīvo un dzīvos, kaut miruši . . .

Tiešām nezinu, kādus un cik varoņdarbus grenadierim Osvaldam Domkinam ir bijis lemts veikt vai neveikt, jo nedz kādu viņa vienības kara draugu, nedz viņu pašu dzīvu vairs saticis neesmu. Un tikai toreiz, kad pēc kara šinī pusē dzīvi palikušie sasaucāmies, no kādas iestādes atnāca zaļa un plāna papīra lapiņa. Nezinu arī, kādēļ grenadiera Osvalda Domkina nāves vēsts bija rakstīta tieši uz zaļa papīra. Zaļš tak esot ceribu krāsa, bet varbūt citas krāsas papīra toreiz nebija. Varbūt . . . Bet ziņa bija īsa, īsa kā pavēle:

„Pēc Strēkenbacha kaujas grupas ziņojuma 42. pulka grenadieris Osvalds Domkins, dzimis 1923. gada 20. februārī Skaistkalnes pagastā, kritis 1944. gada 15. augustā. Krišanas un kapa vieta nezināma."

Un, ja nu visus reiz aizdunējušo kauju kritušos pieminēdams, minu tieši grenadiera Domkina vārdu, tad ne jau gluži tāpēc, ka reiz, kas šķiec jau tik sen, gadiem blakus deldējot gimnazijas solu, līdz ar pašiem bija izaugusi draudziba, kas ir pārdzīvojusi nāvi un gadus, bet gan tādēļ, ka kādā no aizviņām naktīm tieši ar šo grenadieri atkal satikos vaigu vaigā. Tik tiešām tiesa — es viņu satiku. Krištušais grenadieris, nezinu kur radies, kur ne, bija īenācis manā istabā. Ne klauvējis, nedz durvis vēris, viņš pēkšņi stāvēja tālas ielas spuldzes mestā gaismas laukumā. Bez cepures, gaužām sabrīstos kara zābakos, nakts rasas vai varbūt asiņu piemirkušā karavīra svārkā ar līdz elkoņiem atbraucitām piedurknēm. Viņš, šķita, bija mazliet noguris, bet viņa acis, drusku skumju un reizē niķu pilnas, smaidīja. Matu šķipsna bija noslīdējusi uz viņa pieres un arī citādi kritušais grenadieris bija tāds pats kā toreiz. Tāds, kāds bija karā aiziedams . . . Daudzie pagājušie gadi pēkšņi šķita kaut kur un kaut kā pagaisuši. Bija gandrīz tā, ka vēl tikai vakar vai varbūt aizvakar būtu tikušies un starplaikā nekas isti pieminēšanas vērts nebūtu atgadījies.

Ēzdams maizi, ko sveša zeme audzējusi, esmu varbūt aizmirsis isti priecāties, iemācoties ne par ko daudz vairs nebrīnīties, un tādēļ iesāku bez ievada:

„Osīt, bet tu taču esi kritis un pat tava kapa vieta nav zināma. Tā vismaz bija rakstīts zaļajā lapiņā."

„Tiesa", viņš pamāja ar galvu. „Manai nāves ziņai var ticēt. Bet redzi — es esmu miris un tomēr dzīvoju . . . "

„Karā kauta dvēselīte . . . " domīgi teicu. „Vai tad Dieva dēli - dvēseļu lasītāji tevi nepievāca?"

„Ak, ko!" pirms piecpadsmit gadiem kritušais grenadieris atmeta ar roku: „Viņiem toreiz nebija vaļas katru atsevišķi meklēt. Un es pēc Aizsaules nemaz neilgojos. Vārti tur vienmēr ir vaļā. Kad nāca dvēseļu lasītāji, ar pēdējiem spēkiem parāvos aiz kupla, riekstiem pilna lazdu krūma. Aiz tā paša, pie kuŗa ir mans nezināmais kaps. Nav pārāk tālu no Sūļas upes. Zini, kur tā ir?"

Nezināšanā nogroziju galvu un man sametās drusku kauns. „Kaut kur Vidzemē ap Aiviekstu tai ir jābūt," mēģināju izlāpīties.

„Nu tad nāc līdzi," kritušais teica. „Parādīšu. Tiešām nav pārāk tālu no Aiviekstes un nav tālu arī no Cesvaines un Nesaules kalna, no kuŗa var redzēt Gaiziņu, Malienas līdzenumu un Latgales baznīcu torņus. Nāksi?"

„No šejienes tas ir briesmīgi tālu," teicu, kaut kārdinājums bija vienreizējs. „Un tur taču ir . . . "

„Tu baidies?" krituša lūpas savilkās, kā rīkojoties pūst flautu, gluži tāpat kā kādreiz, kad kopā pūlējāmies ielauzīties mucicēšanā un kad viņš spēlēja pikolo un man bija pūšama varena un spoža base. Pikolo bases pavadībā . . . Ikdienā skrienoties ar trejdeviņām nevaļām, tas viss bija gandrīz aizmirsies.

„Nē, bet bez ieroča . . . Atceries mūsu kādreizējo zvērestu..."

„Esmu to turējis," krituša teica. „Un toreiz tu arī biji bez ieroča, kad 1940. gadā mēs abi pat uz čekas durvīm uzlimējām 18. novembŗa uzsaukumu. Atceries? Un toreiz arī tev baiļu nebija, kad . . . "

„Atceros," teicu. „Baiļes man bija gan, bet — iesim!"

„Nē, mēs lidosim ar nakti, velsimies ar mākoņiem un plūdīsim ar miglu," teica krituša grenadieris. „Nāc — lēksim caur logu tieši tumšā un — aidā!"

„Klausies — mēs pašlaik atrodamies trešajā stāvā," pametu skatu valējā logā un nakti.

„Nudien, tu esi ne vien sācis sirmot, bet kļuvis arī gandrīz nelabojami prātīgs," viņš neticīgi grozija galvu. „Bet ja gribi nākt un redzēt manu kapu, tad nāc. Zini, Latvijā tagad smaržo pļaujama labība, un tur tūlīt lēks šīrīta saule. Dod tik man roku un nelaid to vaļā. Es un viss, kam pieskaŗos, tagad ir padots citām tev un visiem vēl dzīvajiem lāgā neizprotamām likumībām . . . "

(Nobeigums sekos).

LATVIAN MUSIC

Vedevarusvägen 22 Bandhagen Sweden

OTRS RAIDĪJUMS LATVIJAI:

JĀNIS MEDIŅŠ

VĒSTULES PĒRAM GINTAM.

ELZAS ĶEZBERES teksts

PAULA BRĪVKALNE, soprāns,

Stokholmas Filharmonijas orķestris

diriģents - komponists

S. g. 20. augustā ,plkst. 16,20 pēc Latvijas laika pārraidīs visas Zviedrijas valsts radiofona raidstacijas, ievadā sniedzot informāciju par mūzikas un teksta autoriem

Rakstīsim par raidījumu saviešiem, tad to klausīsies visā Latvijā!

Sodien Latvian Music skandina radiofoni visā pasaulē.

Ko dosim tiem rītdien?

Nāciet talkā — gādāsim!

SIDRABENES SKAISTUMKARALIENE

Sidrabenes skaistumkaralienes vēlēšanas ir kļuvušas jau par tradiciju. Arī šogad Sidrabenē bija ieradušās ap 400 jaunavu. Īpaša 12 personu žūrijas komisija, ko izlozes kārtībā ievēlēja no skatītājiem, atzina, ka tradicionālā lenta ar skaistumkaralienes titulu un ziediem pienākas bramptonietei Ainai. Plūdumai. Īsti tautiskā garā iepriekšējā gada skaistumkaralienе Olga Pētersone savai pēctecei uzlika zilo lentu un pasniedza ziedus. Šī bija pirmā reize, kad sacensonēm nebija jāpiesprauž pie krūtīm sacensību numuri. Pēc vēlēšanām deju prieki turpinājās pie High Fidelity skaņu plašu mūzikas skaņām.

DAŽOS VĀRDOS KANADĀ

Sogad Kanadā nacionālā izstāde, kā jau ziņojām, sāksies 26. augustā un ilgs līdz 12. septembrim. Lai pievilktu vairāk apmeklētāju, zikotāji dos atlaidi tiem, kas iegādāsies ieejas kartes vairumā. Vienu grāmatiņu, resp. 5 biļetes varēs pirkt par $3,00.

Labs „kēriens" pag. nedēļā bijis Otāvas banditiem, kad tie aplaupīja IGA veikala menedžeri, aizbēgot ar $10.000,-.Tai pašā laikā Montreālā banditi aplaupījuši Kanadas banku, piesavinoties $8.000,-.

Laikraksts „Toronto Daily Star" nesen publicēja divu ievērojamu kanadiešu gleznotāju domas par moderno gleznieciību. Kenets Forbe ,kas pārstāv tradicionālo gleznieciības novirzienu, jo asi kritizēja visus modernistus, bet Jorks Vilsons centās aizstāvēt moderno mākslu.

Otavas bankas darbinieks Richards Bodro, kas mēģināja ar $73.264,- aizbēgt uz Meksiku, nule kā notiesāts uz 3 gadiem un 10 mēnešiem cietumā par zādzību.

„Canadian Apparel and Manufacterers Association" prezidents Lazs Peters apellējis pie Kanadas valdības, lai tā samazina japāņu preču ievedumus, kas ar katru gadu arvien vairāk ieplūst Kanadā un konkurē ar vietējo un angļu tekstilrūpniecību.

Jānis Cirulis

UZ GETINGENU PĒC GAISMAS

NO ATMIŅU KRĀJUMA „MŪZIKANTA PIEZĪMES"

II

Braucām pa labiem un sliktiem ceļiem bez sevišķām kļūmēm un kavēšanās. Pa šosejām pretim plūda nepārtraukta ļaužu straume gan braukšus, gan kājām, bēgdama tālāk no krievu ieņemtajiem apgabaliem. Laudis likās esam nedējām ceļā, pārguruši, netīri, noplīsušiem apaviem un saulē apdedzinātām sejām. Tie atpūtai pārpludināja visus miestus un pilsētas. Tāda pati straume, kaut mazāka, devās pretējā virzienā meklēt kādreiz pamestās mājvietas. Viss it kā atgādināja Latviju 1944. g. rudeni, bet toreiz gan visi devās tikai uz vienu pusi.

Šoferis dažkārt apturēja mašīnu skabardžu meža paēnā, lai pabarotu ģenerātoru. Citureiz, apstādamies citām vajadzībām, skaļā vācu feldfēbeļa balsi nokomandēja: „Dāmas pa kreisi, kungi pa labi!" Visi priecīgi rāpās ārā no mašīnas, izstaipīja kaulus un devās krūmos, kā pavēlēts. Sevi nodomāju, sak', arī šādos gadījumos vācietis nevar iztikt bez pavēles no augšas.

Apbraukuši visas lielākās pilsētas, vēlā pēcpusdienā iebraucām Karlshafenā pie Fuldas. Te sākās amerikāņu josla un notika arī pirmā dokumentu pārbaude. Visiem lika noņemt saules aizsargacenes. Viens karavīrs skaļā balsī nolasīja papīra

DV NAMS

(Pārnesums no 2. lpp.)

jotāji, šachisti, filatēlisti, mazkalibru ieroču šāvēji ir beidzot laimīgi, ka nu tiem ir zināma pastāvīga vieta, kur tie var sapulcēties uz saviem mēģinājumiem, nodarbībām un mazāka apmēra sarīkojumiem, kā arī apvienības biedru pilnsapulcēm un aktiem. Nebūs vairs atkal un atkal jāmeklē telpas vienā vai otrā pilsētas malā un par tām jāizdod lidzekļi. Tāpat DV nams būs vienmēr atvērts citu latviešu organizāciju un draudžu sabiedriskām vajadzībām, nemaz jau nerunājot par Milvoku latviešu skolu, latviešu skautiem un gaidām, kā arī citiem latviešu jaunatnes pasākumiem, kam DV savu atsaucību un palīdzību sniedz un sniegs vienmēr un visur.

Pēc šādas centrālas vietas Milvokos vajadzība bija jūtama jau sen, un, šķiet, ka DV nams turpmāk būs šāda latviešu pulcēšanās vieta, un līdz ar to pavērsies jaunas izredzes un iespējas jauniem sabiedriskiem pasākumiem un veidojumiem.

ep.

ipašnieka vārdu un uzvārdu, bet divi virsnieki uzmanīgi vēroja sejas. Laikam meklēja starp braucējiem kādu kara noziedznieku. Nekā aizdomīga neatraduši, pameta ar roku, un mēs laidām pāri tiltam. Redzēju, ka no muguras puses tuvojas baigs negaisa mākonis, un arī pārējie ar bažām raudzījās gaisā.

Pēc pāris kilometriem tuvojāmies kādam lielākam dorfam un domājām, ka te būs laba patvertne no negaisa. Mūs sagaidīja viens leitnants ar diviem kareivjiem, apstādināja mašīnu un nobrēca vāciski: „heraus" Pētīja atkal dokumentus, šoreiz virsnieks, un, spriežot pēc balss intonācijas, visu laiku lamājās angļu valodā. Protams, es nekā nesapratu, izņemot vienu vienīgu vārdu „germans". Kad pienāca mana kārta,, jutu, ka ap mani plūst varena viskija dvinga — kungs bija pilnā un, acimredzot, viens no tiem, kas dzērumā meklē kaŗki. Teicu, cik vien laipni varēdams — „No german!" Viņš stulbu aci skatījās manā papīrā, kur bija angļu teksts, bet laikam nekā nesaprata. Kungs katliņā, ar kuŗu pa ceļam tikām vairākkārt sapīpojuši, vienigais kaut cik runāja angliski un centās virsnieka kaut ko ieskaidrot, bet tas neko nelīdzēja. Noskaidrojās, ka nevienu, izņemot šoferi, tālāk nelaiž. Tas arī, kā no jauna bēgdams, tūliņ aizbrauca, kā nekūp vien. Aizbrauca arī amerikāņi.

Izmesti ar visām mantiņām uz ielas, vācieši, tāpat kā es, nezinā un sašutumā mināja un lamājās, bet lietus gāze, kas kā pelēka siena tuvojās no Karlshafenas puses, visiem lika meklēt patvērumu. Minūtes laikā visi bija izklīduši kur kuŗais un nepaspēju ne apskatīties, kad lietus jau gāza kā no spainiem. Pamuku kāda veclaiciga nama kāpnēs, kuŗas sedza skārda nojume. Stāvēju sausumā un domāju, ko gan lai es tagad iesāku, kā lai tieku tālāk.

Pēkšņi aiz muguras dzirdēju kādu slēdzam durvis, un tajās parādījās sirma veclaicīgi ģērbusies dāma.

„Kāpēc jūs stāvat šeit ārā tik briesmīgā negaisā un nenākat iekšā? Lūdzu, lūdzu!"

Balss bija pārāk laipna lai nepaklausītu un, pateicību murminādams, devos iekšā. Plašajā priekšnamā ieraudzīju lielu krucifiksu un pie sienām Dievmātes attēlus. Sapratu, ka esmu ienācis katoļu mājā. Lika novilkt mēteli, novietoja rokas somu un aicināja viesistabā. Drīz vien ienāca arī otra dāma un tikpat laipna. Esot māsa, atraitne, un abas vadot brāļa saimniecību. Valodīgās dāmas tūliņ noķēra, ka esmu cittautietis un apjautājās, no kuŗas zemes es nāku. Kad minēju Latviju, abas vienā balsī iesucās: „No Latvijas! No Rīgas! Cik tas lieliski! Laikam pats Dievs jums licis atnākt pie mūsu durvim!" — Izbrīnā raudzījos abu vecīņu pārsteiguma un prieka pilnajās sejās, jo nekādi nevarēju izskaidrot viņu pārliecīgo sajūsmu par mazu dzimteni. Beidzot izrādījās, ka atraitnes dēls ilgāku laiku kā karavīrs bijis stacionēts Rīgā, sadraudzējies ar vairākām latviešu ģemenēm un rakstījis sājūsmas pilnas vēstules par mūsu zemi un latviešiem. „Un jūs esat pirmais latvietis, ko mēs satiekam!" Protams, tas viss man ļoti patika, un es atbildēju ar komplimentu: vācu zemeii un tautai, pie kuŗas savā bēgulībā esmu meklējis patvērumu.

Savu uzvārdu jau biju minējis agrāk, bet dāmas nekādi nevarēja to atcerēties un izrunāt. Tad teicu, ka tulkojumā es nepa cits neesmu, kā tas pats vācu Lerche,, visas grūtības bija atrisinātas, un tā todien no cīruļa kļuvu par Herr Lerche.

Kad nu biju izstāstījis, kā un kāpēc te nokļuvu un cik nelabā situācijā patlaban atrodos, abas dāmas mani mierināja: „Nebēdājiet, kad pārnāks brālis, viss nokārtosies!" un teicās iet uzvārīt kafiju palaunadzim. Tagad nu redzēju, ka pienākusi mana reize uzstāties. Vēru vaļā savu koferi, pasniegdams saimniecēm pusmārciņu īstās kafijas. Tās gandrīz vai ievaidējās no prieka un, sainiti ošņādamas, devās uz virtuvi.

Kafija bija sākusi jau smaržot, kad pārnāca brālis, katoļu priesteris un, jau durvis pavērot, iesaucās: „Mädchen, warum riecht es so schön?-" Ieraudzījis svešinieku, viņš aprāvās, tad jautāja, ar ko varētu man palīdzēt. Nepaspēju atbildēt, kad ienāca viena no māsām un viņā paņēmienā izstāstīja visu, kas viņai bija zināms.

(Turpinājums sekos)

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar

DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.

LA apgāds

VIJOLNIEKS EDUARDS VĪNERT

Ir aizskrējuši turpat jau 40 gadi, kopš ar Eduardu Vīnertu satikāmies Latvijas konservātorijas gaiteņos, kopīgi virināmādami prof. Edmondo Lučini vijoles klases durvis. Vīnerts nebija nekāds iesācējs, bet jau vijolnieks ar pagātni, tāpat kā toreiz jaunekligais Arvids Noritis ar Aleksandru Arniti. Visi trīs jau bija ar panākumiem uzstājušies atklātībā kā solisti un sākuši pelnīties dažādos orķestros. 1915. g. Vīnerts, kopā ar nule minētajiem, sāk spēlēt Gustava Peina noorganizētā kino „Akvārium" orķestri, kas, kā toreiz bija parasts, deva mēmai filmai ekrāna notikumiem atbilstošu mūzikālo noskaņu. Ar to arī iesākās Eduarda profesionālā mūzika gaitas, bet pagāja vēl daudzi gadi, lai sasniegtu meistaribu.

Piedzimis 1899. g. 15. augustā Rīgā. Vīnerts jau 8 gadu vecumā mācās vijoles spēli pie pazistamā paidagoga un koŗa vadoņa Roberta Eglentāla. Pēdējais zēnu driz vien nodod vijolnieka Augusta Dombrovska, jun. rokās Vidzemes tautas konservātorijā. Tai kaŗa apstākļu dēļ likvidējoties, Vīnerts mācās privāti pie E. Lučini, lai pēc gadiem atkal satiktos ar savu meistaru Latvijas konservātorijā. Pēdējam atstājot konservātoriju, Vīnerts turpina studijas pie prof. A. Metca un absolvē kursi 1927. g. Gadu vēlāk jaunais vijolnieks kā eksterns iztur gatavibas pārbaudījumus 1. Rīgas pils. ģimnazijā, bet 1930. g. iegūst brīvmākslinieka diplomu. Tā pa 8a gada rudeni Vīnerts iestājas L. U. filoloģijas un filozofijas fakultātē un ir korporācijas „Beveronijas" loceklis. Taču sistēmatiskām studijām atliek maz laika, jo jau ar 1919. g. līdz 1923. g. viņš spēlē Nacionālās operas orķestrī, tad pāriet uz Rīgas radiofonu un vēlāk kļūst par orķestŗa 1. koncertmeistaru. Blakus orķestranta pienākumiem Vīnerts ar panākumiem vada vijoles klasi Rīgas tautas konservātorijā (1925 — 1940). No turienes viņu aicina par vijoles klases docentu Latvijas Konservātorijā un šos pienākumus mākslinieks pilda līdz pat Latvija atstāšanai.

Vīnerts nav un nebija nekāds estrādes lauva, taču v certi vienmēr bija mū pīgi sagatavoti, un v mēr varēja klausīties interesi. Skaņdarbu mā viņš allaž atrada tiem apspēltu niansi, bas vienmēr bijis nopi lētāja un problēmu Viņa spēle vienmēr bi cionāli apvaldīta, līdz šai ziņā mākslinieku dzības ar viņa vēlāko Anrī Marto.

Vīnertu vienmēr int certi vijolspēles technisk mas. Šai virzienā viņ deviņš prof. O. Ševčiks prof. S. Eberhards B Šķiet, nebūšu mald dams, ka Vīnerts visē nevis kā solists, bet g certmeistars un kam ansambļa dalībnieks. iederējies viņa vijole plašais, suligais toni ritma izjūta. Ne velti torijas stīgu kvartets pēc prof A. Junga nā

Kaldarās ģēnijam

- CBC televizijas „Rhapsody" producen pieprasījuši latviešu dziesmu notīs diriģen dam Strombergam. rāk ziņojām, šī telev gramma, ko var ska dienas, domāta ja šiem. Latvešu tautā atskaņošana paredzē
- Slavenā japāņu t „Takarazuka" ieradu verā, lai piedalītos internacionālajā mūks tā. Augšminētā tru pazīstama ar savām dējām, un iespējams grieztsies arī Toronto
- Izcilais kanadie Džons Vikers ļoti l saucies par primādo Kallasu, apgalvodam labprāt sadarbotjas a ļoti nopietni strādā sijā. Tenors Vikers Covent Garden op šogad salsīts arī pie slavenajā Metropolit
- Drosmīgais tau dziedātājs Eds Malt pirms pāris nedēļām

Irma Grebzde

SVEICINĀTA RĪGA SVEICINĀTAS MĀJAS

ATMIŅU STĀSTS

(6. turpinājums)

„Sinis mājās, kad biju puika, atnācu reiz paligā nu vest," saka tēvs un smaida ūsās. „Vezumu kr jauna balamutiga meita, sienu augšā deva puisis, k mazliet šķielēja viena acs. Laikam jau tas puisis m bija ieskatījis, un viņa to negribēja."

„Tu jau visu mūžu skatisies ar vienu aci uz savu vu, ar otru uz kādu citu," meita mēļoja. „Kas pie t tādā, ies."

Puisis bija ļoti nelaimīgs, ka viņu tā zoho. Kā p dijās, kā ne, dundurs bija palidis zirgam zem astes, rīgā vietā. Zirgs salēcās, meita ar visu siena vezumu dēja lejā un kritot nokoda mēlei galu."

„Ak!" Austra šausmās saplok uz sēdekļa.

„Ko nu darīt? Abi steidzīgi rakā sienu augš meklē nokosto gabaliņu rokā. Atrod ar. Puisis ar rā nu izsviež no ratiem rungas, aizrauj meitu sev līdzā redelem un trenc zirgu aulos pie daktera, lai mēles liņš nesažūtu. Nesažūst ar. Dakteris to kārtīgi piešu viss kārtībā. Bet meita nu šļupst. Pati nelaimīga, ea vai akā lēkt. Puisis šo bildina, jo nu abi vienādi — v šķielē, otrs šļupst. Meita vairs neatsaka, un iznāk la pāris. Divi gadi sadzīvoja arī Dzirkantos par kalpiem

Mēs priecīgi smejamies, ka viss tik labi iznācis

„Šito māju saimniece bijusi dikti smalka, pa v ki vien gribējusi runāt —" tēvs atkal stāsta. „Reiz jusi aptiekā kumelītes pirkt. Aptiekņieks valcā, k jagot. Negribēdama latviski atbildēt, saimniece brid mā, tad saka: „Bitte, bitte, klein pferdchen tē."

Atkal jāsmejas, lai gan skaidri zinām, ka ar šo saimnieci gan tā nenotika, tēvs tikai mūs smīdina griežamies gar Melderiem, Puķītēm, Kuģiem, un mūsu māju ceļā. Esmu tik priecīga, ieraugot atkl pelēko labības šķūni, brūno māla riju, eglīšu gal dārzu, pagalmu.

Ceļš salijis un bedrains. Pie laidara stāv runkuļ pu kaudze, govīm barojama.

Aizgājušās vasaras pēdējais zaļums, jau apvīt apdzeltējis salnās. Ābelēm vējš notriecis visas lapas, rets sīks āboltēns, šutkas zēļigi atstāts, karājas ka

Teodors Zeltiņš

DEGUNS

SKATUVES NOVELE

(4. turpinājums)

Almas rokas, noliekot uz galda kafijas tasītes, drusku drebēja, to varēja dzirdēt pēc tasīšu skaņas, bet viņa mēģināja runāt ar iespējami mierīgu balsi: „Tu pieminēji lietas, Gust, kas mums, bez šaubām, būtu ļoti nodeŗīgas. Un kuŗa sieviete pēc tām gan neilgojas? Es šaubos, vai tas būtu prātīgi, ja mēs no visa tā iegūšanas tagad atteiktos, it īpaši, kad vairāki pelēki gadi jau bezcerīgi nodzīvoti sētnieka pagrabā."

„Bet mīļā — par kādu maksu tas viss mums tagad tiek piedāvāts?" ar ciešu pētītāja skatu Gustavs turpināja skatities sievā.

Viņa gan nodūra acis, it kā lai pārvietotu kādu pie galda malas tuvāk noliktu tasīti, jūtami nedroša, tomēr apņēmīgi turpināja: „Nekas nav dzīvē iegūstams par velti, Gust. Jel paskaties tajās dziļajās rievās, ko sejā man ievilkuši pēdējie gadi. Arī tās nav iegūtas par velti. Par tām ir samaksāts ar apnicīgām un smagām darba stundām."

„Es zinu, Alma. Es ļoti labi zinu," sacīja Gustavs balsi, kas pēkšņi likās kļuvusi savādi sausa.

„Un tu? Vai tu arī pats reizēm neesi apnicis pats ar sevi? Ar visu šo dzīvi, ar visu šo nožēlojamo pelēcību? Bet tagad, kad beidzot mums radusies iespēja izrauties laukā, tu iecirtīgi gribi vēl palikt tepat, pie slotas. Tu novalkā savu talantu putekļos, tāpat kā es savu dzīvi."

„Alma, tu tiešām tad gribētu šķirties no mana deguna? Sejas, kas tev ir bijusi pierasta visus šos gadus? Tu taču negribēsi teikt, ka tā tev bijusi nepatikama?"

Deģa kundze pacēla galvu un biklas lūdzējas acīm skatījās vīrā: „Man tā ir bijusi mīļa. Daudz mīļāka par visu citu. Es citādāku tevi nekad arī neesmu gribējusi, varējusi iedomāties."

Gustavs, to dzirdēdams, mēģināja atkal smaidīt: „Nu redzi. Tu pati atzīsties, ka es tev esmu paticis tāds, kāds esmu. Vai tu maz to vari iedomāties, kāds īsti es būšu ar jaunu seju, ar jaunu degunu? Varbūt pavisam svešs un nepierodams cilvēks. Jo visa tā dzīve, kas mums ir kopīga bijusi, ierakstījusi sevi mūsu vaibstos. Vai reizē tā nebūtu arī visas mūsu pagātnes aizmešana? Un kāda gan izskatītos mūsu nākotne bez tās? Mēs esam par veciem, lai sāktu dzīvot ar pilnīgi jaunām sejām."

Likās, ka Alma valdās, lai noturētu aiz acu plakstiem laukā sprāgstošas asaras: „Varbūt mums tomēr vajadzētu mēģināt, Gust."

„Alma, tu esi kā neprātīgs spēlmanis, kas gatavs uzticēt visu, kas tam vēl palicis, kaprīzai ruletes loditei."

„Tak kādreiz — ir dzirdēts — šādi spēlmaņi laimējot."

„Daudz vairāk gan zaudē. Daudz vairāk gan zaudē, Alma."

„Bet tu arī tādā gadījumā nebūtu pilnīgi satriekts zaudētājs. Ko īsti tu būsi zaudējis? Degunu. Tikai savu degunu."

„Un tomēr kaut ko daudz vairāk. Vai tiešām nevienu jūs to nevarat saprast?" Gustavs kā brīnīdamies jautādams skatījās apkārt, un sejā tam saprotošas līdzjūtības iezīmētos vaibstus nomainīja ironiska vīpsna.

„Likās, šī vīpsna ir negaidot sadurstījusi Astrīdu Zvaigzni un viņa nezināja atbildes. Vienīgi Dzirnavs, kas sievas un vīra divkauju bija vērojis ar omulīgu ziņkāri, bez vilcināšanās cirta preti: „Man liekas — es varu. Tās vienkārši ir tavas bailes no iedomāti sāpīgās un nepatikamās operācijas, kas tev tik spītīgi liek turēties pie sava deguna."

Gustava acis iespīdējās ass izsmiekla spīdums, līdzīgs iesmam, uz kā viņš labprāt uzdurtu un paceltu gaisā Jēzupu kā kājas pa gaisu tirinošu vardi: „Es nebrīnos par tevi, ka tu tā domā. Par tevi nemaz. Bet tomēr tev vajadzētu zināt un atcerēties, cik daudzām vēl sāpīgākām operācijām mēs visi esam izgājuši cauri, un tikai — lai paturētu savus degunus."

„Tu rocies pārāk dziļi," ar pārākuma apziņu balsi atšķaudīja Dzirnavs.

Un Gustavs aizkaitināts nodimdināja. „Kāds katram ir arkls, tā arī viņš ar."

Bet viņa pelēkā sieva bezcerīgi nopūtās: „Tad arsim vien tālāk — šos ogļainos dzīves putekļus, no dienas dienā līdz apnikumam. Arsim, līdz spožie lemeši mūsu arkliem beidzot nolūzīs."

Pārsteigts un vīlies, likās, pat drusku sagumis platajos plecos, Gustavs bridi vēroja sievu un draugus, tad jautāja: „Alma, vai tiešām arī tu esi nostājusies pret mani?"

Un viņa, kā palīdzību meklēdama, pameta izmisušu skatu Astrīdā un Jēzupā. Dzirnavs, to notvēris, drošināmies un mudinādams enerģiski pamāja ar galvu. Rokas žņaudzīdama Alma sacija: „Jā, lai paglābtu tevi pašu no sevis. Jo redzu, ka tev tavs arkls šai zemei un laikam ir daudz par smagu."

Pirmajā brīdī šķita, ka Gustavs dzēlīgā skaļumā iesāks smieties. Bet smiekli nedzirdami sadrebināja viņa spēcīgo augumu, palika apslāpēti krūtīs, un sadrūmis viņš teica: "Tad — es tiešām nezinu. Nē — es tomēr nevaru to darīt, pat tevis dēļ atteikties — no sava deguna."

Mirkli apklusis, viņš gribēja kaut ko vēl sacīt, bet piepeši neveiklajā klusumā spalgi iepurkšķējās tālruņa zvans. Un Gustavs, aparātam piegājis, nocēla klausuli: „Jā. Es esmu mājās. Kas? Patiesi tas esi tu? Kāds vējš tad tevi ir atpūtis šinī krastā? Tev taisnība, mēs neesam redzējušies kopš Latvijas laikiem. Nu, kā tev īsti klājās?"

Jēzups, pilnīgi aizmirsis, ka varētu ar savas balss skaļumu runātāju pie tālruņa nelāgi traucēt, sašutis zūdījās: „ Jūs redzat, kundze, jūs pati to tagad redzat — es esmu darījis visu iespējamo, lai Gustam palīdzētu. Bet velti, par pilnīgu velti es esmu te nācis un izšķērdējis savu nesamaksājami dārgo laiku."

„Man ļoti žēl, Dzirnava kungs, man tiešām žēl," apjukusi mēģināja atvainoties Alma. „Arī es šo brīdi ar lielu nepacietību biju gaidījusi."

Gustavs saviebies iesvieda īgnu skatu Dzirnava skaļajā mutē un sagrāba pirkstos tālruņa aparātu, iedams ar visu uz vannas istabu: „Pagaidi, es ieiešu citā telpā. Man te ir sanākuši ciemiņi ar skaļām un dzīves priecīgām balsīm un tādēļ pagrūti tevi sadzirdēt."

Brīdi pagaidījusi, līdz Gustavs ar kāju aizgrūž vannas istabas durvis, Astrīda iejaucās sarunā: „Varbūt mums vajadzētu dot Deģa kungam drusku laika, lai viņš var visu vēl mierīgi pārdomāt un izšķirties. Galu galā šis neparastais piedāvājums ir viņu pārsteidzis kā zibens spēriens no skadrām debesīm."

Alma bažīgi paskatījās uz vannas istabas durvīm, kur tikko kā bija pazudis viņas vīrs ar savu degunu, un neticīgi papurināja galvu: „Cik es savu Gustavu pazistu, tad stipri šaubos, vai viņš savus ieskatus mainīs. Viņš nav no tādiem, kas atļaujas lēti locīties. Un pašam par postu, vieniģi par postu."

Sākdams nevaļīgi kustēties pa istabu, kā cilvēks, kam pēkšņi nemaz nav laika, Jēzups ar nožēlās saviebtu muti noplātīja rokas: „Man žēl, bet es nekādā gadījumā nevaru mēnešiem ilgi gaidīt, kad Gustavam beidzot patiksies nākt pie normāla cilvēka saprāta. Mēs esam paredzējuši jau šoruden sākt uzņemt jauno filmu. Man laikus ir jābūt skaidrībā par tēlotājiem."

„Tad es par velti esmu priecājusies, ka beidzot man radīsies iespēja spēlēt kopā ar bērnībā apbrīnoto aktieri Gustavu Deģi," sacija Astrīda un piegājusi vēlreiz aplūkoja uz grāmatu plauktiņa noliktās aktiera ģimetnes.

Alma ar rokām klēpī saguma uz vāļas: „Jā, viss par velti. Mēs paliksim turpat, kur bijuši. Putekļos. Un Gusts savās brīvajās stundās skries atkal kā parasti uz latviešu teātŗa mēģinājumiem, pārnākdams mājās vēl vairāk noguris. Cik ilgi viņš to spēs?"

Dzirnavs apstājās skraidīt un uzsprauda uz deguna lielās saules acenes: „Tas tiešām ir ļoti bēdīgi, jo latviešu teātrim trimdā nav nākotnes. Tas turas joprojām pie dzīvības vienīgi aiz plikas spītības. Lai dzīvotu, mums jāmēģina iegrābties lielās pasaules slāņos. Kā es jau ar spožiem panākumiem to esmu darījis. Bet tagad man jāiet. Man vairs nav ne minūtes laika."

„Pagaidi, neskrien, Jēzup. Man vēl tev būtu kas sakāms. Mans pēdējais vārds," ar tālruņa aparātu rokā no vannas istabas iznācis, nevaļīgo Holivūdas režisoru mēģināja aizturēt Gustavs.

Jēzups apstājās un atlaida Astrīdas elkoni, kuŗu viņš bija jau saņēmis, lai izvaditu jauno aktrisi laukā pa durvīm, bet runāja stipri atturīgā toni: „Es šaubos, vai tas pēc visa tā, ko esmu jau dzirdējis, mani vēl varētu interesēt."

„Varbūt ka tomēr," un šķelmīgi jautrs smaids bija ierotījies Gustava lūpu kaktiņos.

„Tad saki — es klausos."

„Es esmu izšķīries tavu piedāvājumu tomēr pieņemt."

Likās, ka pilnīgi negaidītais Gustava paziņojums pēkšņi ir visus apstulbinājis. Alma piecēlās no vāļas un platām acīm skatījās virā. Astrīda panācās soli atpakaļ un grasijās jau pacelt roku, lai viņu apsveiktu, tomēr it kā šaubīdamās palika atkal stāvam. Dzirnavs norāva saules brilles, lai labāk saredzētu smīnīgo Gustava muti un smīnīgās acis: „Es redzu, tu gribi ar mani jokoties. Bet man — patiesi man tādām lietām nemaz nav laika."

„Es saku, ko esmu teicis," apstiprināja savu vārdu nopietnību sminētājs un nolika tālruņa aparātu tam paredzētajā vietā.

„Patiesi? Tu tiešām to darīsi?" Nu prieciga attapusies iesaucās pelēkā sieva un steidzās pie vīra. „Es biju jau atmetusi visas ceribas. Mīļais Gust."

Astrīda viņai sekoja: „Deģa kungs, atļaujiet arī man jūs apsveikt — par varonīgo izšķiršanos. Es esmu priecīga, ļoti priecīga." (Turpinājums sekos).

GAISMAS

NTA PIEZIMES"

vārdu, aicināja viesistabā. Drīz vien ie-
gi vē- nāca arī otra dāma un tikpat
eklēja laipna. Esot māsa, atraitne, un
a no- abas vadot brāļa saimniecību.
a ne- Valodīgās dāmas tūliņ noķēra,
i, un ka esmu cittautietis un apjau-
Redzē- tājās, no kurienes zemes es nāku.
uvojas Kad minēju Latviju, abas vienā
n arī balsi iesaucās: „No Latvijas!
s gai- No Rigas! Cik tas lieliski! Laikam pats Dievs jums licis atnākt pie mūsu durvīm!" — Izbrīnā raudzījos abu vecīņu pārsteiguma un prieka pilnajās sejās, jo nekādi nevarēju izskaidrot viņu pārliecīgo sajūsmu par mazu dzimteni. Beidzot izrādījās, ka atraitnes dēls ilgāku laiku kā karavīrs bijis stacionēts Rīgā, sadraudzējies ar vairākām latviešu ģemenēm un rakstījis sajūsmas pilnas vēstules par mūsu zemi un latviešiem. „Un jūs esat pirmais latvietis, ko mēs satiekam!" Protams, tas viss man ļoti patika, un es atbildēju ar komplimentu vācu zemei un tautai, pie kuras savā bēgulībā esmu meklējis patvērumu.

Savu uzvārdu jau biju minējis agrāk, bet dāmas nekādi nevarēja to atcerēties un izrunāt. Tad teicu, ka tulkojumā es neesmu cits neesmu, kā tas pats vācu Lerche, visas grūtības bija atrisinātas, un tā todien no rīta es cēlu kļuvu par Herr Lerche.

Kad nu biju izstāstījis, kā un kāpēc te nokļuvu un cik nelabā situācijā patlaban atrodos, abas dāmas mani mierināja: „Nebēdājiet, kad pārnāks brālis, viss nokārtosies!" un teicās iet uzvārīt kafiju palaumadzim. Tagad nu redzēju, ka pienākusi manā reize uzstāties. Vēru vaļā savu koferi, pasniegdams saimniecēm pusmārciņu īstās kafijas. Tās gandrīz vai ievaidējās no prieka un, sainīti ošņādamas, devās uz virtuvi.

Kafija bija sākusi jau smaržot, kad pārnāca brālis, katoļu priesteris un, jau durvis pavērot, iesaucās: „Mädchen, warum riecht es so schön?" Ieraudzījis svešinieku, viņš aprāvās, tad jautāja, ar ko varētu man palīdzēt. Nepaspēju atbildēt, kad ienāca viena no māsām un viena paņēmiena izstāstīja visu, kas viņai bija zināms.

(Turpinājums sekos)

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar

DV STOKHOLMAS NODAĻU, BOX 220, STOCKHOLM.

LA apgāds

ār velti esmu priecājusies, ka beidzot man
a spēlēt kopā ar bērnībā apbrinoto aktieri
' sacīja Astrīda un piegāju vēlreiz aplū-
atu plauktiņa noliktās aktiera ģimetnes.
okām klēpī saguma uz vāļas: „Jā, viss par
ksim turpat, kur bijuši. Puteklos. Un Gusts
stundās skries atkal kā parasti uz latviešu
jumiem, pārnākdams mājās vēl vairāk no-
viņš to spēs?"
apstājās skraidīt un uzsprauda uz deguna
ācenes: „Tas tiešām ir ļoti bēdīgi, jo lat-
trimdā nav nākotnes. Tas turas joprojām
enīgi aiz plikas spītības. Lai dzīvotu, mums
ūbties lielās pasaules slāņos. Kā es jau ar
kumiem to esmu darījis. Bet tagad man
rs nav ne minūtes laika."
neskrien, Jēzup. Man vēl tev būtu kas
s pēdējais vārds," ar tālruņa aparātu rokā
tabas izņācis, nevaļīgo Holivūdas režisoru
urēt Gustavs.
ostājās un atlaida Astrīdas ēlkoni, kuru
saņēmis, lai izvaditu jauno aktrisi laukā
ct runāja stipri atturīgā tonī: „Es šaubos,
visa tā, ko esmu jau dzirdējis, mani vēl
šēt."
ka tomēr," un šķelmīgi jautrs smaids bija
siava lūpu kaktiņos.
i — es klausos."
u izšķiries tavu piedāvājumu tomēr pie-

pilnīgi negaidītais Gustava paziņojums
us apstulbinājis. Alma piecēlās no vāļas un
skatījās virā. Astrīda panācās soli at-
rasijās jau pacelt roku, lai viņu apsveik-
kā šaubīdamās palika atkal stāvam. Dzir-
saules brilles, lai labāk saredzētu smīnīgo
ti un smīnīgās acis: „Es redzu, tu gribi ar
s. Bet man — patiesi man tādām lietām
laika."
, ko esmu teicis," apstiprināja savu vārdu
minētājs un nolika tālruņa aparātu tam pa-
ētā.
Tu tiešām to darīsi?" Nu priecīga attapusies
ēkā sieva un steidzās pie vīra. „Es biju jau
as cēribas. Mīļais Gust."
viņai sekoja: „Deģa kungs, atļaujiet arī man
— par varonīgo izšķiršanos. Es esmu prie-
ieciga." (Turpinājums sekos).

VIJOLNIEKS EDUARDS VĪNERTS SEŠDESMITGADNIEKS

Ir aizskrējuši turpat jau 40 gadi, kopš ar Eduardu Vīnertu satikāmies Latvijas konservātorijas gaiteņos, kopīgi virināmies prof. Edmondo Lučini vijoles klases durvīs. Vīnerts nebija nekāds iesācējs, bet jau vijolnieks ar pagātni, tāpat kā toreiz jaunekļīgais Arvīds Noritis ar Aleksandru Arnīti. Visi trīs jau bija ar panākumiem uzstājušies atklātībā kā solisti un sākuši pelnīties dažādos orķestros. 1915. g. Vīnerts, kopā ar nule minētajiem, sāk spēlēt Gustava Peina noorganizētā kino „Akvārium" orķestrī, kas, kā toreiz bija parasts, deva mēmai filmai ekrāna notikumiem atbilstošu mūziķālo noskaņu. Ar to arī iesākās Eduarda profesionālā mūziķa gaitas, bet pagāja vēl daudzi gadi, lai sasniegtu meistarību.

Piedzimis 1899. g. 15. augustā Rīgā. Vīnerts jau 8 gadu vecumā mācās vijoles spēli pie pazīstamā pajdagoga un koŗa vadoņa Roberta Eglentāla. Pēdējais zēnu driz vien nodod vijolnieka Augusta Dombrovska, jun. rokās. Vidzemes tautas konservātorijā. Tai kara apstākļu dēļ likvidējoties, Vīnerts mācās privāti pie E. Lučini, lai pēc gadiem atkal satiktos ar savu meistaru Latvijas konservātorijā. Pēdējam atstājot konservātoriju, Vīnerts turpina studijas pie prof. A. Metca un absolvē klasi 1927. g. Gadu vēlāk jaunais vijolnieks kā eksterns iztur gatavības pārbaudījumus 1. Rīgas pilsgimnazijā, bet 1930. g. iegūst brīvmākslinieka diplomu. Tā pašā gada rudenī Vīnerts iestājās L. U. filoloģijas un filozofijas fakultātē un ir korporācijas „Beveronijas" locekļis. Taču sistēmatiskām studijām atliek maz laika, jo jau ar 1919. g. līdz 1923. g. viņš spēlē Nacionālās operas orķestrī, tad pāriet uz Rīgas radiofonu un vēlāk kļūst par orķestra 1. koncertmeistaru. Blakus orķestranta pienākumiem Vīnerts ar panākumiem vada vijoles klasi Rīgas tautas konservātorijā (1925 — 1940). No turienes viņu aicina par vijoles klases docentu Latvijas Konservātorijā un šos pienākumus mākslinieks pilda līdz pat Latvija atstāšanai.

Vīnerts nav un nebija nekāds estrādes lauva, taču viņa koncerti vienmēr bija mūzikāli rūpīgi sagatavoti, un viņu vienmēr varēja klausīties ar dzīvu interesi. Skaņdarbu atskaņojumā viņš allaž atrada kādu citiem apslēptu niansi, jo pēc dabas vienmēr bijis nopietns meklētājs un problēmu risinātājs. Viņa spēle vienmēr bijusi emocionāli apvaldīta, līdzsvarota un šai ziņā mākslinieka mūžā daudz līdzības ar viņa vēlāko skolotāju Anrī Marto.

Vīnertu vienmēr interesējušas arī vijolspēles tehniskās problēmas. Šai virzienā viņam daudz devis prof. O. Ševčiks Prāgā un prof. S. Eberhards Berlīnē.

Šķiet, nebūšu maldījies sacīdams, ka Vīnerts visērtāk juties nevis kā solists, bet gan kā koncertmeistars un kamermūzikas ansambļa dalībnieks. Te visnotaļ iederējies viņa vijoles vai alta plašais, sulīgais tonis un drošā ritma izjūta. Ne velti Konservātorijas stīgu kvartets viņu tūliņ pēc prof A. Junga nāves aicināja uzņemties bračista pienākumus, neko nezaudējot, bet iegūstot savā kvalitātē. Kamermūzikai Vīnerts palika uzticīgs arī emigrācijā, daloties lauros ar A. Noriti, V. Ruševicu, A. Teichmani un A. Ozoliņu Latviešu stīgu kvartetā.

Patlaban Vīnerts savu darbīgo mūžu turpina Sanfrancisko, Kalifornijā. Ir koncertmeistars Oaklandes simfoniskā orķestrī, vijoles klases vadītājs Community Music Center San Francisco un Peninsula Consevatory of Music. Kopā ar pianistu Hugo Strausu un čellistu Arvīdu Ciemiņu vienojušies trīsvienībā „Klavieru trio", koncertēdami gan tautiešiem, gan amerikāņiem.

Šodien, savā goda un atceres dienā, mākslinieks spēlē saviem cienītājiem un draugiem Hendeļa, Grīga un Bethovena sonātas Sanfrancisko koncertzālē, un ticu, ka tas būs labs koncerts. Uz senām ciņām, jaunām uzvarām!

J. Cirulis.

CBC televīzijas uzveduma „Rhapsody" producenti nule kā pieprasījuši latviešu tautas dziesmu notīs diriģentam Alfrēdam Strombergam. Kā jau agrāk ziņojām, šī televīzijas programma, ko var skatīt ik svētdienas, domāta jaunkanadiešiem. Latviešu tautas dziesmu atskaņošana paredzēta rudenī.

Slavenā japāņu teātra trupa „Takarazuka" ieradusies Vankuverā, lai piedalītos šī gada internacionālajā mākslas festivālā. Augšminētā trupa ir īpaši pazīstama ar savām mīmiskām dejām, un iespējams, ka tā iegriezīsies arī Toronto.

Izcilais kanadiešu tenors Džons Vikers ļoti labvēlīgi atsaucies par prīmadonnu Mariju Kallasu, apgalvodams, ka viņa labprāt sadarbojas ar visiem un ļoti nopietni strādā savā profesijā. Tenors Vikers, pastāvīgs Covent Garden operas solists, šogad saīstīts arī piecām lomām slavenajā Metropolitēna operā.

Drosmīgais tautas dziesmu dziedātājs Eds MakKurdijs, kas pirms pāris nedēļām jo asi uzbruka „Toronto Daily Star" mūzikas kritiķim, tagad saņēmis tikpat asu pretuzbrukumu. „Star" recenzents gārākā rakstā nopēlis MakKurdija koncertu Stratfordā, bet toties saslavējis otru tautas dziesmu dziedātāju — Pitu Šīgeru.

Mīsēkļi gadās visiem un visur — arī mūzikā. Nesen kādā radio raidījumā spīkers paziņoja, ka „klausītāji tagad varēs dzirdēt Volfa un Ferrari uvertīru „Suzannas noslēpums". Kā redzams, šī darbā komentētājs nav bijis labi informēts par komponistu Volfu-Ferrari un viņa vārda pareizo rakstību. Šinī gadījumā nezinātājs varētu domāt, ka uvertīru uzrakstījuši divi dažādi komponisti.

Internacionālais botaniķu kongress šogad notiks Montreālā no 19. līdz 29. augustam, piedalīties 30 botaniķiem no visas pasaules. Šajā sakarā paredzēta arī ekspedīcija uz Kanadas arktiskajiem apgabaliem.

Kanadas valdība atvēlējusi 3 milj. dolaru jauna institūta celšanai, kas kalpos zinātniskiem nolūkiem, resp. okeana pētījumiem Kanadas piekrastē. Jaunais institūts, ko uzcels 5 gadu laikā Halifaksas tuvumā, saukšies „Bedford Institute of Oceanography".

-š.

Aina Kraujiete

MEŽA ZEMENES

Apnicis asas
Eža adatas cilāt ikkatram
Pretī, sirds glāstus zem cietā
Kažoka prasa.

Viegla kā lapa
Vējos virpuļot grību to īso
Mirkli, kas šūpuli saista
Kopā ar kapu.

Neliekot gaidīt
Meža zemeņu salduma lūpām,
Varbūt par visu ka viegli
Zināšu smaidīt.

Apnicis asas
Eža adatas cilāt ikkatram
Pretī, sirds glāstus zem cietā
Kažoka prasa.

Atceras Latvijas Nacionālo Operu

Mākslinieks F. Salouns uzrakstījis atmiņas par savu dzīvi, pieminot arī Smetanas operu,tās vēsturi un izrādes. Viņš atminas izrādes Latvijas Nacionālajā operā, sevišķi cildinādams insp. O. Krollu. Kā čechoslovaku-latviešu tuvināšanās biedrības sekretārs viņš apbalvots ar augstāko čechoslovakijas ordeni. Smetānas operas izrādei Rīgā izgādājis kostīmus no Prāgas un Parīzes. Dekorācijas gatavojis Niklāvs Strunke. Iestudēt atbraucis režisors Uuimans no Prāgas. Krolls pieprasījis revanšu, un tā Prāgā izrādīta Rūdolfa Blaumaņa luga „Indrāni", kaut gan Kr. licis priekšā izrādīt tā paša autora komēdiju „Skroderdienas Silmačos," kam būtu bijusi lielāka atsaucība. „Pārdotā līgava" Rīgā piedzīvojusi daudzas izrādes.

Aizejot no b-bas, Kr. ievēlēts par goda biedru Rīgā un tādā pašā biedrībā Prāgā, ap kuru pulcējušies čechoslovakijas zinātnieki un ievērojamas personas. Rakstu pārspiedis čechu laikraksts „Denni Hlasatel" 2.aug. 1959. g. Citā vietā minēts, ka šī b-ba Kr. laikā atvedusi uz Rīgu Križkovska viru kori un koncertus sarīkojusi arī Jelgavā. Kori laipni uzņēmis Reitera koris, kas viesojies arī Prāgā.

P. Š.

Jānis Veselis

LAIMA

Latviešu tautas dievestībā Dievs ir pasaules, visu lietu laidējs. Dainas, mūsu tautas svētā grāmata nekur nerunā par radīšanu, šis vārds mums ieviesies ar bībeles tulkojumu. Laist nozīmē arī atraisīt, atļaut; tā pasauli Dievs ir izlaidis no sevis, atļāvis tai būt, viņš to var arī atkal ievilkt sevī, ar ko tā beidz pastāvēt. Dīvainā veidā, šī laišana zināmā mērā saskan ar dažām vismodernākajām pasaules izcelšanās teorijām: pēc tām, pasaule izcēlusies, ar sauli planētām zvaigznēm, zvaigžņu kopām, vienā laikā apmēram prieks 5000 miljoniem gadu, kad visuma viela ar kādu nezināmu impulsu, grūdienu vai sparu laista izplatīties pa visu bezgalīgo telpu.

Dievs kā pasaules laidējs ir arī noteicējs par katras atsevišķa būtes, katra cilvēka likteni. Viņš ir laimes devējs. Vārds „laime", liekas, attīstījies no vārda „laist"; dainās sastopama laide, laidainīte. Laime tiek dēvēta par Dieva meitu.

Mīļā Laime, Dieva meit,
Nāc dziesmiņas darināt:
Teic dziesmiņas, dziedi pati
Par jauniem, par veciem. D. 22

Ar Laimas kā personificētās laimes jēdzienu ienāk jauns, neizteicami skaists tēls latviešu tautas dievestīgos priekšstatos. Par viņu stāsta apmēram 2000 dainu. Bet ja nu Laima ieņem ievērojamu vietu latviešu tautas dievestībā, tad — vai nu šī dievestība nekļūst par daudzdievību? Nē, jo Dievs ir arī Laimas laidējs, viņa ir tikai Dieva vietniece likteņa laukos, cilvēka mūža likšanā, lemšanā, vēlēšanā, viņa ir Dieva meita, kas nemazina Dieva vienpatību, vareniību. Daudzās dainās viņa minēta kopā ar Dievu.

Dievam dieniņ' i aizgāja
Ar Laimīti runājot:
Kam būs mirt, kam dzīvot,
Kam turēti šo zemīti. F. 342,43

Laime, kamēr tā vēl nav pārvērtusies par teiksmu tēlu, dainās ir ar divējādu nozīmi — kā likteņis un kā izdošanās. Latviešu tautā, kā daudzās citās tautās un reliģiskās atziņās, pastāv ieskats, ka cilvēka mūžs ir iepriekš nolikts, nolemts, ka vienādos apstākļos dzimušiem dzīve nebūt nenorit vienādi. Daina to izteic šādos daiļos vārdos:

Vienas mātes mēs bērniņi,
Ne visiem viena laime:
Citam zelts, sudrabiņš,
Citam gaužas asariņas. D. 3932

Vienas mātes mēs bērniņi,
Ne visiem viena laime:
Ne tie visi mazgājas
Vienā laimes ūdenī. D. 1224

Šo laimes dažādo izdarīšanos ar cilvēkiem dēvē par likteni, kas ir jaunāks, dainās neatrodams vārds. Laima ir likteņa dievība, kuŗai dažkārt blakus minētas Dēkla un Kārta.

Mana Dēkla, Kārta, Laima
Iet pa ceļu runādamas.
Gana labi norunājšas —
Maizītē man dzīvot. F. 119, 334

Tātad mūsu dievestībā ir trīs laimes, trīs likteņa dievības, kādas bijušas arī citām āriešu tautām: grieķiem trīs Moiras, romiešiem trīs Parkas, ģermāņiem trīs Nornas. Tomēr Dēkla, Kārta izaugušas no Laimas galvenās darbības — mūža likšanas, likteņa lemšanas, kā Laima pati tapusi no Dieva; tās vēl nav guvušas atsevišķus, pilnīgi atšķirtus vaibstus. Dzejnieki mēģinājuši Dēklu rādīt kā nemierīgu, kareivīgu raksturu devēju, saistot to ar dēku, bet dainas to rāda arī kā sargātāju no negaidītām kļūmēm, nemiera, nelaimēm. Kārta, kas vismazāk cilvēkota, izprasta dažkārt kā dziļas gudrības, apskaidrotu atziņu, atteikšanās, klusas grūtsirdības lēmēja. Pati Laima, kā jau redzējām no citētā pantiņa, vesta sakarā ar dziesmu sacerēšanu, dziedāšanu.

Ja latvietis ir atskārtis, ka mūžs ir Dieva, Laimas lielos vilcienos nolikts, tad viņš tomēr nebija pasīvi padevīgs liktenim, to izteikdams jau sakāmvārdos: „Laime nepalīdz, ja pats neliīdzas," „laime būtu, neprot sanemt. Latvietis grib Laimai palīdzēt, ja tā viņam šķiet veca un nevīžo kalnā kāpt, uzaicina to sniegt roku, lai uzvestu kalnā. Viņš ar to strīdas, pat draud, rauga atdarīt, ja mūžs nav īsti pa viņa prātam.

Sēd, Laimiņa, celmalā,
Ne manās kamanās:
Grūtu mūžu nolikusi,
Gribi viegli vizināma. D. 9267

Ķilda ar Dievu, ar Laimu par nelabu mūžu, par netaisnību, par pārīdarījumiem nav latviešu dievestībai sveša. Tā citās reliģijās arī mēs lasām par „brēkšanu uz Dievu", par „kurnēšanu pret Dievu", tur rādīti pat īsti dumpinieki, no kuŗiem vīšlielākais ir jūdu un kristīgās ticības Sātans. Latviešiem tāda tik varena dumpinieka nav, latviešu garamantu velns ir viegli pieveicams ne vien Dievam, bet katram saprātīgam zemnekam. Neapmiers ar Dieva un Laimas nolikto, šī dievāja kurnēšana ir īstas dzīvas reliģijas pazīme; kur tās vairs nav, tur reliģija ir sastingusi, tapusi vienaldzīga, ārēja forma bez pārdzīvojuma, bez dvēseles klātienes. Bet Laima pati ir bijusi noskumusi par neizdevušos mūžu, raudājusi par to. Ir daudz dainu, kas liecina par Laimas līdzjušanu cilvēku bēdās. Tās atkal rāda latviešu tuvo sadzīvošanu ar dievišķām varām.

Vai es savu grūtu mūžu
Raudādama atraudāšu?
Lai raudāja Laime mana,
Kas man tādu nolikusi. D. 9279

„Bēgu dienu, bēgu nakti, Laimes likta neizbēgu", ir tomēr pēdējā atziņa, kas izskan dainu stāstos par Laimu, šo skaistāko, dievestīgo būti. Laimes pretstats ir nelaime, ļauna diena, nediena. Laime ar Nelaimi bieži iet „pa vienām laipiņām": „Griezies, laime, atpakaļ, Sviedi nelaimi ūdeni." Jādzīvo abi divas, kā laba, tā ļauna diena, cīnoties ar ļaunu visiem cilvēka spēkiem, mainot savu likteni ar darbu, ar dvēseles gaišumu, kas laimes apstarots. Latvietis ļaunu visvairāk uztver kā nelaimi, kā neizdošanos; ļauns cilvēks ir nelaimīgs cilvēks, kam Dievs, kam Laima nav palīdzējusi.

Laima par visām lietām ir sieviešu, jaunavu pārstāve, viņai ir kā mātes, tā ligavas vaibsti.

Kas varēja izglabāt
Maza bērna dvēseliti:
Glabā Dievs, glabā Laima,
Glabā paša māmuliņa. D. 3022, I p.

Laime, Laime, māte, māte,
Abas divas domājat:
Viena domā auklēdama,
Otra vietu taisīdama. D. 1987

Laima īpaši ir bārenes aizstāve: „Grieziet ceļu, grieziet ceļu, Bārenītes Laime brauc." Kā bārene ir tik bieži dainās daudzināta, tā vienmēr viņas tuvā aizgādne ir Laima vai arī pats Dievs. Vājākos un vajātos dainu dievestībā aizstāv visaugstākie likteņu lēmēji, kuŗu priekšā visa pasaule ir tikai viens elpas vilciens. Laimas tēlā parādās latviskās dievestības dziļais humāns.

Maskavā beidzies filmu festivāls

Šis nedēļas sākumā noslēdzās internacionālais filmu festivāls Maskavā, kuŗā piedalījās 50 valstis ar 142 filmām. Amerikāņi šoreiz konkursā nepiedalījās, bet vieniģi iepazistināja padomju pilsoņus ar Holivūdas jaunāko filmu „The Diary of Anne Frank". Maskaviešiem arī bija izdevība pirmoreiz redzēt frivolo Brigitu Bardo filmā „Babette Goes to War".

Irma Grebzde

SVEICINĀTA RĪGA, SVEICINĀTAS MĀJAS!

ATMIŅU STĀSTS

(6. turpinājums)

„Šinīs mājās, kad biju puika, atnācu reiz palīgā sienu vest," saka tēvs un smaida ūsās. „Vezumu krāva jauna balamutīga meita, sienu augšā deva puisis, kam mazliet šķielēja viena acs. Laikam jau tas puisis meitu bija ieskatījis, un viņa to negribēja."

„Tu jau visu mūžu skatīsies ar vienu aci uz savu sievu, ar otru uz kādu citu," meita mēļoja. „Kas pie tevis, tāda, ies."

Puisis bija ļoti nelaimīgs, ka viņu tā zobo. Kā pagadījās, kā ne, dundurs bija palīdis zirgam zem astes, vārīgā vietā. Zirgs salēcās, meita ar visu siena vezumu slīdēja lejā un kritot nokoda mēlei galu."

„Ak!" Austra šausmās saplok uz sēdekļa.

„Ko nu darīt? Abi steidzīgi rakā sienu augšā un meklē nokosto gabaliņu rokā. Atrod ar. Puisis ar rāvienu izsviež no ratiem rungas, aizrauj meitu sev līdzās uz redelēm un trenc zirgu āuļos pie doktera, lai mēles galiņš nesazūtu. Nesazūst ar. Dakteris to kārtīgi piešuj un viss kārtībā. Bet meita nu šļupst. Pati nelaimīga, gatava vai akā lēkt. Puisis šo bildina, jo nu abi vienādi — viens šķielē, otrs šļupst. Meita vairs neatsaka, un iznāk laimīgs pāris. Divi gadi sadzīvoja arī Dzirkantos par kalpiem."

Mēs prieciģi smejamies, ka viss tik labi iznācis.

„Šito māju saimniece bijusi dikti smalka, pa vāciski vien gribējusi runāt —" tēvs atkal stāsta. „Reiz iegājusi aptiekā kumelītes pirkt. Aptiekniekam vaicā, ko vajagot. Negribēdama latviski atbildēt, saimniece brīdi domā, tad saka: „Bitte, bitte, klein pferdchen tē."

Atkal jāsmejas, lai gan skaidri zinām, ka ar šo māju saimnieci gan tā nenotika, tēvs tikai mūs smīdina. Pagriežamies gar Melderiem, Puķītēm, Kuģiem, un esam mūsu māju ceļā. Esmu tik priecīga, ieraugot atkal lielo pelēko labības šķūni, brūno māla riju, eglīšu galotnes, dārzu, pagalmu.

Ceļš salijis un bedrains. Pie laidara stāv runkuļu lapu kaudze, govīm barojama.

Aizgājušās vasaras pēdējais zaļums, jau apvītis un apdzeltējis salnās. Ābelēm vējš notriecis visas lapas, tikai zeltā sīks āboltēns, šutkas zēlīgi atstāts, karājas kailajos zaros. Ap kūts aku vesela kaudze dzeltenu, samiditu kļavu lapu.

„Te nu esam. Mājās —." Raušamies no ratiem ārā. Pie mājas stūŗa, mātes puskažociņā ielīdusi, miņājās mazā māsa, mūs gaidīdama. Viņa par kautrīgu, lai skrietu pretim, kad man ciemiņš.

Samutējamies, kā jau nākas. Arī Erika iznākusi no virtuves ar spaini rokās.

Austra visiem ap kaklu, jūtas kā mājās. Viņas apaļās acis zib vien. Māmuļu virtuvē mēs vai nožņaudzam savos apkampienos.

Virtuve tikko tīri izbeigta. Uz plīts smaržo šmorēta jēra gaļa. Ak, cik sen nav tā kaut kas ēsts! Mēs nometam drānas, mazgājam rokas un skrienam pie galda. Arī lielās istabas nekrāsotā dēļu grīda ož pēc ūdens un zaļajām ziepēm.

Ir satumsis, un māte aizdedz lielo lampu, kas karājas no zemajiem griestiem galdam pašā vidū. Visas lietas nu parādās mīkstā pūkainā gaismā. Austra nespēj vien par visu nobrīnīties. Gardā gaļa pazūd no šķīvjiem karājās mutēs.

Mums jāstāsta mājniekiem par Rīgu. Mīrdza smīn vien, kad es slavēju visu, ir pašu skaisto pilsētu, ir skolu, ir blakšainoistabiņu. Rasmai jāizmēģina mana skolas cepurīte, un mazā ilgi grozās ar to pie spoguļiša.

„Jauka gan tā Austra —" māsele man pačukst.

Erika, nobeigusi vakara soli laidarā, stiepj no klēts šurpu lielo skārda vannu. Šodien pirts nav kurināta. Virtuvē silst divi lieli veļas katli ar ūdeni. Nu būs mazgāšanās līdz pusnaktij.

Māmuļa ar tēvu rītā agri izbrauks uz leišiem, apciemos senus paziņas, pārlūkos izrentētās mājiņas, kas tur mātes ģimenei pieder no tiem laikiem, kad vectēvs Pēteris uzcēla vai veselu ciemu. Ne viena vien baznīca leišu pusē mana vectēva celta.

Tagad, kad visi darbi ārā nodarīti un mēs, meitenes, esam mājās, vecāki var izbraukt. Kas zina, nopirks leišos kādu zosi, būs cepetis Ziemassvētkos.

Zuzes vīram tikai vēl jāaprok kartupeļu rūsas un jānolasa piemāju dārziņš. Mums viss ir zināms, kas un kā, vecāki var droši laisties ceļā.

Ir jau pāri pusnaktij, kad visi nomazgājušies, tīri un svaigi iet gultās. Mēs ar Austru salienam manā gultā. Sienas mūris no lielās ūdens sildīšanas virtuvē tā sasilis, ka karsē mūs nost. Jānomet segas un jāparauj gulta istabas vidū. Visām mums par to lieli smiekli. Nevaram ne rimties. Erika beidzot uzkliedz, ka nu lai būtu klusums. Kādu brīdi ir arī. Bet tad — zem segas iespurdzas mazā māsa, un mēs ar Austru rēcam līdz. Taisni kā tāda smieklu lēkme uznākusi. Ne par šo, ne to.

Acis platas un miegs ne prātā. Kad jau negul, negul. Stāstīsim spoku stāstus! To tik mums vajag!

Austrai spoku stāstu pilna galva. Nedzirdētu. Tur, ap Rīgu tie spoki arī citādāki kā te. Daugavas lielais Kristaps vēl tagad naktīs rādoties, un kāds krievu ģenerālis baltā zirgā vairākkārt redzēts uz dzelzs tilta. Kāda sieviņa zirgu pat noglāstījusi. Bijis auksts kā no marmora. Un ģenerālim acis spidējušas kā jāņtārpiņi.

„Vairāk ne!" sauc Rasma, „ šovakar pietiek-"

Arī mums sāk likties, ka pietiek. Krievu ģenerāļa zirgs, balts un sastindzis, jau stāv pie loga dārzā.

Esmu laimīga, ka man līdzās Austra. Sabāžam muguras kopā, un ir droši. Nakts mūs aizsūpo.

Otrā rītā jau agri māte mani modina. Vai neaizskriešu Erikai līdz uz laidaru viņas vietā govis izslaukt? Tēvs jau jūdzot zirgu tālajam ceļam. Parīt, kad viņi pārbrauks, līdz būs ciema kukulis.

Nepaiet ne brīdis, kad jau iekāpju koka tupelēs un pa tumšo, miglaino pagalmu, drebinādamās rīta vēsumā, brienu uz laidaru. Erika ar Mīrdzu jau slauc. Ne viņas samiegojušās nekā. Valodas dzirkstī no viena laidara stūŗa uz otru. Erika smejas pilnā kaklā — nesen viņai te atbraucis kāds precinieks, no ārpagasta. Viņa tam nemaz nerādījusies, tupējusi siena šķūnī un pa sienas šķirbu šo redzējusi. Tā jau puisis nekas, laikam iekāroušies Dzirkantu lielie lauki. Bijis ļoti noskumis, ka nedabūjis šo redzēt. Viņa pudeli lai atvedis līdz. Māmuļa gan lūgusies, lai vismaz nākot sasveicināties, kā tas izskatoties, ka iecerētā meitene sēdot siena šķūnī.

„Bet es negāju —" māsa smejas. „Precinieks! Tā jau nu es precēšos bez milestības —."

Ā — māsa nu jau domāja par milestību. Bet galva tai bija pilna ar filmu romantiku. Aucē bija atvērts kino, un Erika ar māmuļu tur šad tad aizbraucot.

„Būtu bijis tāds kā Harijs Lidke, tad gan būtu skrējusi uz istabu!"

Es neķad kino nebiju redzējusi un nezināju, kāds tas ir. Kad esam izslaukušas, varu iet atpakaļ gultā, taču — miegs ir jau pāri. Tikai Austra ar Rasmu noguļ līdz brokastīm, kad tēvs ar māti sen jau aizbraukuši.

Nu mēs sajūtamies saimnieces!

Ko šodien darīsim? Erika mūs noriko palidzēt Zuzes vīram ar kartupeļiem. Liela prieka nav, drusku līņā, un mālainā zeme ķep pie mūsu tupelēm, ka ne kājas uz augšu pacelt. Austra, ielīdusi māmuļas jakā, kas tikpat gara kā brunči. Viņa katrā ziņā grib palīdzēt. Mājās tai māte vienmēr atrodot ko darīt.

Zuzes virs — Žanis — izar vagas, un mēs lasām lielos, zemainos bumbuļus grozos. Arī grozi apķepuši ar mālu, smagi un lipīgi. Labi, ka ilgi, tur, dārzā, nav ko darīt. Četri pāri čaklu roku nelielo lauciņu ātri pieveic.

Ko nu? — Kartupeļi tik lieli un kārdinoši gul grozā. Vārīsim kartupeļu ķiļķenus! Ka tas ir liels darbs, to mēs visas zinām. Jāmizo, jārīvē, jāspiež, jāsavelē plaukstās —. Bet mēs pēkšņi esam iedegušās uz šiem ķiļķeniem. Nav jaukāka darba kā bariņā ap kartupeļu grozu sēžot, tos mizot. Erikai jāizstāsta jaunākā filma, kas Aucē redzēta. Mēs klausāmies, mutes pavērušas. Kādas gan ciešanas un mokas pārdzīvo nabaga aktieŗi, kamēr laimīgi dabūjas! Erika, stāstīdama, pat apraudās. Jā — īsta milestība! Tā panesa visu, uzupurēja visu, saprata visu! Bet te? Kāds puisis vienkārši atbrauc precībās ar viņa pudeli, bez milestības, bez kvēles —. Vienkārši, kā tirgū. Nolūkot sev sievu kā nolūko pērkamu lopu. Tam puisim derētu paskatīties filmās, kā tādām lietām jākārtojas!

Mēs kā vienā mutē māsai piebalsojam. Ja jau milestība, tad milestība. Nekāda tirgošanās! — Un kartupeļu grozs ir tukšs, un balto bumbuļu pilns spainis.

Kamēr Erika ar Mīrdzu sabaros lopus, mēs ar Austru rīvēsim un spiedīsim kartupeļus.

Viss ir gatavs. Katlā burbuļo ūdens, un ķiļķeni tur krīt iekšā un piebriest kā maki.

Mazā māsa tepat laizās. Skābā krējuma podiņš stāv galda vidū starp šķīvjiem, Ak, kas tā būs par maltīti!

Austra zinīgi iegāž katlā pienu, un vīra ir gatava.

„Kas vairāk apēdīs, tam godalga!" Erika sauc. Kāda godalga? Nu, divi lieli āboli, kas gala istabā uz salmiem salikti, taupāmi Ziemassvētkiem.

Mēs zvejojam no bļodas gardos ķiļķenus un pieliekam šķīvjus līdz malām. Karotes žigli ceļas, un zobi dara savu malšanas darbu. Sen jau pietiek, bet mēs liekam vēl, kamēr nevienai vairs nav spēka no galda piecelties.

Ārā līst lielām lāsēm, un ātri satumst. Mēs sadalām pa lapām jaunākās avīzes un lasām tāpat pie nenovāktā galda. Ķiļķeniem ir jānogulstas.

Nepaiet brīdis, Austra sviež plecos tēva kamzoli un skrien ārā. Mūsu mājas labiericības ir aiz malkas šķūnīša, mazā, glītā mājiņā. Laiks paiet.

„Kur tā Austra tik ilgi?" Erika bažījas. „Jāiet lūkot, vai nav slikti —."

Slikti? Jā, slikti! Mēs negribam atzities, ka visām neganti spiež pakrūtēs. Es skrienu Austru lūkot. Tur viņa sēž, kā nelaimes čupiņa uz malkas šķūnīša sliekšņa, gluži bāla un līka.

„Nu gan gals klāt —" Austra dveš. „Nomiršu svešā malā." (Turpinājums sekos)

G. BATCHELLER REAL ESTATE BROKER
33 Fairview Blvd., Toronto. HO 3-6612

V. PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto. HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI IRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPERCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: moderna divstāvu, 8 istabu dubultķieģeļu māja, ūdens - ejļas apkure, 2 vannas istabas, 2 virtuves, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Liels dārzs. Pieņemama visa cena un iemaksa. Īpašums brīvs no parādiem.

BLOOR - WESTMORELAND: 6 istabu, divstāvu dubultķieģeļu māja, 2 vannas istabas, 2 modernas virtuves, moderna ejļas apkure. Garāžas iespēja. Kopīgā cena $15.500,-, iemaksa $2.500,-. Atlikums uz izdevīgām atklātām 10 gadu obligā-

DANFORTH - MAIN: tuvu Danforth, atsevišķa divstāvu, 7 istabu dubultķieģeļu māja, moderna ejļas apkure. Dubulta ķieģeļu garāža. Kopīgā cena $13.900,-, bez iemaksas.

UZTICAMIEM MAJU PIRCĒJIEM PALIDZAM IZTRŪKSTOSO VISU VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. VAI VISU NAUDU IEMAKSAI ŠAGADAT BEZ GALVINIEKIEM UZ 3 GADIEM UZ ZVANIET MUMS NESAISTOSAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVELĒ VISĀ PILSĒTĀ.

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
LOTUS PUĶU VEIKALS
802 Bathurst ielā pie Bloor
tel. LE 3-3884, Toronto.
Kanadas latviešu daiļamatnieku savienības salons
LOTUS

AUSTRA ŠMITS
DĀMU RFIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

DĀMU FRIZIERSALONS
ERNA SILĀRE
428 St. Clarens Ave., Toronto, Ont.
Tel.: LE 1-5937 (Bloor - Lansdowne)

MODEL DĀMU FRIZIERSALONS
VIJA GRIMBA
109 Moberly Ave., Toronto, Ont. Tel. OX 4-0464
DANFORTH — WOODBINE, 2. stāvā.

The Dahlia Beauty Salon
408 Danforth Ave., Toronto.
MATU un SEJAS KOPSANA. ILGVIĻNI MODERNAS FRIZŪRAS. MANIKIRS.
Ērtas, labi vēdinātas telpas.
Mūsu darbinieces runā latviski.
Tel.: HO 3-4262.

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRIDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO TEL. LE 6-8183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.
Latviska un moderna keramika, sākot ar 50 c.
Pieņem pasūtinājumus dažāda veida keramikas izstrādājumiem.

Latviešu Mednieku - Makšķernieku Klubs
rīko BĒRZAINĒ
EKSTERNAS SACENSĪBAS ŠAUŠANĀ
15. AUGUSTĀ, sākums plkst. 12 dienā (precīzi). Pēc tam turpat
BALLE
Sākums plkst. 7 vakarā. ★ Spēlēs LATVIEŠU PŪTĒJU ORĶESTRIS.
Ieeja uz balli $1,-. BRĪVA PARKOŠANA. ★ KLINĢERI
DESIŅAS UN BEZALKOHOLA ATSPIRDZINĀJUMI BŪS DABŪJAMI UZ VIETAS.

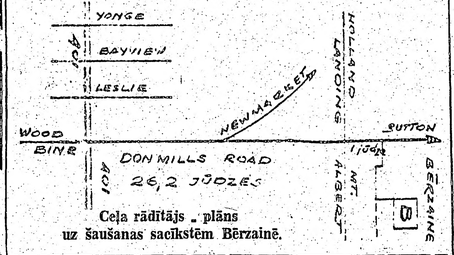

Ceļa rādītājs - plāns uz šaušanas sacīkstēm Bērzainē.

Šaušanas sacīkstes Bērzainē

Latviešu Mednieku un makšķernieku klubs rīko 15. augustā Bērzainē eksternās sacensības šaušanā; tanīs var piedalīties visi latvieši. Sacensību sākums precīzi plkst. 12 dienā. Priekšmēģinājumi no plkst. 10 rītā.

Sacensības notiks:

1. 50 māla baložu šaušanā,
2. 24 dubultbaložu šaušanā,
3. grupu sacensības starp klubiem,
4. mazkalibra šaušanas sacensības pieaugušiem,
5. mazkalibra šaujamgrupu sacensības klubiem,
6. mazkalibra sacensības jauniešiem,
7. mazkalibra grupu sacensības jauniešiem.

Balvas nauda katrā sacensībā $1,-; jauniešiem - klubu biedriem piedalīšanās brīva.

Kristaps Grāmatnieks

PIRMS 45 GADIEM

No atmiņu krājuma Dzintara krastā

II

Cilvēki pie angaru kājām bija mazi kā skudras. Kad pavērās lielās angara durvis, tur ilgi rēgojās cepelina gals, kas lēnām lida laukā, līdz gaisā uzpeldēja viss „cigars" un, motoriem spēcīgi rūcot, pāri mežiem un laukiem aizlidoja vai nu uz rietumiem vai austrumiem. Ļaudis sastājušies ilgi raudzījās šajos gaisa milzeņos, kā tie aizpeldēja, baltiem mākoņiem gar sāniem slidot, līdz beidzot nozuda skatam aiz kāda meža. Ļaudis zināja stāstīt, ka vāciešiem tur vedot arī dzīvus lopus.

Latvijas laikā angarus nojauca un pārveda uz Rīgu, kur to daļas izlietoja Centrāltirgus būvei.

1. pasaules karā pa retam redzēja pārlidojam arī kādu divplākšņu lidmašīnu, kas gaisā atgādināja mazu krustiņu, un likās, ka tas stāv uz vietas. Tikai pēc ilga laika šāds cirulis beidzot izplēnēja debess zilumā un nozuda acu skatam. Tās bija vācu izlūklidmašīnas, kas vēl nespēja nomest uz zemes nāves kravu, bet tikai pētīja ienaidnieka karaspēka kustības apvidū. Brīžiem vācieši uzlaida gaisā pa sarkanam pūslim, kas kā liela pusmēness rags turējās gaisā virvēs vairākas stundas no vietas. Tie bija atmosfārisko apstākļu pētīšanas baloni, sakarā ar cepelīnu lidojumiem.

Tā vācieši atnesa šo un to jaunu un neredzētu, kas ļaužu acīs tos nostādīja pārākus par krieviem, kuŗi gan Liepājā būvēja nocietinājumus un rakās zemē, bet gaisā nekā nespēja parādīt.

Liepājā saplūda daudz vācu karaviru, kas bija nākuši no dažādām kaujas vietām. Spožās uniformās bija redzami vācu dragūni, kirasīri, huzāri un citu vienību piederīgie. Sakarā ar uzvarām karalaukā, vācieši pilsētā bieži rīkoja parādes gājienus. Liepājā parādījās arī kara gūstekņi, atgādinot iedzīvotājiem, ka pasaulē vēl atrodas arī krievi un ka tie kaut kur ar vāciešiem karo. Šis „kaut kur" Latvijā atradās turpat pie Daugavas, bet kurzemniekiem tas bija tik tālu, ka tie no frontes gandrīz nekā nezināja. Krievu gūstekņi izskatījās novārguši, bārdām apauguši un nemazgājušies. Likās, tie bija arī izbadējušies. Sastopoties ar gūstekņiem, iedzīvotāji centās tiem pasniegt gabalu maizes vai papirosu, bet vācu apsardze to bija stingri noliegusi. Šī iemesla dēļ traģisks gadījums norisinājās ar pilsētas nodokļu daļas vecākā ierēdņa A. Buchmaņa meitu, ģimnāzijas pēdējās klases audzēkni, kas centusies krievu gūstekņim pasniegt kādu dāvanu. Sargkareivis jaunavu nošāvis, kas pilsētā kādu laiku sacēla lielu uztraukumu, un iedzīvotāji vairs gūstekņiem netuvojās. Nošautās jaunavas tēvs, bija šo rindiņu rakstītāja tēva brālis, kas, apprecējis vācu sievu, nosliecās uz vācu pusi un no grāmatnieka pārdēvējās par Buchmani. Viņa meitai nu likteņīgā kārtā vajadzēja mirt no pašu vācu lodes.

Karam ieilgstot, saimnieciskā dzīve Liepājā kļuva aizvien smagāka. Iedzīvotājiem izsniedza pārtikas kartītes, bet ar tiesībām uz ļoti mazām pārtikas devām. Liepājnieki tāpēc centās pārtiku iegūt uz laukiem, paši dodoties pārtikas sirojumos. Vācu okupācijas vara tāpēc bloķēja pilsētu, atļaujot to atstāt tikai ar īpašām apliecībām. Uz ceļiem, kas veda laukā no pilsētas, bija norikotas vācu sardzes, kas kontrolēja dokumentus. Kad civiliedzīvotāji pilsētā sāka kurnēt, vācieši tiem ierikoja „tautas virtuvi". Tanī vārīja šķidras viras ar niecīgām gaļas piedevām.

Mēs sūtām
MEDIKAMENTUS AR GAISA PASTU
uz Latviju, Igauniju, Lietuvu un citām Eiropas zemēm.
Piegāde 3 nedēļu laikā.
Mūsu cenas ir zemākās. Nododiet mums pasūtinājumus.
ROTBART'S DRUG STORE 676 Queen St., W., Toronto. EM 3-2800.

MURRY'S DRUG STORE E. GALDIŅA 3108 Dundas St., W. Toronto, RO 7-8468.
Zāļu pagatavošana. Bezmaksas piegāde mājās. Kosmetika.
Filmas. Sūtām medikamentus uz Latviju.

BIROJĀ: EM 6-5334 MĀJĀS: ME 3-5518
Visāda veida padomus un pakalpojumus juridiskos jautājumos sniedz
JOHN KUZMOCHKA, B. A.
Barrister, solicitor & notary
1 ALBERT ST (otrā. stāvā), TORONTO, ONTARIO

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
Izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieŗu filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus lūdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

IECELOŠANAS, IZCELOŠANAS
vīzu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanu lietām, civilās un citas lietas administratīvas iestādes kārtā
ALEKSANDRS KANBERGS
595 Sherbourne St., Toronto
(pie Bloor St.) tel. WA 1-7149

OTRS ĻOTI SVARĪGS PAZIŅOJUMS

Lithuanin Trading Co. Latviešu nodaļas vadība pagodinās paziņot, ka publikas pieprasījumus pēc lielākiem standartsaiņiem ir bijis iespējams apmierināt, jo laimējies nodrošināt 50.000 jardu EKSPORTA KVALITĀTES VILNAS AUDUMU, ar ļoti smalku dubultsvītru vai vienkrāsainus, trīs pievilcīgās krāsās: tumši zilu, tumši brūnu un ogļu pelēku. Visi audumi ir apzīmēti „MADE IN ENGLAND".

Sākot ar š. g. 1. augustu, piedāvājam šos audumus četros papildus standartsaiņos:

1) **Sainis No. 28:** 16 1/4 jarda JAUNĀS EKSPORTKVALITĀTES VILNAS AUDUMA ar dubultsvītru vai vienkrāsains 5 uzvalkiem vai 5 kostīmiem.
Svars 17 lb. Cena $59.00.

2) **Sainis No. 29:** 16 1/4 jarda JAUNĀS EKSPORTKVALITĀTES VILNAS AUDUMA ar dubultsvītru vai vienkrāsains, 5 uzvalkiem vai 5 kostīmiem. 10 jardu dubultplata oderes drēbe.
Svars 21 lb. Cena $67.00.

3) **Sainis No. 30:** 32 1/2 jarda JAUNĀS EKSPORTKVALITĀTES VILNAS AUDUMA ar dubultsvītru vai vienkrāsains, 10 uzvalkiem vai 10 kostīmiem.
Svars 34 lb. Cena $113.00

4) **Sainis Nr. 31:** 32 1/2 jarda JAUNĀS EKSPORTKVALITĀTES VILNAS AUDUMA ar dubultsvītru vai vienkrāsains, 10 uzvalkiem vai 10 kostīmiem. 20 j. dubultplata oderes drēbe.
Svars 42 lb. Cena $125.00.

Augšminēto saiņu cenās ir ieskaitīti visi izdevumi.

Pagodinām paziņot latviešiem, ka ar visu to, ka jaunie audumi ir labāki un to cenas augstākas, Lithuanian Trading Co. Latviešu nodaļas vadība ir nolēmusi visu latviešu labā izlietot šos audumus mūsu 30 dažāda veida standartsaiņiem — NEPAAUGSTINOT ŠO SAIŅU CENU.

Mūsu standartsaiņus var pasūtināt ikviens bez izņēmuma, vai viņš līdz šim ir bijis mūsu firmas vai kādas citas firmas klients.

Lai dotu vienlīdzīgu iespēju tiem pasūtinātājiem, kas nevēlas pasūtināt saini nosūtīšanai tūlīt, pieņemam iemaksu $1,- apmērā, kas nodrošina jebkuŗu standartsaini uz 3 mēnešiem.

Uz pieprasījumu sūtīsim mūsu JAUNO EKSPORTKVALITĀTES VILNAS AUDUMU paraugus **BEZ MAKSAS** līdz ar standartsaiņu sarakstu mūsu 30 dažāda veida standartsaiņiem, kuŗu saturā ir uzvalku un mēteļu audumi, oderes, apavi, puloveri u. c., kā arī jauno vispārējo cenrādi latviešu valodā, kuŗa saturā atrodami:

1. Apmēram 600 dažādu audumu, kas pagatavoti Anglijā;
2. plašā izvēlē dāmu, kungu un bērnu gatavu apģērbu piederumi;
3. dažādas ādas;
4. gatavi apavi;
5. pulksteņi;
6. fotoaparāti;
7. Hohnera akordeoni, 20 dažādi modeļi par dažādām cenām, sākot ar $39.00;
8. Singera šujammašīnas, rokas un kājminamās;
9. Auto - knitter — vienīgā adāmmašīna, piemērota visāda veida vilnas dzijai, ieskaitot pašvērptu dziju.
10. Olympia rakstmmašīnas, piemērotas šādām valodām: latviešu, lietuviešu, igauņu, krievu, ukraiņu, vācu un angļu;
11. Medikamenti, pagatavoti Anglijā, ASV, Vācijā, Zviedrijā, Šveicē, Francijā un Pad. Sav-bā.

Mūsu medikamentu nodaļa pieņem bez izņēmuma visus pasūtinājumus, kas nāk no Latvijas.

GARANTĒJAM:

1. Katra saiņa piegādāšanu.
2. Ja sainis iet zudumā, atmaksājam naudu vai nosūtām otru saini bez maksas.
3. Maksāt visus izdevumus, tā ka saiņa saņēmējam Latvijā nekas nav jāmaksā.
4. Sūtīt tikai tās preces, kas ir pasūtinātas pēc apraksta un paraugiem.

Mūsu cenas ir bijušas ZEMĀKĀS PASAULĒ jau no sākuma un turpina palikt ZEMĀKĀS, tādēļ ieteicam visiem latviešiem, kas līdz šim ir sūtījuši saiņus caur citām firmām, rakstīt mums nekavējoties, bez jebkādām saistībām, pieprasot bez maksas cenrāžus, paraugus un informāciju.

Salīdziniet mūsu cenas un mūsu preču labumu, pirms pasūtināt saini no kādas citas firmas, TAD jūs pārliecināsities, ka pasūtinot no mums, jūs daudz ietaupāt.

Mēs dodam speciālu atlaidi visām labdarības un palīdzības organizācijām. Lūdzu pieprasait sīkākas ziņas no Lithuanian Trading Co. Latviešu nodaļas vadības.

LATVIAN SECTION, LITHUANIAN TRADING CO., 1A, HUNT STREET, LONDON, W. 11., GREAT BRITAIN.

Mūsu firmas galvenais pārstāvis Kanadā: DV GRĀMATNĪCA, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada. Tel. EM 8-0792.

Sestdien, 1959. g. 15. augustā, 65. n-rs.

I. JANKOVSKIS REAL ESTATE BROKER
93½ Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
LE 6-014
LE 5-445
Mums

C.G.TO
REAL ESTA
Aizdevumu sagāde. Lielākais nekustamu
došanas birojs Ha
418 MAIN ST., E., H
OJĀRS IEVIŅŠ. Tel. JA 8-6336.

DĀVAN
• JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
• KOKA IZSTRĀDĀJUM
• ĀDAS IZSTRĀ
DV GRĀMATNĪCA, 123 HUR
Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā.

WASAGA BE
JAUNS
ATVE
2 un 3 istabu kab
nogalēm un nedē
tas vieta: pelděš
jūsu atvaļinājum
J. BAJARS —
(tuv

TEA ROOM"
354½ Yonge St., 2. stāvā, tel. EM 6-2403, To
atvērta no pl. 9 rītā līdz 10 vakarā, arī svētdie
Iepriekšēja pieteikšanās nav nepieciešama.
Mrs. Karol READER un padomni

Vilis Sko
vienmēr cienīs
apdrošināšanas jautājumos, uzņemiet
80 Victoria St. Room 415, Toronto
Birojā EM 4-5141. Mājā HO 3-

LATVIEŠU PUĶU SAL
CALLA
727 Danforth Ave., pie
tel. HO 6-9911, Toron
★ Bagātīgā izvēlē ziedošas podu
★ Griezti ziedi. ★ Ziedu sakārt
★ Tautiskie izstrādāj
Pasūtiniet savlai

PRIEKA DRUSCIN
Grāmatas autore pazīstamā igauņu rakstnī
MAGDA PIHLA
Grāmatu ilustrējuši Dainis Miezājs un Alfrēds
Prieka Druscina (Roomuraasuke) 4 — 9 gadus vec
gaŗām bizēm, stāsta lasītājiem par savlem piedz
pilsētā un uz laukiem ,skolā un mājā ,darbdienā
Dziesmu svētkos. Autorē uzmanīgi ieturējusi šo s
neciespiežas pieauguša gudrība, meitenes bērniš
perspektivā.
Mēs varam sekot ar prieku, kā meitene skaidri is
mus un ieņem stāvokli, kur parasti pieaugušais
Druscina iepriecē lasītājus ar savu gaišo, skaidro
ir ģeniāla humora pazīme. Autore simpatizē tēli
sirdi, blakus komiskiem atgadījumiem mēs sastop
ģeniālas bērna poezijas, viņas fantazijas rotaļu O
nes istabā. Beigu stāstā parādītas nacionālas jū
tuvas bērna sirdij un dvēselei.
Šī grāmata ir glīti iesieta — lieliska d
bērniem
Cena 2.00 dol.
Dabūjama
DV GRĀMATNĪ
123 Huron St., Toronto, Ont., Ca

I. JANKOVSKIS
REAL ESTATE BROKER
93½ Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

LE 6-0143
LE 5-4455

BLOOR - JANE ST.

$5.000,- iemaksa 8 istabu atsevišķai dubultķieģeļu mājai ar radiātoru - eļļas apkuri, 2 modernām virtuvēm, privātu iebraucamo ceļu un garāžu. Ilggadīgas hipotēkas. Ļoti izdevīgs pirkums un sevišķi labā rajonā.

DOVERCOURT RD. — DUNDAS W.

$700,- iemaksa 6 istabu dubultķieģeļu mājai ar 2 virtuvēm. Ļoti tīra māja ar labām izīrēšanas iespējām. Privāts iebraucamais ceļš. Ilggadīga hipotēka. Sagādājam nepieciešamo iemaksu.

DAVISVILLE - MT. PLEASANT

$2.500,- ir visa prasīta iemaksa 6 istabu (3 guļamistabu) dubultķieģeļu bungalovam, ar eļļas - radiātoru apkuri, modernu virtuvi, privātu iebraucamo ceļu un garāžu. Pilna prasītā cena $16.000,-. Gadījuma pirkums, jo īpašnieks pārceļas uz Rietumkanadu.

LOGAN - GERRARD ST.

$700,- iemaksa 6 istabu mūra mājai ar lielām un gaišām telpām, modernu virtuvi, eļļas apkuri, nelielu dārziņu un garāžu. Sagādājam nepieciešamo iemaksu.

Mums ir mājas visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un iemaksām. Sekojiet mūsu speciālpiedāvājumiem Toronto Daily Star, The Telegram un Globe & Mail.

C.G. TODD LTD

REAL ESTATE

Aizdevumu sagāde. Lielākais nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas birojs Hamiltonā.

418 MAIN ST., E., HAMILTON.

OJĀRS IEVIŅŠ. Tel. JA 8-6336. VALDIS TUKLERS.

Apkuŗu un ūdensvadu speciālists
Adolfs LAGŪNS
Tel. LE 1-6583, Toronto.

Meklē VECĀKU SIEVIETI
4 dienas nedēļā pie 4 g. v. zēna.
Tuvākai informācijai zvanīt pēc pl. 6 vakarā.
LE 6-7730, Toronto.

B & A PHARMACY

478 PARLIAMENT ST., TORONTO, WA 1-0432

Mūsu uzticamie latviešu klienti mums ir labākā reklāma.

PIEDAVĀJAM LAIPNĀKO UN ĀTRĀKO APKALPOSANU

MEDIKAMENTI uz LATVIJU no MŪSU VEIKALA. ĀTRA PIEGĀDE

jūsu tuviniekiem un draugiem Eiropā un zemēs aiz dzelzs aizkara. VISI SŪTIJUMI APDROŠINĀTI.

Jūs varat uzticēties: 13.000 saiņu Latviju sasnieguši 10-12 dienās.

INFORMĀCIJAI ZVANIET WA 1-0432

vai pienāciet personīgi.

ANTONU BEJTĀKU
no Rūjienas
meklē māsa ADELĪNA PŪCE.
Lūdz rakstīt uz adresi:
Rūjienas rajons, Ternejas ciema „Padomē", Jaunlibertos.
Tuvākas ziņas pie L. Freimaņa, 356 Wolverleigh Blvd., Toronto 6, Ont. Tel. OX 8-5815.

Meklē VECĀKU SIEVIETI
pa dienu pie 2½ g. v. bērna
Zvanīt OX 4-9014, Toronto.

ARNOLDS
BĒRZIŅŠ
REALTOR

- Nekustamu īpašumu birojs: mājas, veikali, farmas, apbūves gabali.
- Apdrošināšanas aģentūra: auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes u. t. t.
- Notariāta birojs: līgumi, tulkojumi, notariāli apstiprinājumi, obligācijas, aizdevumi u. t. t.

316 HARBORD ST., TORONTO. TEL.: LE 4-8447.
Pārstāvji: ED. KARNUPS, T. TAURITIS un O. TOLIS.

DĀVANĀM

- JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
- KOKA IZSTRĀDĀJUMI.
- ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI.
- KERAMIKA.

DV GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.

Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā. SESTDIENĀS NO PL. 9—1 DIENĀ.

Dzīvoklis pilsētas centrā,
3—4 istabas, pie labas satiksmes,
IZĪRĒJAMS
Tel., RO 2-9864, Toronto.

Jūsu DRĒBNIEKS ir

A. SILAVS
415 DUNDAS ST., E.,
Tel. EM 4-0089, Toronto.

ARNOLDS
KING EAST FINA SERVICE

King, East, un Park Row.,
Hamilton, Ont. Tel. LI 9-7551.

LATVIEŠU BENZĪNA STACIJA. ● Benzīns, eļļa, Firestone riepas un baterijas u. c. auto piederumi. ● Izdarām dažādus auto mēchanišķos remonta darbus. ● Atvērta no pl. 7 rītā līdz pl. 7 vakarā. Speciāla atlaide uz riepām un baterijām.

Tel. mājās: FU 5-1584.

Ludis Geske. Leonīds Jankovičs.

Withrow - Carlaw rajonā
IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām. TV antēna.
Zvanīt HO 6-2036, Toronto.

PAUĻA STRAZDIŅA
Kungu Frizētava,
1320 Bloor St., W.
(pie Lansdowne), TORONTO.

JAUNĀKAIS LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CREST FLORISTS
567 Mount Pleasant Rd., Toronto
Tel. HU 7-0491
ZIEDI KATRAI VAJADZIBAI
Erna Jansons Elmāra Gulbis

WASAGA BEACH — ROSEBUD COTTAGES
JAUNS LATVIEŠU PASĀKUMS
ATVĒRTS VASARNIEKIEM.

2 un 3 istabu kabīnes un atsevišķas istabas izīrējam nedēļu nogalēm un nedēļām. Ēdienu pašgatavošana. Lieliska atpūtas vieta: peldēšanās - makšķerēšana. Reģistrējieties laikus jūsu atvaļinājumam! ☆ Brīva laivu lietošana. ☆ Ielūdz J. BAJARS — ROSEBUD COTTAGES, Moseley Street (tuvu FINA benzīna stacijai).

Broadview - Langley raj.
IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba vieniniekam/cei ar vārīšanas iespējām.
Zvanīt HO 3-9527, Toronto.

V. KUČĀNS,
Kungu un dāmu drēbnieks,
4 FERRIER AVE., TORONTO (pie Danforth un Pape Ave.)
Tel. HO 1-5891.

DELIKATESU VEIKALS LE 4-8974
LITTLE RIGA
343 Roncesvalles Ave., Toronto

Bagātīgā izvēlē eiropiešu gaumē delikateses. ● Klājam galdus viesībām katram dalībnieku skaitam. ● Laikrasts — Latvija Amerikā. ● Krājumā: Skaņu plates, grāmatas. Pasūtinājumus pieņem arī no ārpus Toronto dzīvojošiem tautiešiem. Piegāde mājās.

VIJA KRAUJIŅA. LAIMONS LĪDUMS.

„TEA ROOM"
354½ Yonge St., 2. stāvā, tel. EM 6-2403, Toronto
atvērta no pl. 9 rītā līdz 10 vakarā, arī svētdienās.
Iepriekšēja pieteikšanās nav nepieciešama.
Mrs. Karol READER un padomnieks.

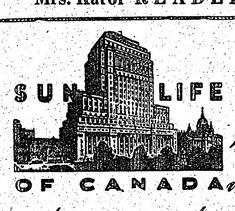

Vilis Skuja
ar Jums pavalpos
apdrošināšanas jautājumos, zvaniet vai pavisti
60 Victoria St. Room 413, Toronto 1, Ont.
Biroja EM 4-5141. Mājā HO 3-0756.

LATVIEŠU PUĶU SALONS
CALLA
727 Danforth Ave., pie Pape,
tel. HO 6-9911, Toronto.

☆ Bagātīgā izvēlē ziedošas podu puķes.
☆ Griezti ziedi. ☆ Ziedu sakārtojumi.
☆ Tautiskie izstrādājumi
Pasūtiniet savlaicīgi.

PRIEKA DRUSCIŅA

Grāmatas autore pazīstamā igauņu rakstniece

MAGDA PIHLA

Grāmatu ilustrējuši Dainis Miezājs un Alfrēds Brūveris
Prieka Druscina (Roomuraasuke) 4 — 9 gadus veca meitene, garām bizēm, stāsta lasītājiem par savlem piedzīvojumiem pilsētā un uz laukiem ,skolā un mājā ,darbdienā un lielajos Dziesmu svētkos. Autore uzmanīgi ieturējusi šo stilu, nekur neiespiežas pieauguša gudrība meitenes bērnišķi — naivajā perspektīvā.

Mēs varam sekot ar prieku, kā meitene skaidri īsti no lēmumus un ieņem stāvokli, kur parasti pieaugušais apdomājas. Druscina iepriecē lasītājus ar savu gaišo, skaidro seju un tā ir ģeniāla humora pazīme. Autore simpatizē tēliem ar visu sirdi, blakus komiskiem atgadījumiem mēs sastopam daudz ģeniālas bērna poezijas, viņas fantazijas rotaļu Ozola lapotnes istabā. Beigu stāstā parādītas nacionālas jūtas, kas ir tuvas bērna sirdij un dvēselei.

Šī grāmata ir glīti iesieta — lieliska dāvana bērniem

Cena 2.00 dol.

Dabūjama

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

NJUJORKĀ

Lasviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

16. augustā, pl. 1,30 Betlemes baznīcā, māc. R. Zariņš, pl. 11 draudzes lauku īpašumā dievkalpojums.

23. augustā, pl. 1,30 Betlemes baznīcā, māc. O. Gulbis, pl. 2 dienā Mūsu Pestītāja baznīcā, Port Vašingtonā, māc. O. Gulbis; pl. 11 draudzes lauku īpašumā, māc. R. Zariņš.

30. augustā, pl. 11,30 Betlemes baznīcā, mācītājs R. Zariņš; pl. 11 draudzes lauku īpašumā dievkalpojums.

CIKĀGA

Cikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand Māc. A. Rautenšilds.

16. augustā dievkalpojums pl. 9,30. Pl. 12 kapu svētki Ciānas draudzes kapos, Oak Ridge kapsētā, rietumos no Roosevelt Rd un Manheim Rd. krustojuma. Māc. A. Rautenšilds un draudzes koris Ed. Strautmaņa vadībā. Dziesmu lapiņas.

Cikāgas latviešu ev. lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave. Belwood, Ill.

Māc. Pāvils Kirsons, Meivudā, Ill., tel. FI 2-2420

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Cikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So., 11th Ave.

Cikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 44619.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Dievkalpojumi Cikāgas ev. - lut. latviešu Sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave. — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p. p.

Minapēdes St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 7th Ave. katru svētdienu, pl. 11 no rīta māc. P. Langins.

Māc. G. Straumanis, 1444 N., Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMVA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 328 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 2. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E. Grand Rapid.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p. p.

MILVOKI

Vaivoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, pl. 2.00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel.: 4-0302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 16. augustā, pl. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

Sestdien, 22. augustā Bērnu nometnes noslēguma dievkalpojums un ugunskurs Sidrabenē.

Svētdien, 23. augustā, pl. 11 dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā.

Svētdien, 6. septembrī, pl. 11 kapu svētki latviešu kapos.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto Ont., tel. LE 6-2510.

16. augustā — svētbridis Saulainē

23. augustā, plkst. 2 pp. Sv. Jāņa baznīcā.

6. septembrī — kapu svētki latviešu kapu nodalījumā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

Svētdien, 16. augustā, pl. 1 p. p., dievkalpojums.

Svētdien, 30. augustā, pl. 1 p. p., dievkalpojums.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 38th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Svētdien, 16. augustā ,pl. 7,00 vakarā, dievkalpojums.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave., baptistu baznīcā. Sniedz visus garīgus paskaidrojumus.

Bibeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

VINIPEGĀ

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba. Tel 2-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa 1 Ontario. Tel.: RE 3-3906

Latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Māc. Ed. Ķergis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Sadberijā svētdien, 23. augustā, plkst. 13 Sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St.) dievkalpojums.

Norsbejā svētdien, 30. augustā, plkst. 17, lut. baznīcā, dievkalpojums.

MONTREĀLA

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viatevr ielu stūrī.

Sestdien, 15. augustā, plkst 3 p.p. draudzes lauku īpašumā Tērvetē Bērnu svētku atklāšanas svētbrīdis. Māc. V. Sēfers.

Svētdien, 30. augustā, plkst. 11 no rīta draudzes lauku īpašumā Tērvetē sezonas noslēgšanas dievkalpojums. Māc. V. Sēfers.

Māc. Arturs Voitkus, 2384 Beaconsfield Ave., Apt. 12, Montreal, P. Q. Tel. HU 9-3224. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

Svētdien, 23. augustā, plkst. 9,00 no rīta dievkalpojums. Spredikos viesis - prāvests Dr. Visvaldis Sanders.

ST. KATARINES

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Cahtarines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. dr. Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave. dievkalpojums 16. augustā, pl. 3,30 p. p.

Londonas latviešu ev. - lut. dr. Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St., dievkalpojums 23. augustā, pl. 1,30 p. p. māc. J. Prauliņš.

Niagara Falls, Ont., latviešu ev. - lut. dr. Sv. Jāņa anglikāņu baznīcā, 580 Portage Rd., dievkalpojums 6. septembrī, pl. 2 p.p., māc. J. Prauliņš.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl. 8 Bibeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek sestdienās plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Svētdienu rītos no pl. 10,30—11,00 raigs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350 Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4210

Mūsu laikraksta
Latvijas Amerikā pārstāvis Hamiltonā,
JĀNIS GAILĪTIS,
12 GREEN MEADOW RD.,
Hamilton, Ont., tel. FU 3-7717.

Nupat saņemtas jaunas GRĀMATAS

J. Ziemeļnieka — KOPOTAS DZEJAS	$7.00
A. Niedras — ZELTA VĀRTU PILSĒTA	$3.40
R. Bangerska — MANA MŪŽA ATMIŅAS, II d.	$5.20
I. Gubiņas — ZELTA IELEJA	$3.00
V. Strēlertes sakārtoj. — LATVIEŠU TAUTAS TEIKAS	$4.25
U. Ģērmaņa — LATVIEŠU TAUTAS PIEDZĪVOJUMI	$5.50
O. Dūna — JUVIKAS ĻAUDIS, I-II-III	$10.00
A. Tamsāres — MALDI UN ATZIŠANĀS	$4.50

DV GRĀMATNĪCĀ,
123 Huron St., Toronto, 2-B, Ontario, Canada.
Darbdienās no pl. 9—6 vak., sestdienās no pl. 9—1 dienā.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St. Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lēvi, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

H. JANSSEN
Real Estate REALTOR
173 Danforth Ave., Toronto. HO 1-0827
MEMBER OF THE TORONTO REAL ESTATE BOARD, ONTARIO AND CANADIAN REAL ESTATE ASSOCIATION
TIEŠRUNĀJAM LATVISKI
HO 1-0827 Mājās BA 5-1975

ĪPAŠUMI TORONTO, MĀJAS, VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS UN LAUKU APKĀRTNĒ.

LEASIDE: 5 istabu bungalovs — dubultķieģeļu ar izbūvētu pagraba telpu. Privāts iebraucamais ceļš, garāža. Eļļas apkure. Ļoti labā stāvoklī. Pilna cena tikai $17.900,-.

ROSEDALE RAJ.: 10 istabu dubultķieģeļu atsevišķa māja. 6 istabas pilnīgi mēbelētas un izrentētas. Ienākums $240,- mēnesī plūs 5 istabas priekš īpašnieka. 2 vannas istabas, moderna eļļas apkure. Pilna cena tikai $24.500,-.

GOLDEN MILE RAJ.: $700,- iemaksa, tas ir, kas jums vajadzīgs priekš moderna 6 istabu Range stila bungalova ar vismodernāko iekārtojumu, tikai 7 mēneši veca. Šis objekts ir jāpārdod, jo īpašnieks pārceļas uz rietumiem.

MUMS IR IESPĒJA MĀJU PIRCĒJIEM SAGĀDĀT NAUDU IEMAKSĀM BEZ PROCENTIEM.

DAUGAVAS VANAGU KANADĀ

SVĒTKU BALLE

PALACE PIER

SESTDIEN, 5. SEPTEMBRĪ, PLKST 8-os VAKARĀ
Spēlēs T. Dawidsona deju orķestris. ☆ Galdiņi. ☆ Rozes. ☆ Pārsteigumi.

IEEJA $2.00:

Lai nebūtu drūzmēšanās, ieejas biļetes būs dabūjamas, sākot ar 20. augustu. DV NAMĀ, 123 HURON ST., TORONTO.

Visus laipni ielūdz: DV TORONTO NODAĻA

HAMILTONA — MŪSU VOLEJBOLA CIETOKSNIS

No kr.: DV KV pr-dis V. Mukts pasniedz Saginavas volejbola komandas pārstāvei Latvijas Amerikā pusgada abonementa karti. Pa labi: O'Keefe pārstāvis apsveic uzvarētājus „spartiešus". Viņam blakus J. Liģers ar O'Keefe firmas balvu. B. Savicka foto.

Vīriešu un sieviešu „Draudzības balvas" izcīna Hamiltonas „spartieši". Ādolfs Plonis pirmo reizi startē brīvajā pasaulē, aizstāvot Toronto YMCA's krāsas.

Gadskārtējais „Draudzības balvu" izcīņas turnīrs volejbolā, šogad sniedza saistošas cīņas sevišķi sieviešu volejbolā, kur jau pirmajā spēlē divu iepriekšējo gadu uzvarētājām — Saginavas volejbolistēm nācās liekties Toronto latviešu sporta kluba piedzīvojušo volejbolistu priekšā. Pirmajā setā gan uzvarēja tālās ASV viešņas ar 15:8, bet otrā torontietes bija jau „atšifrējušas", ka saginaviešu viss spars balstās uz izcilās gremdētājas Guntas Mārtinsones pleciem. Pareizi veidojot bloku un „iztaustot" vājākos punktus, torontietes guva nākošos setus savā labā ar 15:9 un 15:6. Šī bija viena no turnīra saistošākajām cīņām. Toronto vienībai skaisto uzvaru panāca: Velta Ādmine, Maiga Kirša, Rasma Tērauda, Zenta Grike, Velta Viškere un Ināra Banga. Pārējās spēles sieviešu grupā deva sekojošus rezultātus:

Sparta — TLSK II 15:4, 14:16, 15:9.
Saginava — TLSK II 15:11, 15:4.
Sparta — TLSK I 15:4, 15:13.
Saginava — TLSK I 7:15, 15:10, 15:12.

Finālā Hamiltonas „Sparta" iekļuva pēc divām uzvarām, bet no zaudējušo grupas kā pretinieks izvirzījās Saginavas sešnieks. Uzvarēja „spartietes", droši un pārliecinoši ar 15:6 un 15:8. Tieši pirms fināla spēles Saginavas spēlētājai S. Skabārdei iemetās spēcīgi krampji kājā. Līdz ar šo uzvaru un neseno uzvaru Jaunatnes svētku volejbola turnīrā, hamiltonietes sevi ir vēlreiz apliecinājušas par spēcīgāko volejbola vienību.

Hamiltonas „Spartas" sastāvs: Edīte Leja, Aina Kraukle, Dagmāra Žulpa, Velta Tētiņa, Laimdota Morusa un Helēna Richtere.

Saginava: Gaida Bluķe, Straujа Skabārde, Gunta Mārtinsone, Brīve Strautniece, Astride Kalina un Rudīte Kaliņa.

Vīriešu turnīrā, piedaloties tikai vienai ASV vienībai Detroitai, varēja gaidīt Kanadas latviešu meistarvienības Hamiltonas „Spartas" uzvaru. Tā arī notika. Populārā Hamiltonas vienība, kas savas spējas un gremdēšanas māku ir jau paspējusi demonstrēt arī televīzijā, visās spēlēs uzvarēja pārliecinoši, pieveicot savus pretiniekus divos setos un izcīnot O'Keefa firmas dāvāto ceļojošo „Draudzības balvu" jau trešo gadu pēc kārtas. Līdz ar šo uzvaru arī J. Gauses dāvātā balva pāriet hamiltoniešu īpašumā. Labākie vienības cīnītāji bija M. Žulps un A. Richters, kuŗi ir izraudzīti arī Kanadas izlasē Panamerikās spēlēs Čikāgā.

Lielākais atklājums šajās volejbola spēlēs bija Ādolfs Plonis — viens no jaunekļiem, kam bija laimējies izkļūt brīvajā pasaulē. Cīnoties Toronto latviešu YMCA's sastāvā, kas ierindojās turnīra 3. vietā, Plonis sevi parādīja par labu cēlēju. Turnīra noslēgumā bija svinīga uzvarētāju apbalvošana. Spēļu tehniskie rezultāti ir sekojoši:

Sparta — Detroita 15:5, 15:11;
TLSK — I TLSK II 15:4, 15:9.
Sparta — YMCA 15:10, 15:7.
TLSK II — Detroita 8:15, 15:13, 15:10.
Sparta — TLSK I 15:10, 15:11.
YMCA — TLSK II 15:13, 13:15, 15:10.
TLSK I — YMCA 15:9, 12:15, 15:9.

Šis bija Toronto Centr. YMCA'i otrs zaudējums, un viņi no turnīra izstājās, paliekot 3. vietā. „Imkiešu" zaļās krāsas aizstāvēja: M. Groskaufmanis, Ā. Brīmanis, U. Vāgners, A. Rāva, A. Plonis, A. Stikuts un H.Kiršs.

Finālā Hamiltonas „Sparta" pieveica TLSK I ar 15:0 un 17:15. Torontieši ar savu klubā prku E. Skujiņu ierindā cīnījās varen sparīgi, taču pārspēks bija pārāk liels. „Spartas" sastāvs: M. Žulps (kapt.), A. Richters, E. Tētiņš, J. Moruss, T. Tērauds, I. Leja, L. Eichvalds.

Toronto latviešu sporta kluba I vienībā spēlēja: E. Skujiņš, M. Baumeistars, J. Čākurs, R. Priedītis, A. Kurmis, G. Alberts.

Sacensības vēroja 300 cilvēku, kur daži pat pārāk „aizrāvās" savējos mudinot, tā traucējot pārējos skatītājus. **J. Liģers**

Z-Amerikas latv. tenisa meistarsacīkstes Toronto

Meistarsacīkstes notiks Toronto 22./23. augustā Riverdales tenisa laukumos (pie Broadview Ave.). Sākums 22. augustā, plkst. 10.00 rītā. Programmā paredzētas: dāmu un kungu vienspēles, dubultspēles, un jaukto pāru dubultspēles. Visas šīs sacensības notiks pēc 1 zaudējuma sistēmas.

Dāmu un kungu vienspēlēs uzvarētājiem paredzēti vērtīgi ceļojošie kausi. Kungu spēlei ceļojošo kausu dāvinājis tenisa sporta draugs un labvēlis Herberts Zichmanis, bet dāmu — Toronto latviešu tenisa klubs. Lai šos vērtīgos kausus iegūtu un paturētu personīgā īpašumā, tad uzvara būtu jāizcīna Z-Amerikas tenisa meistaribā trīs reizes pēc kārtas, vai piecas pavisam kopā. Kuŗš pirmais izcīna, tas patur. Bez šiem ceļojošiem kausiem labākie tenisisti saņems arī vienreizējas balvas kā dāmu, tā kungu klasēs. Pārējo iegūto respektējamo vietu tenisisti saņems diplomus.

Visi latviešu tenisisti, kas vēlētos piedalīties Ziemeļamerikas meistarsacīkstēs Toronto, aicināti reģistrēties pie T. noz. vadītāja Rūdolfa Ceinovska, 23 Westmount Ave., Toronto 10, Ont. Tel. LE 1.3920. Reģistrēšanos varētu nokārtot arī turpat uz tenisa laukumiem sestdien līdz plkst. 9,30.

Pēc sacīkstēm sestdien sportistiem un viņu draugiem paredzēts saviesīgs vakars.

Uz redzēšanos latviešu lielajā tenisa dienā Toronto. **R. C.**

JAUNA PADOME

Nesen pārvēlētā skautu pilnvarnieku padome par priekšsēdi ievēlējusi līdzšinējo V. Klētnieku. V. Klētnieks mūsu sakautu organizācijā veic arī citus pienākumus: ir starptautiskais pārstāvis, pārzina vadītāju sagatavošanas nozari, darbojas „Ugunskura" kollēģijā un raksta Latviešu skautisma 40 gadu vēsturi. Skautu centrālā goda tiesā ievēlēti: A. Ozols (pr-dis), A. Zemgals un I. Kažociņš, bet Centrālā revizijas komisijā — V. Hāzners (pr-dis)), S. Leimanis un V. Kirps. Skautu pr-ks A. Grigors par pārvaldības nozares sekretāri apstiprinājis E. Grigori, par nodarbību nozares vadītāju — P. Kuzņecovu, mazskautu inspektoru — E. Avotu, roveru virsaiti — I. Kažociņu, vientuļo skautu inspektoru — P. Kuzņecovu, sacīksu rīkotāju un galveno tiesnesi — A. Raiskumu, Gaŗezera kursu vienības prku — V. Klētnieku, Apgāda nozares vadītāju — E. Vērzemnieku un Centrālā vadības biroja kasieri — R. Ārumu. Par pārstāvi pie Trimdas skautu apvienības apstiprināts A. Zemgals, bet par ASV jendas kasieri — Z. Kārkliņš. **inf.**

2. GAIDU NOVADA NOMETNE PIE MIČIGENAS EZERA

Grand Rapidi (Mich.) 2. gaidu gadskārtējā nometne šogad notiks pie Mičigenas ezera laikā no 28.—30. augustam amerikāņu gaidu nometnošanas vietā, Camp Anna Bherens pie Holandes. Nometne nesīs Vidzemes vārdu, un tajā bez novada gaidu vienībām sagaida ierodamies arī ārpus novada ēsošās gaidu vienības. Nometni vadīs 2. novada priekšniece vad. Velta Mežule. Bez kārtējām gaidu nodarbībām paredzētas arī dziesmu sacensības un sporta nodarbības. Pēdējās vadīs J. Pastnieks, bet nometnes saimniecības izkārtošanā atbalstu sniegs Grand Rapidu gaidu vecāku padome. Sestdien, 29. augustā paredzēts nometnes lielais ugunskurs ar svētbridi, piedaloties māc. Kr. Hermanim. 30. augustā nometnes nobeigumā dievkalpojumā spredīķi teiks māc. A. Piebalgs no Kalamazū. **V. Z.**

SESTAIS VILNIS

PA SLEPENO AĢENTU NOSLĒPUMAINAJĀM UN BĪSTAMAJĀM GAITĀM

OTRS KAPRACIS

Pusnaktī no 23. uz 24. augustu Staļins Kremlī smaidīdams pildīja kristalla glāzi:

„Es zinu, cik ļoti vācu tauta mīl savu vadoni. Tādēļ es gribētu šo pirmo glāzi tukšot uz viņa labklājību un veselību." Ne vārda neteicis, glāzi ātri iztukšoja arī Molotovs.

Lielvācijas — Padomju Savienības neuzbrukšanas pakts un ar to saistītais slepenais protokols bija parakstīti. Vācu sūtniecības padomnieks Hencke atceras, ka pēc daudziem suminājumiem Hitleram, Staļinam, vācu un krievu draudzībai, beidzot bija pienākusi šķiršanās stunda.

Kremļa logos jau sāka svīst 24. augusta rīta gaisma, kad atvadoties Staļins Ribentropam teica:

„Es parakstīto paktu nemu ļoti nopietni un es ar savu goda vārdu varu apsolīt, ka Padomju Savienība nepievils savu partneri."

Vai tā bija likteņiga sagadīšanās, ka jaunais vācu un krievu nolīgums gandrīz vārdu vārdā skanēja tāpat kā Kremļa parakstītie neuzbrukšanas līgumi ar Latviju, Igauniju un Poliju?

Hitlers bija histēriķis, kas bieži savu garastāvokli demonstrēja rūgtās asarās vai nesavaldīgos prieka smieklos.

1939. gada 24. augusta agrā rīta stundā varenais Lielvācijas vadonis kā nesavaldīgs puišelis skraidīja pa savu darba kabinetu un priekā dūrēm dauzīdams smagās ozolkoka sienas, nepārtraukti sauca:

„Līgums Maskavā ir parakstīts. Lieliski! Visa pasaule tagad ir manā kabatā." Šie viņa histēriskie prieka saucieni bija kapa zvani Latvijai, Igaunijai un drīz vien arī Lietuvai.

Tajās likteņigajās dienās britu un franču slepenais dienests brīdināja kā Latviju, tā arī Igauniju un Lietuvu, ka Vilhelma ielā varas apskurbušais maniaks, kas vācu tautai sagādās asiņaināko un kauna pilnāko vēstures posmu, jau domās sācis dalīt zemes un licis sākt maršēt smagajam vācu kara zābakam, kas drīz samīs dubļos daudzu tautu brīvību, godu un labklājību.

Tie bija franči, kas lielajā diplomātiskajā spēlē, kuŗai šajā stāstījumā izlūdzos lasītāju uzmanību, pirmie lika svaru kausos savu politisko prestižu, pieprasot garantiju brīvajām Baltijas valstīm.

Un sirmais angļu valstsvīrs, kas, lai iegūtu laiku, bija spiests tukšot rūgto kausu un Minchenē vaigu vaigā tikties ar jau neprāta apsēsto Hitleru, bija otrs Baltijas valstu draugs, kas nepārprotami brīdināja Kremli un Vilhelma ielu, ka Lielbritanija nav vienaldzīga par Baltijas valstu likteni. Gadu tecējumā mēs nelaiķi Čemberlēnu, ar viņa populāro lietussargu, esam sākuši vērtēt kā nelaimīgu un neveiksmīgu Lielbritanijas valstsvīru, bet šis pats vīrs Latvijas, Igaunijas un Lietuvas dēļ bija ar mieru 2. pasaules karā priekšvakarā likt uz spēles daudz vairāk kā Viņa Majestātes valdības ministru prezidenta godu.

Arī šajā stāstījumā, kas aptver laika sprīdi no 1931. gada pavasara līdz Otrā pasaules kara sākumam, mums iznāks sastapties ar vairākiem gan veciem, gan jauniem paziņām, kas pašaizliedzīgi kalpoja jaunajai Latvijas valstij vai arī bija nomaldījušies ceļos, kur, bīstamus uzdevumus veicot, algas nav pārāk augstas, bet mirstība neparasti liela. Saprotamu iemeslu dēļ es esmu bijis spiests stāstījumā pieminēto gan lielo, gan mazāko lomu tēlotāju vārdus pārgrozīt. Jātnieku pulka trešā eskadrona komandiera kapteiņa Briedīša dzīves biedrei Marijai šīs spiegu drāmas notikumos ir ļoti atbildīga loma, jo pulkveža Sēja rakstāmgalda kreisajā atvilktnē 1931. gada 12. jūnijā glabājās neuzkrītoši aktu vāki, kuŗu augšējā stūrī pats pulkvedis bija uzrakstījis „Piektais vilnis". Un „Piektais vilnis" bija Marijas Briedītes segvārds Latvijas galvenā stāba izlūkošanas daļā.

DESMIT VEIKSMIGI GADI

1931. gadā bija pagājuši desmit gari gadi, kopš sarkanās armijas izlūkošanas dienests Artura Roberta Bērziņa vadībā no gandrīz nenozīmīga revolūcionāru ziņojumu un baumu izvērtēšanas biroja bija veikli pārvērties par visu pasauli aptverošu varenu organizāciju, kas gaidīja īsto brīdi, lai zem komūnisma maskas Krievija reiz būtu varenākā valsts visā pasaulē.

Tas bija pats Ļeņins, kas politbiroja slepenapā sēdē par sarkanarmijas ceturtā biroja vadītāju katēgoriski prasīja apstiprināt šo mazo, viltīgo latvieti, kuŗa lapsai līdzīgais deguns vētrainajos revolūcijas gados arvien īstā laikā bija saodis briesmas, kas politisku fanātiķu un caram uzticīgu terroristu veidā bija neskaitāmas reizes mēģinājuši no dzīvo saraksta svītrot Ļeņina un viņa tuvāko palīgu vārdus. Ļeņina varas aizsardzībā Bērziņam nebija grūti realizēt savus nodomus un īsā laikā izveidot vienu no labākajām spiegošanas centrālēm pasaulē.

Biroja pirmā nodaļa bija tā, kas pašam Bērziņam stāvēja sirdij vistuvāk. Šīs nodaļas astoņas atsevišķās daļas, kas starp citu darbojas tādā pašā veidā vēl šodien, aptvēra ar savu neredzamo tīklu visu pasauli. Pirmās sekcijas ēna gulās pāri visai Rietumeiropai. Šeit pulkvedis Beldiņš bija pierādījis, ka viņš ir viens no apdāvinātākajiem Artura Roberta Bērziņa skolniekiem. Un tomēr, Beldiņš kaut kā nepatika pašam šefam. Viņš bieži stūrgalvīgi varēja strīdīties par acīmredzamu muļķību — partijas varas viru neapšaubāmo nemaldību.

„Beldiņ," Bērziņš reiz dusmās bija izmetis, „partijā ar glumu vēderu uz priekšu var list katrs muļķis. Bet te, mūsu birojā, mums jāliek vietā gudrība pretim pasaules gaīšākajām galvām. Ne par velti pats Iļjičs ir teicis, ka mēs, latvieši, esot slīpētākie un drošsirdīgākie revolūcijas pamatakmeņu licēji. Es negribu nolikt partijas nozīmi. Mans partijas biedra kartes numurs ir 234. Tu zini, ko tas nozīmē?. Tas nozīmē, ka tas tuklais jaunskungs, kas reizi nedēļā uz politbiroju aiznes mūsu ziņojumus — Georgijs Maļenkovs — vēl bija tīrais piena puika, kad mēs jau taisījām revolūciju. Bet biedra Staļina acis šis puika ir vai tīrais ģenijs."

Turpin.: JAUNI UZDEVUMI

F. Kusaw
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St., Toronto.
Tel. WA 4-1408.
☆
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

ELĻAS PIEGĀDE APKURĒM. RU 3-6137.
Eļļas sildītāji. Labošana, pārbūves no gaisa uz ūdens apkurēm. Pirmklasīgs darbs ekspertu izpildījumā.
SACCO OIL CO. — 1798 AVENUE RD., TORONTO.
Informācijai kontaktējiet W. V. Oesen vai C. Szmettan. katrā laikā. Mēs runājam vāciski.

OSKARS PERRO REALTORS
Lai pie labas mājas tieci . . .
Zvani Lennox plecreizpieci . . . . .
LE 5-5555
1595 BLOOR ST., W., TORONTO.

DANFORTH - VICTORIA PARK AVE.: apbūves gabals dažus soļus ziemeļos no Danforth Ave. Cena $4.500, iemaksa $900,-.

BLOOR - INDIAN RD.: 3 jaunu atsevišķu dzīvokļu māja. 4 cementa bloku garāžas, 3 elektriskās plītis, 3 ledusskapji, 3 ultramodernas virtuves ar ventilātoriem. Tikai $27.500,- pilnā cena. Viena ilggadīga obligācija. 3 modernu flīžu izliktas vannas istabas ar dušām. Pašreizējie ienākumi $328,- mēnesī.

QUEBEC AVE.: 8 istabu divstāvu labāko ķieģeļu, savrupmāja ar skaistu dārzu un garāžu, ūdens - eļļas apkure. Lielas gaišas istabas. Zema iemaksa $4.900,-. Viena ilggad. obligācija ar zemu atmaksas likmi.

SEKOJIET MŪSU SPECIĀLSLUDINĀJUMIEM LIELAJOS DIENAS LAIKRAKSTOS.